

ЮВІЛЕЙНА КНИГА ОСЕРЕДКУ СУМ-А

В НЬЮ-ЙОРКУ

1949 — 1979

**ЮВІЛЕЙНА КНИГА ОСЕРЕДКУ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
в Нью-Йорку
ім. ген.-хор. Тараса Чупринки
1949 — 1979**

UKRAINIAN-AMERICAN YOUTH ASSOCIATION, INC.

NEW YORK BRANCH

JUBILEE BOOK

1949 — 1979

NEW YORK

БОГ І УКРАЇНА

ЮВІЛЕЙНА КНИГА

ОСЕРЕДКУ

СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

в Нью-Йорку

1949 — 1979

НЬЮ—ЙОРК

© 1982

by the Ukrainian-American Youth Assn, Inc.
New York Branch
136 Second Avenue,
New York, N.Y. 10003

Відповідальний Редактор БОГДАН ГАРГАЙ
Літературний і мовний Редактор ЛЕОНІД ПОЛТАВА

Typesetting and Printing by:

P.O.Box 54101
Linden Hill Station,
New York 11354
Tel.: (212) 445-2836

**ПАТРОН ОСЕРЕДКУ СУМ-А В НЬЮ-ЙОРКУ
РОМАН ШУХЕВИЧ — ТАРАС ЧУПРИНКА
17.7.1907 — 5.3.1950**

**Генерал, член Тимчасового Державного Правління 1941 року;
Головний Командир Української Повстанської Армії (УПА) 1943-1950;
Голова Проводу ОУН 1943-1945 і Генерального Секретаріату 1944-1950;
загинув у бою з відділами МВД в Білогорщі біля Львова.**

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ !

Ти на еміграції мусиш піти в авангарді визвольної боротьби, як у ньому йде молодь на Землях. Ти мусиш цілком віддати себе інтересам Воюючої України і бути готовою на кожний її поклик, щоб стати поруч своїх друзів, що зі зброєю в руках борються за визволення народу, за щастя, за радість і творчу працю української молоді в українській державі. Ти мусиш бути високоорганізованою і активною, мусиш поетійно сталити своєю ідейністю та невпинно підносити свій рівень загального і фахового знання та політичної виробленості. Своє перебування серед інших народів широко використати для того, щоб навчитися всього, що в них доброго і корисного, щоб засвоїти собі їхній досвід праці в усіх галузях життя і державного будівництва. Але пильно зберігай себе перед розкладовими впливами, які розхитували в твою ідейність та підгрибали моральну стійкість.

Із звернення Воюючої України до всіх Українців на еміграції

МИКОЛА ПАВЛУШКОВ
Основоположник СУМ

Слава Ісусу Христу !

Ватикан, дня 15 жовтня 1979

Ч.7665/79

До СПІЛКИ
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ
ім. ген. хор. Т. Чупринки
в Нью-Йорку, Н.Й.ЗСА.

Д о р о г а М о л о д е !

Вітаю Вас із Вашим ювілеєм тридцятилітньої праці для виховання нашої молоді поза межами нашої України. Тридцять - літ - то поважний проміжок часу і в житті людини і тим більше організації. То підсумок здобутого і сформованого і остаточно повна і виразна дія та творчість на базі того здобутого і пережитого. Скільки молодих душ під впливом Вашого виховання із так благородним гаслом - "Бог і Україна" осталися вірними Богові серед схвильованого світу скільки юних душ осталися із іскров любови до своєї власної Батьківщини, якої ніколи не могли побачити.

Розвивайте ці шляхотні ідеали, щоб виховане Вами покоління могло своїми молитвами і чином діждати здійснення того всього, для чого виховувались і чим жили у Спільці Української Молоді.

Благословення Господнє на Вас !

Патріарх і Кардинал

ПРИВІТ ГОЛОВИ ПРОВодУ ОУН

Дорога Сумівська спільноті! Мої дорогі молоді борці!

Слава Україні!

Сердечно вітаю Вас з приводу 30-річчя існування Осередку СУМ ім. генерала Тараса Чупринки-Шухевича, Головного Командира Збройних Сил України — Української Повстанської Армії (УПА)! Легендарне ім'я Головнокомандуючого наших Збройних Сил зобов'язує Вас особливо. Він — це уособлення культу зброї, культу влади української нації на українській землі; без зброї немає влади, а без влади немає свободи і справедливості для українського народу на українській землі. Ця обставина, що Ваш Осередок носить ім'я Великого Командира і Голови Проводу ОУН у свій час — засвідчує Ваше глибоке розуміння суттєвих елементів у вихованні нашої молоді на воїнів Української Революції, якої ідеї мають універсальне значення і є порятунком для людства від російського, большевицького потоку.

Чергового року будемо відмічати 30 років від героїчної смерті на полі слави Великого Переможного Полководця України і одночасно відзначатимемо незрівнянні в історії чини, героїчну епопею УПА. Це не ювілей нашої поразки. Це ювілей наших перемог, бо чи існувала на світі досі повстанська армія уярмленого народу, яка повних десять років без чужої допомоги — воювала найперше проти двох найбільших воєнних потуг світу, а згодом проти переможної з допомогою альянтів варварської Московщини, проти московської імперії? Історія не має такого факту. Тому слушно наш Головнокомандуючий в одному з наказів сказав, що в обличчі героїки УПА бліднуть Тернопілі! Одуховлена ОУН, наша УПА — це НАША ПЕРЕМОГА! Всенародне повстання, як назвав один із наших друзів-в'язнів десятилітню епоху УПА-ОУН — це переможний період нашої визвольної боротьби.

Смерть російського маршала Ватутіна, шефа гітлерівських Штурмових Відділів (СА), ген. Лютеце, смерть польського генерала, віце-міністра війни Свєрчевського, епопея Чорного Лісу, бойові перемоги УПА над московськими дивізіями, пакт трьох держав: ССРСР, Польщі і ЧССР (1947) проти УПА — це переможний марш УПА-ОУН до волі і державної незалежності України. Як довго діяла УПА, і в тіні меча УПА-ОУН виконувалася українською силою українська влада на українській землі, хоча б на її клаптику — існувала Українська Держава!

Це добре і знаменне для нашої молоді, що вона плекає культ всенародного Героя ген. Романа Шухевича-Чупринки! Вона плекає культ героїчного, великого! В Україні немає конфлікту поколінь, є конфлікт концепцій, який завжди був і буде. Чи існує конфлікт між Великим Батьком і Його Великим Сином — між Романом і Юрієм Шухевичем?! Між Михайлом Сорокою і недавно замордованим москалями Володимиром Івасюком? Між батьком Петром Січком і сином Василем Січком, яких Москва у «Ленінській молоді» з 19 липня 1979 р. називає організаторами маніфестації тисячів молоді на могилі Івасюка?

Цей факт, що Ваш Осередок носить ім'я Великого Командира, підтверджує свідоцтво правдивості цих стверджень. Тому тим сердечніше вітаю Вас, молоді друзі і подруги, вітаю Вас закликком **ЖИЙТЕ НЕБЕЗПЕЧНО! БАЖАЙТЕ ВЕЛИКОГО!** Погорджуйте вигідним життям! Міряйте свої сили не можливістю здійснити Ваші великі завдання, але силою своєї волі, надлюдським зусиллям виповнюйте прірву між реальним і бажаним! Ідіть шляхом **ГЕРОЇВ!**

Дайте бій русифікації! Змагайтеся за звільнення українських політичних в'язнів на чолі з Юрієм Шухевичем і в'язнів всіх поневолених народів! Закликайте до бойкоту Олімпіади в Москві! Пам'ятайте, що політичні в'язні існуватимуть так довго, доки існуватиме московська імперія! **ТОМУ ВАЛІТЬ ІМПЕРІЮ ВОГНЕМ І МЕЧЕМ**, бо ще ніколи без зброї не були звалені імперії!

Підтримуйте чинно **ПАТРІАРХАТ НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ** без огляду на згоду Ватикану! Давайте підтримку Патріархові **ЙОСИФОВІ I** проти ворогів та всіх опортуністів, хто б ним не був! Підтримуйте нашу УАПЦ і єдність усіх митрополій нашої Православної Церкви в єдину Патріяршу Православну Українську Церкву з перспективою об'єднання обох наших Церков в єдину Українську Християнську Патріяршу Церкву, як єдиною вона була тому тисячу років!

Центральне наше гасло: шляхом революційно-визвольної боротьби відвоюймо Суверенну Соборну Українську Державу! **ЗРУЙНУЙМО МОСКОВСЬКУ ТЮРМУ НАРОДІВ!** Хай живе святий вічний Київ! Смерть московським тиранам!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Ярослав Стецько

М. П., грудень 1979 р.

СЛОВО ГОЛОВИ ОСЕРЕДКУ

Дорогі Подруги й Друзі!

Вже минає тридцять років, як Осередок СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку стоїть на сторожі потреб України, потреб української громади метрополітального Нью-Йорку і поза Нью-Йорком. За ці роки Осередок зріс, відмолодів, перейшов зміну форми й змістовив працю, вдосконалив свою виховну й організаційну побудову, змужнів назовні, зайнявши почесне місце в громадській діяльності поруч інших українських організацій. Українська громада в Нью-Йорку гордиться нашим Осередком, а Крайова Управа СУМ-А вже кількакратно визнала наш Осередок найкращим — прапороносним Осередком.

Тоді, коли воююча Україна кривавилася в боротьбі проти окупанта, червоної Москви, молодь Нью-Йорку спонтанно й масово заповнювала лави СУМ-у, щоб в такий спосіб відгукнутися на Звернення Воюючої України, підписане нашим Патроном Тарасом Чупринкою, щоб діяти однозгідно з потребами України, стати обличчям до її боротьби за волю і свободу для Українського Народу.

Послідовна праця на ниві широких потреб еміграційного життя дала свої успіхи, що заманіфестувалися спонтанним припливом свіжих сил до Осередку, а через кілька літ — блискавичним зростанням Юнацтва СУМ-А. Це принесло зі собою вдосконалену структуру нашої Спілки й Осередку, створило нові вимоги для нашого виховного персоналу, підвищило кваліфікаційні норми. Внаслідок цього посилена праця в Осередку одержала своє широке визнання в ньюйоркській громаді, на терені Америки та поза її межами, головню в Канаді. Ця праця віддзеркалена в ділянках: виховній з юнацтвом, культурно-освітній, спортовій та господарській, а від двох десятків літ — у вислідах Школи Українознавства Осередку СУМ-А.

Із сторінок Ювілейної книги Осередку СУМ-А промовлятимуть до Вас, Дорогі Читачі, знайомі й незнайомі обличчя, знані й незнані Вам факти, які задокументують нашу працю, успіхи, ріст і осяги нашого сумівського життя, нашого Дорогого Членства, та стануть стрижнем для оцінки нашої діяльності в пройденому минулому.

Дорогі Подруги й Друзі! Ця муравлина сумівська праця, — це тільки невеличкий вклад у затяжну боротьбу Українського Народу й нашої Нації за свою державність, а на еміграції — за своє українське обличчя. В посиленій боротьбі проти асиміляції й денаціоналізації наша сумівська молодь має в нашому Осередку найбільше середників для відпорности і найбільше можливостей втримати себе чистою й готовою для потреб нашої Батьківщини та для послуг української спільноти у вільному світі.

Коли згадую я про осяги з нагоди 30-річчя Осередку, то це в першу чергу завдяки жертвеним і ідейним людям, які, не зважаючи на нелегкі умовини життя на чужині, посвятили себе потребам української молоді, які вечорами до пізніх годин двигали свій обов'язок і тягар громадської посвяти, несли свою відповідальність за долю української молоді й за плавне функціонування всіх ділянок сумівського життя в нашому Осередку.

Нехай імена засновників нашого Осередку, імена тих, що відійшли у вічність, і тих, що живуть, що не шкодували ні часу, ні свого труду для його розбудови й росту, будуть викарбовані любов'ю на сторінках діяльності нашого Осередку й будуть світити дороговказом для грядучих поколінь сумівців, щоб гідно й чесно далі служити і працювати для Українського Народу й нашої Батьківщини! Прийміть з цієї небуденної нагоди — ювілейних святкувань нашого Осередку — це моє слово, як велику й щиросердечну подяку всім тим заслуженим і цінним працівникам, які на протязі тридцяти років жертвенно трудилися для розвитку й росту нашого Осередку СУМ-А.

**Корнель Василик,
Голова Осередку СУМ-А**

ЧЛЕНИ ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ ОСЕРЕДКУ СУМ-А В НЬЮ-ЙОРКУ

**ГРИГОРІЙ ЦЕБРІЙ — ГОЛОВА   АННА ЛЕЩУК — СЕКРЕТАР
ЧЛЕНИ:**

**ДМИТРО БАРНА, МАРІЙКА БАРНА, КОРНЕЛЬ ВАСИЛИК, ОЛЯ
ПРНЯК, ОЛЕГ ГЕНЗА, ОРИСЯ ЗАЗУЛЬКЕВИЧ, ПЕТРО КОГУТ,
ВОЛОДИМИР КОСТИК, ВАСИЛЬ ЛАВРО, БОГДАННА ПОХО-
ДАЙ, БОГДАН ПИЛИПІВ, МАРІЙКА РЕШІТНИК, ЮРІЙ ФУРДА.**

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНИ ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ

**Проф. ІВАН ЮРЧЕНКО, маестро МИХАЙЛО ЧЕРЕШНЬОВ-
СЬКИЙ, КОРНЕЛЬ ВАСИЛИК, мгр ЕВГЕН ГАНОВСЬКИЙ, ОЛЕГ
ГЕНЗА, ІВАН КОБАСА, ВОЛОДИМИР КОСТИК, ВАСИЛЬ
ЛАВРО, бл. п. РОМАН СТЕПАНЯК, ГРИГОРІЙ ЦЕБРІЙ, бл. п.
БОГДАННА СИДОР-ЧАРТОРИЙСЬКА, МИХАЙЛО ФУРДА,
МИРОСЛАВ ШМІГЕЛЬ.**

ВИЗНАЧНІ ЧЛЕНИ ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ

**ТЕОДОР БОДНАР, ТЕОДОР ВОЛЯНИК, ПАВЛО ДАНИЛІВ,
РОМАН КІФЯК, ПЕТРО КОГУТ, МИРОН КОРНАГА, ЕВГЕНІЯ
КУЗЬМОВИЧ, ДМИТРО МОТРУК, бл. п. ОСИП ПАЙОНЧКІВСЬ-
КИЙ, МАРІЯ П'ЯТКА, ІВАН ПЛІСАК, бл. п. ІВАН СУСЬ, інж.
ТАРАС ЛЕВИЦЬКИЙ, ВАСИЛЬ ХАРУК, ПЕТРО ШАНАЙДА.**

No. 552
In reply refer to this number

UKRAINIAN CATHOLIC
DIOCESE OF STAMFORD

28. вересня 1979.

Слава Ісусу Христу

Хвальна Управа
Спілки Української Молоді Америки
ім. Ген. Хор. Т. Чупринки
Відділ в Нью Йорку.

Високоповажані Панове!

Присмно мені було довідатись із Вашого письма, що Осередок
Спілки Української Молоді Америки ім. Ген. Хор. Т. Чупринки дня 15-го
грудня 1979 відзначає 30-ліття своєї діяльності.

З тої нагоди я хочу Вам погратулювати за Ваші успіхи в минулому та
зложити ширі побажання на дальшу діяльність.

Виховання молодого покоління з релігійно- національному дусі - це
найважливіша проблема нашої спільноти в діаспорі.
Вдержання нашої молоді при своїй Церкві та народності повинно бути
святою обов'язком не тільки Церкви, але також більківського дому кожної
української родини та молодечих організацій.

Ваша Організація, що поставила собі, як дороговказ гасло: "Бог і Україна",
буде золотими буквами записана в історії нашої Церкви і Народу, якщо
молодь, яку виховуєте в США - буде жити і діяти згідно з тим гаслом.

Я широ благословлю нашу Дорогу Молодь та бажаю їй зростати в любові
до Бога й України і тим самим стати повновартісними членами нашого
Українського Народу.

З Архиперейським Благословенням

Засиль, Єп.
ЗАСИЛЬ, Єп.

До Ювілейного Осередку
Спілки Української Молоді
ім. ген.-хор. Т.Чупринки
в Нью-Йорку
на руки Вп. друга К.Василика
Голови Осередку

Нью-Йорк, 11 вересня 1980

Дорогі Подруги і Друзі!

Прийміть наші щирі вітання з нагоди 30-літнього ювілею активного існування Вашого Осередку, що припадає на 8 жовтня і становить святковий милевий карб у Вашій кількадесятирічній праці над вирощуванням духовости нових поколінь та впоснення любови в них до священних ідеалів боротьби за свободу, державність і краще свобідне майбутис українського народу.

Спілка Української Молоді в Нью-Йорку своєю наполегливою і послідовною працею на ниві української національної культури під проводом фахових одиниць, через школу українознавства, що існує при Вашому Осередку від довгих літ, численною присутністю у всіх виявах сумівського організованого і громадського життя — не тільки стримувала хвилю асиміляції та денаціоналізації нашої молоді, але активно протидіяла їй і тим доказала своє право на виправдане існування в українській спільноті в Америці.

Свою високопоставленою мистецькою діяльністю Осередок ім. ген.-хор. Т.Чупринки узмилює, плекає і поширює здобутки нашої національної культури, яка у виступах Ваших мистецьких одиниць здобуває собі не тільки признання нашого українського громадянства, але й похвальні відгуки захопленої чужинецької публіки.

З рядів Вашого Осередку вийшла молодь, яка вже займає чільні місця в мистецькій і громадській праці і стає гідним прикладом до наслідування, бо ставить стандарти особистої і громадської поведінки під кут громадських зобов'язань визвольним змаганням нашого нескореного народу.

Ми глибоко віримо, що ідеали, якими жили перші творці СУМ, як і їхня жертва для Рідної Батьківщини не пішли намарно, а знайшли у відновленій діяльності СУМ на чужині гідних послідовників, які стимулюють надалі діяльність, що проявляється у непохитній вірності нашим ідеалам і наполегливій щоденній праці, реалізуючи тим самим тяглість нашої ідеї боротьби через перших творців СУМ аж до новітньої епопеї наших визвольних змагань, що вкрила світлою сторінкою нашу новітню історію діями УВО-ОУН-УПА.

Тридцять літ активного існування Вашого Осередку є наявним доказом, що при добре поставленій й інтенсивній праці над характерами нашої молоді, почерез виховну дію нашої Спілки, впливи асиміляції і денационалізації не в силі проникнути в ряди нашої молоді, бо праця в СУМ-і дає їм візію, зберігає і гартує їх для кращого майбутнього нашої Батьківщини України.

В імені Центральної Управи СУМ прийміть наші найщиріші побажання за пророблену працю, як і наше гаряче побажання, щоб новий етап Вашої діяльності приніс в нових роках кількакратно помножені дотеперішні висліди Вашої діяльності, а з тим і світле видіння Вільної Батьківщини!

Честь України!

Готов боронити!

За ЦУ СУМ:

Е.Гановський
Голова

О.Рожка
Генеральний Секретар

До: Хвальної Управи Ювілейного Осередку СУМ-А
ім. Т.Чупринки-Шухевича в Нью-Йорку, Н.-Й.
на руки Голови Осередку К.Василика

Дорогі Подруги і Друзі!

Крайова Управа Спільки Української Молоді gratулює Управі й членам Осередку СУМ-А ім. Т.Чупринки-Шухевича з нагоди ювілею тридцятилітнього існування і корисної праці в лоні української громади в Нью-Йорку. Крайова Управа бажає Вам і надалі променистих успіхів на новому етапі сумівської праці!

Крайова Управа СУМ-А від самих початків заснування Осередку ім. Т.Чупринки-Шухевича приділяла багато уваги розвитку Вашої діяльності. Пророблена праця за час тридцяти років — велика. Важко підібрати інший Осередок, що міг би рівнятися з досягненнями на різних відтинках сумівської праці з Вашим. Через кадри Вашого Осередку пройшло чимало молодих одиниць, які сьогодні займають важливі посади і відповідальні становища у нашому громадському і політичному житті. Вони завдяки добрій сумівській підготовці з малих літ тримають високо прапор сумівських ідеалів та в громадському житті нашої еміграційної громади належать до провідного авангарду.

Існуючі мистецькі одиниці Вашого Осередку визначалися технічним і якісним високим поземом, і тому КУ вважала їх найкращими, гідними назви репрезентативних одиниць Крайової Управи. Школа Українознавства при Вашому Осередку, при жертівній посвяті одиниць — педагогів і учителів — випустила в українську зорганізовану громаду десятки свідомих одиниць, гордих за свою духовну спадщину. Крайова Управа СУМ-А має причину гордитися успіхами Вашого Осередку і надбаннями за останніх 30 років.

Друзі, основоположники Вашого Осередку, як і всі ті, що в його розвиток вложили свій мозольний труд, можуть бути горді, що їхнє зусилля не пішло на марно, а що виконали з честю обов'язок перед Україною і українською громадою. Сьогодні ми бачимо, що вони знайшли пересемників того ентузіазму, що окрилював творців Вашого Осередку у молодій генерації.

Честь Україні!

Готов Боронити!

ЗА КУ:

**Мирослав Шмігель,
Голова**

**Марійка Барна,
Секретар**

SAINT GEORGE UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH

33 East Seventh Street

New York, New York 10003

Нью Йорк, листопад 1930.

BASILIAN FATHERS

[112] 674-1615

Високоповажаний Пан
Корнелъ Василик
Голова Осередку СУМА
ім.Ген.Хор.Тараса Чупринки
в Нью Йорку.

Слава Ісусу Христу!

Вельмишановний і Дорогий Пане Голово!

У 30-річчя існування Хвального Осередку Спідки Української Молоді Америки ім.Ген.Хор.Тараса Чупринки в Нью Йорку складаю сердечні вітання та побажання Управі, Членству, мистецьким ансамблям і їхнім мистецьким Керівникам і взагалі всім, що в рядах СУМА трудяться над вихованням української молоді.

З великим вдовільям і признанням стверджую, що СУМІВСЬКА МОЛОДЬ Великого Нью Йорку, під довголітнім і вмільм Вашим проводом, прикладно і з великою посвятою трудяться для найвищих ідеалів, що є висловлені двома словами: "БОГ І УКРАЇНА".

Рівночасно мені дуже мило підкреслити, що не лише Ви особисто, але також Керівні Органи й усе Членство Осередку прикладно співпрацюють з парохією св.Кра. Ви всі також вложили свою цеголку у будову нового храму св.Кра, влаштувучи на ту ціль окремі концерти та беручи активну участь в імпрезах, з яких прихід був призначений на будову церкви, чи давніше школи св.Кра.

За це все Вам, Вельмишановний Пане Голово, і цілому Осередкови сердечна подяка.

Хай Всевишній кріпить Вас усіх обильними ласками та дає Вам силу у дальшій виховній праці та в боротьбі з ворогами Христа, з зорогами українського народу.

Відданий Вам у Христі

o. Володимир Гавлич ЧСВВ
o.Володимир Гавлич ЧСВВ
ігумен Отців Василіяна у Нью Йорку,
парох св.Кра

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ОСЕРЕДКУ СУМ
ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ
СКЛАДАЮ ЯКНАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ УСПІХІВ У
ПРАЦІ НАД ВИХОВАННЯМ СУМІВСЬКОЇ МОЛОДІ!
ЩАСТІ ВАМ, БОЖЕ!**

**о. протопресвітер ІВАН ТКАЧУК
Православний Капелян СУМ і
Настоятель церкви Всіх Святих
у Нью-Йорку**

Ukrainian Orthodox Church of St. Volodimir
160-170 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

Tel.: Off. (212) 873-8550

6 листопада 1979 р.

До Хвальної Управи Осередку СУМА
ім. ген.-хор. Тараса Чупринки
в Нью-Йорку

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Вельмишановний Пане Голово,
Дорога Сумівська Молоде!

В днях урочистого святкування 30-річчя існування Осередку СУМА ім. генерал-хорунжого Тараса Чупринки вітаю Вас в імени Катедральної Громади св. Володимира з побажаннями дальших плідних успіхів у Вашій відповідальній, патріотичній праці.

Протягом минулих 30 років проробили Ви велику і корисну працю, поставлені Вами цілі виховувати Сумівську молодь на морально-етичних і християнських засадах служби Богові і Україні, Ви виконали з честю і прищепили молоді соборницькі і екуменічні погляди, в чому переконався, виконуючи обов'язки заступника Капеляна православних сумівців від 1969 року.

Наслідком Вашої праці є гордість і прикраса Нью-Йорку, славні на всю Америку хор «Жайворонки» і Танцювальний Ансамбль Вашого Осередку.

Хай же Господь благословить Вас усіх і пішле Вам багато сил і енергії провадити Вашу високопатріотичну працю на Божу славу і на добро Українського Народу ще з більшими успіхами.

З глибокою до Вас пошаною і з любов'ю у Христі Ісусі

Протоісрей Володимир Базилевський
Настоятель Катедри св. Володимира в Нью-Йорку

У ТРИДЦЯТИЛІТТЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ.ГЕН.-ХОР. Т.ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ

1949

1979

У місяці жовтні 1979 р. проминуло тридцять років з того часу, як у Нью-Йорку засновано Осередок СУМ.

Тридцять років — не надто довгий відтинок часу у житті і діяльності Осередку. Та все таки три десятки років пройденого шляху, сповненого труду й зусиль, а внаслідок того й досягнень та успіхів — є достатнім відтинком часу, щоб його відмітити.

Спілку Української Молоді на еміграції відновили ті, про яких писав Яр Славутич:

*...«На захід крізь пожарів дим
Ішли у горі , під багряні хмари,
Ніхто не хотів, щоб тілом молодим
Гноїли льох червоні яничари»...*

Розбудували Спілку ті, які брали безпосередню або посередню участь у Визвольній боротьбі в 1940-х роках, що пройшли крізь пекло большевицьких і німецьких тюрем, які стояли на різних фронтах боротьби проти окупантів Української Землі.

Ми успішно закінчили 30-річний період нашої праці, тому із цієї нагоди хочемо дещо сказати про нашого ювілята у цьому скромному виданні. Зокрема, хочемо при цій нагоді сердечно привітати сотні сумівського юнацтва, дружинників, членство, батьків, мистецькі одиниці, їх керівників та всіх прихильників нашої Спілки. Вітаємо всіх тих, що разом з нами трудилися тоді, на початку, трудилися потім — на протязі тридцяти років і трудяться тепер для росту Спілки Української Молоді.

Ці роки були сповнені наполегливою працею і жертвенністю всіх Управ, Булав, мистецьких керівників, всіх тих, що ініціювали, розбудовували, докладали зусиль і труду для зміцнення і розросту Осередку.

30 років праці — це великий вклад для нашої сумівсько-виховної справи, і цей вклад зробили ми всі: голови Осередку, булавні, члени Управ, члени Управ батьківських комітетів, керівники мистецьких гуртків, виховники і впорядники та всі ті сотні нашого членства, симпатиків і прихильників, які своїм трудом і жертвенністю допомогли нам виконати наше завдання: виховати українську молодь бути вірною Богові і Україні!

Українське Громадянство повинно бути свідоме також своїх обов'язків супроти СУМ, який для української спільноти є живим потоком, що впливає у суспільний організм і продовжує його існування. Наші батьки повинні пам'ятати, що дуже важливою суспільною школою для молодих людей є молодеча організація, якої ніщо заступити не може.

Через лави СУМ нашого Осередку пройшли досі сотні молоді, які вже в багатьох випадках поповнили ряди суспільно-громадських і політичних установ. Багато з них заклали свої родини, а їхні діти продовжують працю своїх батьків в Осередку СУМ.

Тридцять років!.. Змінилася дещо і ситуація в праці Осередку. На зміну старшим до праці й акції у виховній справі стали вже виховані в лоні Осередку молоді люди, дружинники, які у 80 відсотках знаходяться в Управі чи Булаві.

Починаючи майже з нічого, ми за тридцять років виростили на один із найбільших і кращих Осередків, із своїми відомими мистецькими одиницями, спортовими ланками та на високому рівні — Школою Українознавства.

Цей цьогорічний наш ювілей є спільним ювілеєм нашої сумівської родини, відзначенням праці і труду всіх нас.

Ми можемо сьогодні з піднесеним чолом і почуттям сповненого обов'язку відзначити наш спільний ювілей. Не пішли на марно наші труди, наші зусилля та наша жертвенність. Ми старались зберегти і виховати нашу молодь, що нам у більшості вдалося досягти.

Один тридцятирічний етап Осередку СУМ в Нью-Йорку успішно закінчений. З надією і вірою вступаємо у дальшу путь. Не знаємо сьогодні, який буде дальший шлях, бо могли бути і були недоліки в нашій праці, менші чи більші, але вони не важливі. Важливе те, що ми крок-за-кроком ішли твердо вперед, перемагали всі перепони творчими думками й плануванням, дружніми зустрічами, виховними засобами; ішли завше вірно, без збочень, під голубим, як українське небо, прапором, на якому ми бачили одиноке для нашої молоді реальне гасло «Бог і Україна».

Тому ми віримо і знаємо, що наша зміна, наша надія і гордість будуть розумними та не заведуть надій і сподівань своїх батьків, а Осередок Спілки Української Молоді в Нью-Йорку дальше виховуватиме молоду зміну аж до того часу, як каже поет:

*«Ще вдарить грім і в пожаданий час,
О, земле рідна, ми вернемось до Тебе...»*

Григорій Цебрій
Голова Ювілейного Комітету

Богдан Гаргай

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

До історії Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки
в Нью-Йорку

1949

З приїздом нашої еміграції, тим самим і молоді, до ЗСА майже постійно виринали питання заснування молодечої організації. Реалізуючи ці бажання, на початку вересня 1949 року постав «Ініціативний Комітет», у склад якого входили такі подруги і друзі: д-р Р. Барановський, І. Кобаса, Т. Жовтий, М. Скасків, В. Стойко, О. Пайончківський, І. Гірняк та подруга Н. Яворська.

Ініціативний Комітет, відбувши засідання дня 16 вересня 1949 року, виніс рішення, щоб якнайскоріше підготувати і скликати, як сказано в повідомленні, «Перші Основуючі Збори в Нью-Йорку».

Це — перший офіційний документ, в якому подається до відома про бажання заснувати на американському терені Спілку Української Молоді, відновлену на еміграції у 1946 році. Із цього дня починається історія Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку.

Дня 24 вересня 1949 року в канцелярії ООЧСУ, яка тоді приміщувалась при 33 Схід Сьома вулиця в Нью-Йорку, відбулись другі сходи, на яких обговорено справу створення Осередку СУМ-А. Участь у засіданні взяли Володимир Стойко та Микола Скасків, представники Організаційного Бюра СУМ-А з Філадельфії, та місцеві ентузіясти цієї справи: д-р Роман Борковський, Лев Футала, Наталія Яворська, Іван Кобаса, Теодор Жовтий, Іван Гірняк, Осип Пайончківський, Богдан Мороз та Богдан Репета. На цьому засіданні головою Ініціативного Комітету обрано Т. Жовтого і вирішено 8 жовтня 1949 року скликати Основуючі Збори Осередку.

В підготовці Основуючих Зборів Ініціативний Комітет видав Заклик до Української Молоді в Нью-Йорку, повідомляючи про Основуючі Збори та про цілі й завдання Спілки Української Молоді. В додатку до цього Комітет формально видав повідомлення про скликання Зборів, із поданням порядку нарад.

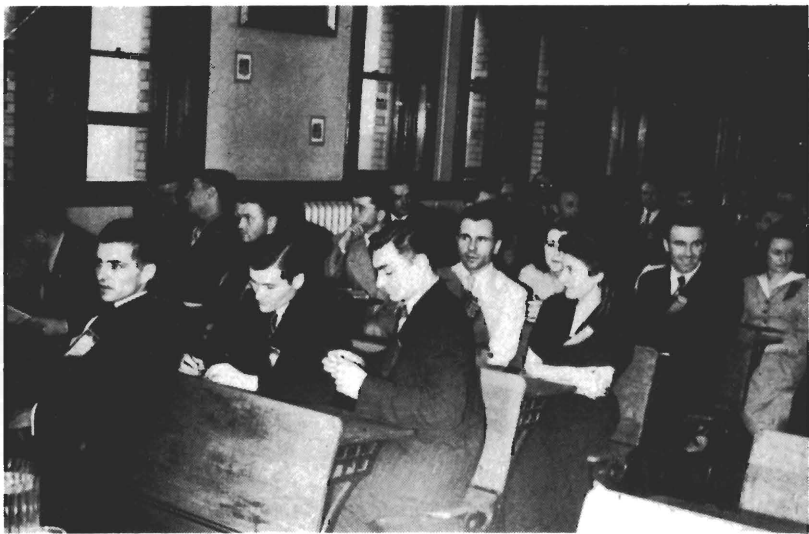

Перше «Свячене» Осередку СУМ-А 22-го квітня 1950 року.

Збори відбулися в суботу 8 жовтня 1949 року в залі Американського Легіону при 80 Схід 8 вул. в Нью-Йорку. Загальними Зборами керувала Президія в складі: інж. Юрій Мельник, Ізидор Рицар та Матильда Будас. До Почесної Президії були запрошені Василь Мудрий, д-р Микола Чубатий, д-р Олександр Соколишин та проф. Іван Василишин. На Зборах промовляли д-р М. Чубатий, представник Організаційного Бюро Володимир Стойко, а програмову доповідь на тему «Традиції, ідеологічні заложення і завдання СУМ» виголосив д-р Роман Борковський.

Після цього учасники затвердили статут Осередку та приступили до вибору Управи Осередку СУМ-А в Нью-Йорку. Першим головою Осередку СУМ-А обрано Ізидора Рицара, а до управи обрано наступних подруг та друзів: Лев Гладчук — заступник голови, Теодор Жовтий — організаційний, Осип Пайончківський — фінансовий, д-р Іван Фізор — культ.-освітній, Наталія Яворська — секретар, Матильда Будас — реф. жіноцтва, Богдан Федорович — реф. Юнацтва, Мирослав Шмігель — реф. спорту. Головою Контрольної Комісії обрано інж. Юрія Мельника, а членами Богдана Слободяна і Петра Деркача. Д-ра Романа Борковського обрано головою Товариського Суду, а членами Петра Шпірка, Богдана Мороза та Івана Яриковського.

Делегати Першого Крайового З'їзду СУМ-А, травень 1950 року. Серед них голова Осередку М.Шмігель.

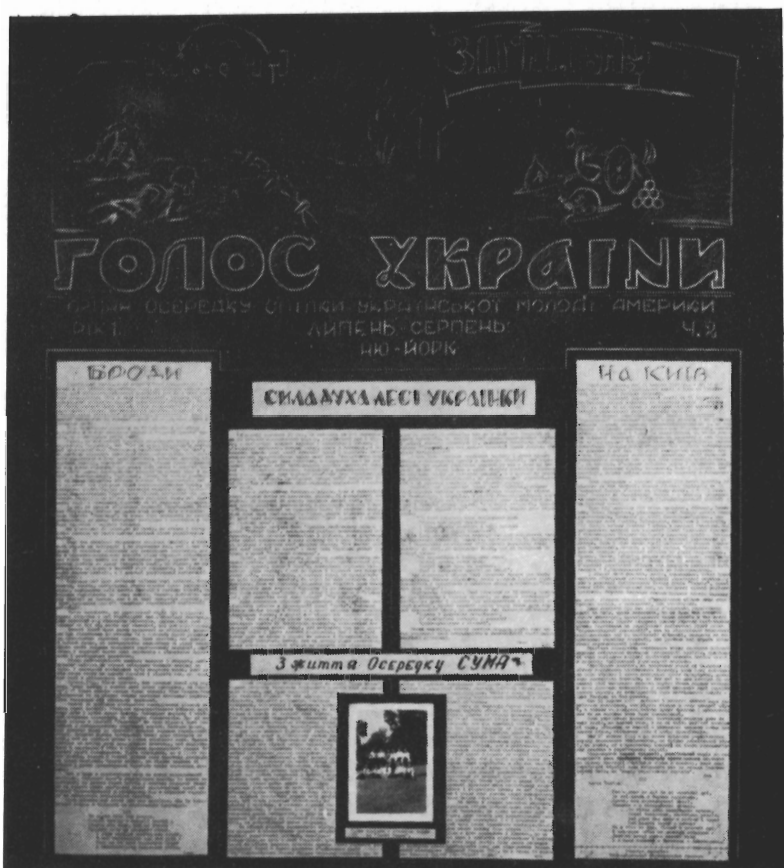
В Основуючих Зборах Осередку взяло участь 43 особи, які зразу кинулись до праці. Зараз після Зборів у місяці листопаді відбулися перші Ширші Сходини членів Осередку, на яких д-р І.Фізор виголосив доповідь на тему «СУМ-А та наші визвольні позиції».

На протязі ділового року члени Осередку вислухали ряд доповідей на політичні та суспільні теми, влаштовували академії та свята, відзначаючи історичні роковини, відбули кілька товариських вечорів. В додатку до того розпочато курси англійської мови, якими керував д-р І.Фізор.

Впродовж року сталися особові зміни в управі Осередку: на секретаря кооптовано подр. О.Коцай, а на культ.-освітнього референта — інж. Ю.Мельника.

Діяльність управи в часі року була багатогранною: відбуто 14 засідань управи Осередку та 8 ширших сходин із членством. У травні 1950 року створено редакційний комітет для видання осередкової стінгазети під назвою «Голос України», до якого входили друзі: М.Юзенів, Л.Гладчук, Л.Кусяка, М.Шмігель та маляр О.Мартинюк. Осередок на день 22 вересня 1950, коли відбулись другі Річні Загальні Зоори, начислював 68 сумівців і 19 сумівок.

З любов'ю до Бога і України ми працювали і гартувались для великого двобою Києва проти окупаційної Москви.

Осередкова стінгазета «Голос України» — 1950 р.

1950-1951

Другі Річні Загальні Збори Осередку відбулися 22 вересня 1950 року. Головою Осередку обрано Мирослава Шмігеля, а до управи ввійшли наступні: інж. Е.Івашків — заст., О.Пайонківський — 2-й заступник, М.Будас — секретар, Л.Гладчук — культ.-освітній, Е.Смолій — референт жіноцтва, З.Осінчук — реф. спорту, С.Чума — фінансовий реф., члени М.Остап'як, П.Деркач, Б.Федорович, П.Шанайда. Контрольна Комісія: Б.Вітюк — голова, члени — Л.Футала, Б.Мороз, І.Кобаса, Домашевська. Товариський суд: Р.Почтар — голова, члени: Н.Тур, Б.Вітюк, П.Попович.

В часі другого року діяльності члени Осередку широко розгорнули самоосвітню та культурну діяльність, влаштовуючи багато Ширших Сходин та культурних імпрез.

Управа Осередку, обрана на Других Річних Загальних Зборах. По середині .
голова ГУ СУМ-А В.Омельченко.

Танцювальна група Осередку, організована О.Гензою 1950 р. Зліва до
права: А.Сосяк, О.Генза, В.Періг, Т.Древницький, М.Гной, В.Райца.

Відділ Ю СУМ-А на Крайовому Здвізі у 1951 р. Із своїм виховником П.Шанайдою.

1950 рік — це рік трагічної смерти Командира УПА і патрона Осередку ген.-хор. Тараса Чупринки. З приводу смерти патрона влаштовано жалобу по сл. п. Командирові до кінця 1950 року. Однією із цікавих подій, які мав Осередок, було заснування наприкінці 1950 року Драматичного гуртка Осередку, який поставив п'єсу Ярослава Гриневича «За Рідний Край». Режисером п'єси був Микола Василик. Понад 800 осіб виповнили залю св. Юра, щоб побачити цю виставу.

На переломі 1950 року створено при Осередку танцювальну групу, керівником якої став відомий танцюрист Олег Генза. Зразу почались перші проби, і незабаром танцювальний гурток дав свій перший виступ.

У місяці березні з рамени організаційної референтури зорганізовано першу юнацьку ланку, яка розпочала виховну працю серед молоді. Також у тому році зорганізовано при Осередку музичний гурток. Диригентом гуртка був Теодор Мамус, а до управи гуртка назначено О.Пайончківського й О.Возьного.

Музичний гурток Осередку СУМ-А. Диригент Т.Мамус.

Юнацтво Осередку під час I-го Крайового Здвигу СУМ-А — 1951 р.

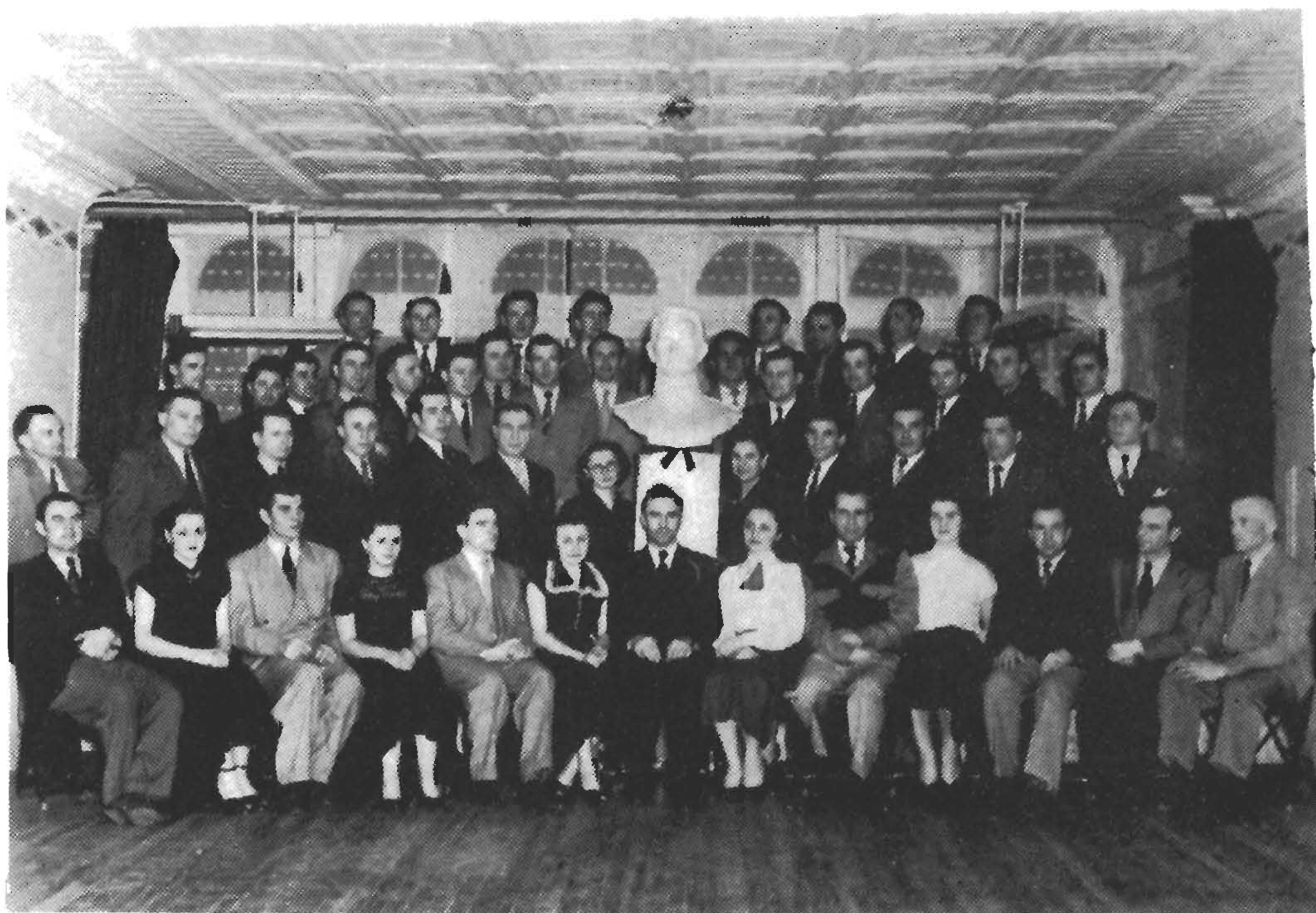
1951-1952

Чергові Збори Осередку відбулися 26 жовтня 1951 року, і поновно головою обрано Мирослава Шмігеля. Цей період позначається широкою організаційною діяльністю та працею над вихованням Юнацтва СУМ-А.

1952 рік проходив під гаслом поширеної та пошавленої праці серед Юнацтва. Влаштовуються в той час перші сходини з Юнацтвом, для членства влаштовуються розвагові вечори, лекції та прогульки. Старше членство продовжує курси англійської мови та відвідує курси Народного Університету, організовані ГУ ООЧСУ.

У місяці листопаді 1952 року заходами ГУ СУМ-А зорганізовано пікетування проти нібито української, советської делегації з Української ССР, яка прибула на сесію ОН — перед будинком ОН. Про цю дуже успішну акцію писала місцева преса, а вістки про це подавали радіо й телевізія. Ініціаторами цієї акції, між іншими, були друзі: Іван Кобаса, Мирон Корнага, Іван Юшкевич та інші. З цього приводу видано окрему брошуру-листівку, яка інформувала про переслідування України та звертала увагу, що українці Америки далі змагатимуться за повернення своєї державности і самостійности.

Влітку 1952 року Осередок СУМ-А взяв організовано участь у Першому Всеамериканському Здвизі СУМ-А, що відбувся на посілості сестер Василянок у Філадельфії.

Частина членства Осередку СУМ-А 1951-1952.

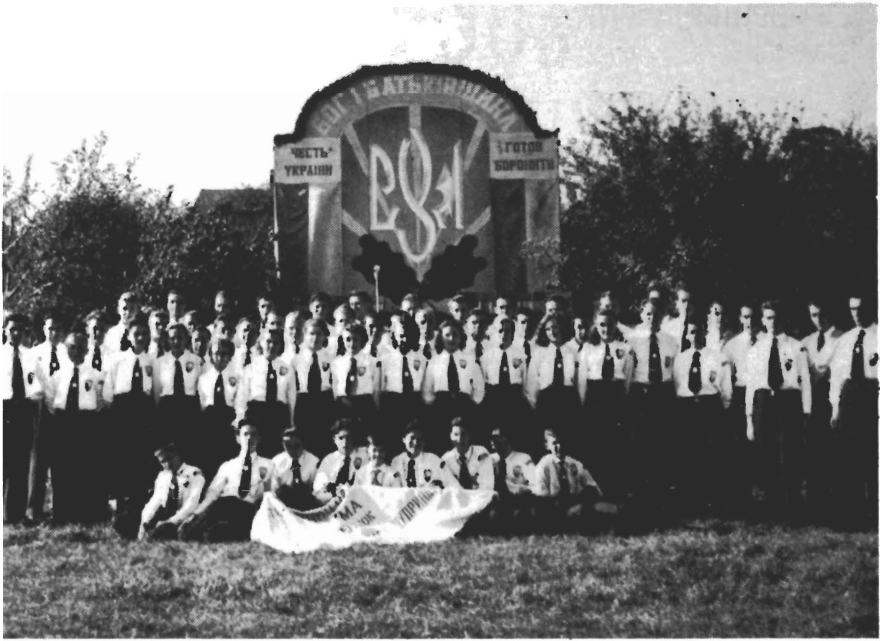
1953

Головою управи Осередку на 1953 рік обрано Івана Мироновича. Річні Загальні Збори відбулися 24 грудня 1952 року. До нової управи увійшли слідуєчі подруги і друзі: Осип Пайончківський — заступник і організаційний референт, Зеновія Лавришко — секретар, Ярослав Саладчинський — скарбник, Степан Палилик — спортовий референт, Марія Півторайко — референт жіноцтва, Петро Шанайда. Члени: Дарія Гарасимів, Богдан Калавур, Теодор Боднар. Контрольна Комісія: Мирослав Шмігель — голова, члени — Петро Попович, Михайло Свідрак і Михайло Білейчук.

Головою Товариського Суду обрано Корнеля Василика, а членами Мирона Корнагу, Івана Суся і Анну Пупшеву. В часі каденції зрезигнував О.Пайончківський, а на його місце кооптовано Теодора Боднара.

В цьому часі при Осередку вже почав діяти Відділ Юнацтва, який очолював Я.Кейс, а у склад Булави входили Я.Нестор, М.Калинець і Е.Артименко. Відділ Юнацтва нараховував тоді 17 юнаків, які були розподілені на три ланки: «Лісові партизани», «Гайдамаки» і «Тарасівці». Головним виховником Відділу став Мирон Корнага, до помочі йому прийшов іще Петро Шанайда. На протязі року відбуто із Юнацтвом 33 сходин, влаштовано три свята та відбуто три прогульки.

Осередок СУМ-А під час II-го Всеамериканського Здвигу у 1953 році.

Референтка жіноцтва зорганізувала жіночий Відділ, який нараховував у 1953 році 34 членів і який дуже помагав у праці Осередку. Організаційна референтура Осередку широко розгорнула свою працю. У 1953 році Осередок нараховував 159 членів, з якими відбуто 11 Ширших Сходин. Сама управа Осередку відбула 18 засідань, що свідчить про різноманітну муравлину працю членства.

Спортова діяльність, яка щойно набирала розмаху, стала дуже популярною серед нашого членства. Зорганізовано та проведено шаховий турнір, а спортсменці Осередку здобули перше місце під час Другого Крайового Здвигу, який відбувся у Бавнд Бруку. В додатку зорганізовано відбиванкові дружини Осередку, з якими не міг рівнятися ніхто із інших Осередків.

19 квітня 1953 року відбулося офіційне посвячення прапору Осередку. Посвячення довершив у церкві св. Юра парох о. д-р Василь Ваврик, ЧСВВ. Після посвячення відбувся святковий обід та мистецька програма.

Посвячення Осередкового прапору 19-го квітня 1953 року. Промовляє о. д-р В.Ваврик, ЧСВВ.

Музично-співочий гурток Осередку — 1954 рік. Диригент інж. Р. Степаняк, гуртковий — О. Генза.

1954 -1955

Загальні Збори відбулися 4 грудня 1953 року і вибрали управу в такому складі: Зенон Осінчук — голова, П. Попович — заступник голови і організаційний, Галя Шевчук — секретар, І. Юськевич — культ.-освітній, Нуся Дідик — референт жіноцтва, Ярослав Салачинський — фінансовий референт, Євген Чопик — спортовий референт; члени: О. Дацків, П. Шанайда, З. Лавришко, О. Остап'як, І. Сусь. Контрольна Комісія: Корнель Василик — голова, члени — Емілія Чопик, Іван Ділай. Товариський суд: Мирослав Шмігель — голова; члени: С. Палилик і В. Расяк.

На першому засіданні управа доручила І. Сусьові референтуру Юнацтва СУМ.

У місяці березні 1954 року управа доручила О. Дацкову референтуру Суспільної Опіки; через два місяці на місце вибулого Я. Салачинського кооптовано на фінансового референта І. Маслія. Хронікарем Осередку назначено О. Пайончківського. Також у цій каденції приступили до реалізації задуму видавати пресовий орган Осередку СУМ-А, який почав виходити в цьому ж році. До редколегії запропоновано друзів П. Шанайду, Д. Мотрука, М. Білейчука та О. Пайончківського.

Молодше юнацтво Осередку під час Свята Матері. Промовляє виховник М.Корнага.

(Про видання «Сумівець» див. окрему статтю. Прим. рео.)

1954 рік позначається багатогранною працею на всіх відтинках. Стан юнацтва збільшився до 66 юнаків і юначок, які діють у п'ятьох ланках із своїми виховниками: М.Корнагою, Т.Боднаром, І.Юшкевичем, О.Гузарем і З.Лавришко. В часі року відбуто з Юнацтвом 83 сходини та влаштовано перший раз силами Юнацтва Свято Матері; в додатку до цього влаштовано Свято Миколая та Ялинку.

Юнацтво також перший раз брало організовану участь у літніх сумівських таборах, за які відповідали реф. Юнацтва та організаційний референт. Для посилення виховної праці зорганізовано при Осередку Батьківський Комітет, який очолив професор Іван Юрченко.

У місяці січні 1954 року створено при Осередку музично-співучий гурток під керівництвом інж. Романа Степаняка, а на гурткового обрано Олега Гензу. У цьому ж періоді при Осередку діяли такі самодіяльні гуртки: танцювальний — кер. О.Генза, драматичний — М.Василик, декламаторський, імпрезовий, музично-співучий, спортовий і редакційний. Крім цього, для старшого членства влаштовувано систематичні сходини та продовжувано курси Українського Народного Університету. Членство Осередку брали також участь у житті й праці інших братніх організацій, що помагало йому здобути собі серед українського громадянства признання й подив.

Осередок в часі Паради Льояльності в Нью-Йорку — 1955 рік.

Осередок у 1954 році мав шану вітати у себе голову ЦУ СУМ Олексу Калинника, який об'їжджав терен в організаційній поїзді.

Стан Осередку в той час: 144 члени і 66 Юнацтва СУМ-А.

* * *

Дня 17 грудня 1954 року відбулися П'яті Річні Загальні Збори Осередку, на яких обрано управу в такому складі: І.Юшкевич — голова, М.Білейчук — орг. референт, О.Генза — культ.-освітній, Я.Нестор — секретар, І.Козяк — реф. жіноцтва, Р.Кіфяк — фінансовий референт, М.Маслович — спортовий референт, В.Кейс — зовнішні зв'язки, М.Лотоцький — суспільна опіка, А.Олійник — Референт ЮСУМ-А, члени: А.Дідик, І.Сусь, Т.Мораський. Контрольна Комісія: К.Василик — голова, члени: П.Шкафаровський, Б.Калавур. Товариський суд: Я Гуменюк — голова, члени: І.Ділай, С.Палилик.

Небувалою подією в історії Осередку та СУМ в Америці було відкриття власної сумівської Оселі біля Елленвіл у стейті Нью-Йорк, відкриття якої відбулось 18 і 19 червня 1955 року. Оселя стала центром виховання сумівської молоді в Америці, головно тієї, яка перебуває на східньому побережжі. Члени Осередку вклали багато годин праці та труду, щоб привести Оселю до відповідного порядку.

Осередок під час посвячення і відкриття Оселі СУМ-А в Елленвілі — червень 1955 р.

1956

Шості річні Загальні Збори Осередку відбулися 20 січня 1956 року, на яких обрано наступну управу:

М.Фурда — голова, М.Дячишин — заст. голови, М.Турчан — секретар, М.Лотоцький — організаційний референт, О.Пайончківський — референт ЮСУМ-А, Я.Коструба — фінансовий референт, Я.Михайлишин — референт зовнішніх зв'язків, Я.Кушлаба — спортовий референт, Я.Остапак — референт жіноцтва, І.Сусь — референт суспільної опіки. Головою Контрольної Комісії став К.Василик.

На річних Зборах Осередку, як зазначено вище, головою Осередку обрано Михайла Фурду. Однією з важливіших подій року була величава маніфестація, яку організувала СУМ перед советською амбасадомою з приводу нападу військ ССРСР на Угорщину. У маніфестації взяло участь понад 1000 осіб, між ними головню члени СУМ та ін. Організацій Визвольного Фронту. Відгук на цю маніфестацію був знаменитий, про що свідчать пресові вирізки в офіційній хроніці Осередку.

Осередок СУМ-А на 8 Всеамериканському Здвизі на Оселі СУМ-А в Елленвілі.

Роки 1955-56 позначаються тяжкою мозольною працею. Все частіше батьки вписують своїх дітей до СУМ-А, бо діти й молодь мають багато можливостей проявити себе як серед українського, так і серед американського суспільства. Часті мистецькі виступи осередкових одиниць назовні дають широкий розголос українській справі, наприклад, участь членства та Юнацтва у парадах Дня Льюїсності чи подібних нагодах. Гарні успіхи має танцювальний гурток під кер. Олександра Олійника, який часто виїжджає в терен з виступами.

При Осередку добре розвинена спортова діяльність, яку очолює Ярослав Кушлаба. Діють такі команди: відбиванкові, шахові, стук-пук і копаного м'яча.

При Осередку діє бібліотека, яка на той час нараховувала 130 книжок, якими користувались члени Осередку.

Чи не найбільше праці провадилось серед Юнацтва СУМ-А, яке тоді нараховувало 27 членів старшого Юнацта і 70 молодшого Юнацтва. Із ними відбуто 117 сходин, не включаючи до того 8 святочних сходин та 3 прогульок. За цілість і проведення праці відповідав О.Пайончківський із виховним складом. У цьому ж році 34 члени СУМ і 50 членів Юнацтва брали участь у літніх таборах на Оселі СУМ-А в Елленвіл, гартуючись для України, для рідної справи.

Юнацтво і батьки готуються до привітання св. о. Миколая.

1957

2 лютого 1957 року на Річних Зборах головою Осередку обрано колишнього сумівського діяча відновленого СУМ в Німеччині та активного діяча СУМ у В.Британії Григорія Цебрія, а до управи наступних членів СУМ-А: С.Чума — заст. голови, М.Лотоцький — організаційний, М.Турчан — секретар, І.Юшкевич — культ.-освітній, Я.Коструба — фінансовий, І.Сусь — референт ЮСУМ-А. І.Ділай — сусп. опіка, А.Олійник — спортовий референт, Члени: Я.Остап'як, Т.Боднар, Б.Богдан. Контрольна Комісія: К.Василик — голова. Товариський Суд: М.Фурда — голова.

У місяці травні цього ж року відновлено музично-вокальний гурток, керівником якого став Богдан Ковалик, і до якого належало 35 членів.

Крім вищеназваних подій, при Осередку створено дівочий хор під керівництвом інж. Богдана Степаняка, а 28 вересня на Ініціативних Зборах рішено zorganizувати Школу Українознавства. Першим директором Школи призначено активного політичного та суспільно-громадського діяча проф. Івана Юрченка, а першими викладачами в школі були професори Т.Ярош та М.Гуменюк.

На основуючих зборах Школи Українознавства при нашому Осередку рішено також вибрати Батьківський Комітет, до якого

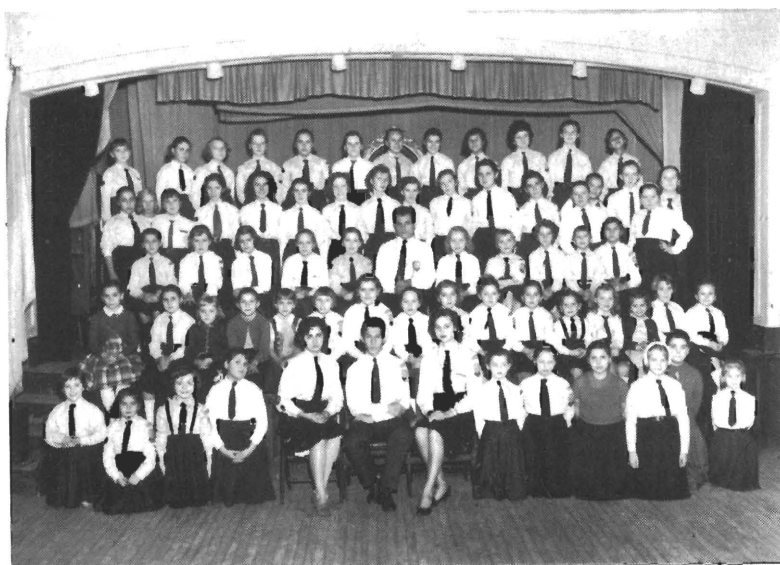
Управа Осередку на засіданні із головою Осередку Г.Цебриєм.

Перше складання «Приречення» юнацтва у 1957 р. Церемонію переводить референт Юнацтва І.Сусь.

Старше і молодше Юнацтво Осередку із своїми анговниками — 1957 р.

Відділ Юнацтва «Канів» ч. 1 у 1958 році. Посередині у третьому ряді реф. Юнацтва В.Скомський.

ввійшли: І.Юрченко — голова, члени: С.Ковалівський, п-і Козак-Замбрицька, Юрій Мачула, Воробель і Шмига.

У 1957 році Осередок нараховував 105 членів та 151 членів ЮСУМ-А, поділених на 10 ланок із своїми виховниками (М.Корнага, І.Кобаса, П.Шанайда, Л.Микуленко, А.Непрель, Р.Кейс і В.Костриба).

У суботу 2 листопада старше Юнацтво склало своє перше сумівське Приречення. Присутніми на цьому святі були батьки та представник ГУ СУМ-А І.Кобаса. Першими, які склали таке приречення, були: Юрій Артименко, Олександр Сахневич, Євген Личманенко і Ярослав Дрогомирецький.

Цього ж самого року відновлено при Осередку танцювальний гурток, яким почав провадити О.Генза і який спочатку нараховував 36 осіб.

1958-1959

Чергові Збори Осередку відбулися 14 лютого 1958 року. Головою Осередку обрано Григорія Цебрія, а до управи ввійшли: М.Білейчук, М.Турчан, І.Сусь, Т.Боднар, О.Генза, Я.Петрух, М.Шмігель, В.Скомський, І.Плісак і Я.Коструба, А.Іваськів. Члени: П.Попович, Б.Вітюк, Т.Боднар. Контрольна Комісія: В.Лавро, С.Чума, Я.Салачинський. Товариський Суд: К.Василик, І.Ділай, Ю.Никитин.

Юні сумівці В.Ковалівський і О.Хміль вітають колишнього прем'єра України та голову АБН Ярослава Стецька з приїздом до Нью-Йорку 31 травня 1958 р. Зліва: д-р К.Крупа, ред. І.Білинський, Г.Цебрій, голова Осередку і п. Матвієнко, голова II-го Відділу ООЧСУ.

Цього ж року Осередок мав честь вітати у себе Голову Державного Правління із 1941 року і Голову АБН Ярослава Стецька.

Також цього року разом із Відділом ООЧСУ та Відділом ОЖ ОЧСУ, нарешті, наш Осередок став співвласником свого власного приміщення на 10 вул. в Нью-Йорку, відкриття якого довершено 3 січня 1959 року. Після довгих років праці у тісних приміщеннях, у невигодах, СУМ із іншими організаціями УВФ перейшов до власного новозакупленого будинку.

Осередок кількісно і якісно зростав. Було зорганізовано навіть різьбарську школу під вмілим керівництвом одного з кращих українських скульпторів-різьбярів мистця Михайла Черешньовського. У першому році різьбарський гурток начислявав понад 30 учасників.

На 1959 рік припадав 10-річний Ювілей Осередку, головою якого поновно обрано на зборах, що відбулися 21 лютого 1959 р. Г.Цебрія, а до управи ввійшли: С. Чума — заст. голови, М.Лотоцький — секретар, О.Пайончківський — пресовий референт, М.Корнага, І.Сусь, В.Лавро — референти Юнацтва, М.Шмігель — спортовий референт, Ю.Микитин — фінансовий, П.Прийма — господарчий, А.Іваськів — суспільна опіка, І.Юшкевич — зов. зв'язки, М.Турчан — бібліотекар.

Ланка Ю СУМ-А «Тарасівці» у травні 1958 р. на лекції різьбарства з інструктором маестром М.Черешньовським.

Члени: І.Ділай, Т.Боднар, В.Кейс, І.Малець. **Контрольна Комісія:** К.Василик — голова, члени: Е.Несторук, А.Шумило. **Товариський Суд:** М.Дячишин — голова, члени: П.Шанайда, П.Попович.

Для ілюстрації подаю чисельний стан Відділу Юнацтва, на підставі звіту реф. Юнацтва Василя Скомського на день 21 лютого 1959 р.: 221 член, які були розподілені на 13 ланок, кожна із своїм виховником, з якими відбуто 27 тижневих сходин. Крім того, діяли безперерійно всі культурно-мистецькі самодіяльні гуртки. Танцювальний ансамбль нараховував тоді 68 членів, наприкінці 1958 року зорганізовано музично-вокальний ансамбль бандуристок — предвісників теперішнього хору «Жайворонки» під керівництвом Павла Даниліва.

На той час було 104 активні старші члени, що бачимо на підставі звіту.

У зв'язку із трагічною смертю Провідника ОУН сл. п. Степана Бандери, який загинув один тиждень після запланованого відзначення (бенкет і концерт) 10-річчя існування Осередку, Ювілейні відзначення були перенесені на день 20 лютого. Участь у них взяли наші мистецькі одиниці: танцювальна група «Верховинці» під кер. О.Гензи, гурток бандуристок під кер. Павла Даниліва та хор під кер. проф. Романа Левицького.

Президіальний стіл з нагоди бенкету 10-річчя Осередку. Промовляє голова ГУ ООЧСУ проф. І.Вовчук.

Перших 10 років праці Осередку минули. На місце молодих дружинників-організаторів СУМ прийшов молодий доріст — юнацтво, народжене вже тут, за океаном. Додатковим культ.-освітнім надбанням Осередку у 1960 році було створення ансамблю бандуристів під кер. проф. Романа Левицького, які виступили на Ювілеї 10-річчя Осередку СУМ.

Заходами ГУ СУМ-А і Осередку, а особливо голови Осередку СУМ Г.Цебрія, зорганізовано 16 березня 1960 року сумівську Радіопрограму, яка проіснувала два роки. Першими дикторами були Г.Цебрій і Марійка Глуха.

При кінці 1960 року на 8-му З'їзді ГУ СУМ наділила особливим відзначенням наш нью-йоркський Осередок переходовим прапором ГУ та званням Осередку-Першуна.

1960

Десяті Збори Осередку відбулися 5 березня 1960 року, на яких обрано наступну Управу:

Г.Цебрій — голова, Я.Коструба — заступник, І.Юшкевич, М.Лотоцький — секретарі, Ю.Микитин — фінансовий референт, Т.Гошко — організаційний, О.Пайончківський — референт преси, Р.Байлак — спортовий референт, Л.Гошко — зовнішні зв'язки, Я.Дусанівський — сусп. опіка; І.Плісак, П.Прийма — господарські референти; Г.Сенів — культурно-освітній референт, М.Турчан — бібліотекарка. Члени: І.Безубяк, І.Ділай, Г.Сенів. Адміністратор Школи — І.Кульчицький. Референтура Юнацтва: Т.Боднар, І.Сусь, М.Корнага, В.Лавро, П.Шанайда. К.К., Е.Несторук, І.Кобаса, П.Попович. Товариський Суд: Е.Королюк, Л.Косанівський, І.Кульчицький. Батьківський Комітет: М.Кукуруза — голова; члени: Карпинець, І.Івасів, Ю.Мачула, С.Заяць, І.Роїк, М.Кіра, В.Кузик, І.Жук.

Крім звичайної праці Осередку, на початку шестидесятих років успішно розвивався при Осередку спорт, як також був заснований драматичний гурток під керівництвом п-і М.Ласовської.

На восьмому Крайовому З'їзді СУМ-А, який відбувся в листопаді 1960 р., Головна Управа СУМ-А наділила Осередок у Нью-Йорку переходовим прапором ГУ за його багатогранну і корисну працю серед молоді. Це вперше наш Осередок одержав таке високе відзначення і признание від ГУ СУМА.

1961

18 березня 1961 року відбулись чергові Збори, на яких обрано таку Управу Осередку: голова Г.Цебрій, заст. Я.Коструба, Секретар М.Лотоцький, орг. реф. П.Прийма, спортовий реф. І.Безубяк, фінансовий референт Ю.Микитин, господарський реф. Д.Прокопів, суспільна опіка — Я.Дусанівський, преса й інформація — О.Пайончківський, І.Кульчицький — адм. школи, В.Яськів — голова Батьківського Комітету. Члени: І.Кульчицький, Т.Гошко, К.Кручко, І.Плісак, І.Ділай. К.К.: голова К.Василик, П.Попович, В.Яськів. Тов. Суд: Я.Косанівський, Е.Королюк, Д.Шумило.

Впродовж 1961 року Управа і членство продовжували свою систематичну працю. В Осередку діяли мистецькі одиниці, які дуже часто виїжджали до інших громад з концертами. В той час для членства

Осередок на Здвизі СУМ-А — 1961 рік

розпочато так звані «Сумівські Фестини», які відбувались у літніх місяцях. Такі фестини приносили розраду та задоволення членству, а на потреби Осередку приносили відповідну фінансову допомогу.

Чи не найбільше праці вкладалось у сферу Юнацтва. Влаштувались виховні сходи з кінцевими іспитами у місяці травні; Юнацтво їздило на сумівські Злети та брало участь у конкурсах мистецтва, знання, слова та брало участь у спорті. Дуже часто Осередок здобував перші місця і за це привозив різномодні трофеї.

Членство і Юнацтво завжди чисельно брали участь у Крайових Здвигах. Увесь рік діяла сумівська радіопрोगрама.

1962

Збори відбулися 24.2.1962 р. Новообрана Управа Осередку: голова П.Шанайда, заст. Іван Сусь, секретарі: Віра Гіна і Мих. Лотоцький, орг. реф. — Петро Прийма, Андрій Боднарчук — культ.-освітній референт, жін. референт — Лариса Микуленко, зовнішні зв'язки — Алла Непрель, Г.Сенів — суспільна опіка, фінансовий референт — Іван Ділай, спортивний — Олександр Олійник, І.Рицар. Юрій Микитин — бібліотекар, Теодозій Прокопів — госп. референт, Іван Кульчицький — адм. референт (Школа Українознавства), Осип Пайончківський — референт преси й інформації. Члени: Іван Плісак, Ярослав

Сумівки-спортовки Осередку на Злеті у 1961 році.

Метельницький, Олег Генза, Катря Кручко. К.К.: Корнель Василик, Євген Королюк, Ярослав Коструба. Тов. Суд: Євген Несторчук, Люба Гошко, Ярослав Косановський. Булава: Г.Цебрій — булавний, І.Сусь, В.Гомзин, І.Свенц, Н.Берко, І.Рицар.

Головою Осередку у 1962 р. обрано Петра Шанайду. Праця Осередку провадилась систематично. Постійно виходив осередковий журнал «Сумівець» та провадилась радіопрограма.

Новим явищем в системі праці Осередку був вибір Королеви Осередку, що став традиційним на дальші роки. Першою королевою Осередку обрано 12 травня Марійку Глуху. (*Дотепер усіх королев Осередку було 18, і їх вчислено у цій книжці (прим. Ред.)*, треба згадати, що в той час при різьбарському гуртку, крім М.Черешньовського, працював Ярослав Кіцюк, як також діяли музичний гурток під кер. проф. О.Стратичука, танцювальний — під кер. О.Олійника, мішаний хор під кер. М.Кормелюка, а спортовими референтами-виховниками були Ігор Рицар, Ярослав Драгомерецький, Михайло Стецьків і Степан Заяць.

Цього ж року Осередок вдруге дістав перехідний прапор.

У місяці березні з ініціативи зовнішньої референтури, керівником якої була А.Непрель, влаштовано Міжнародний Вечір Молоді в Нью-Йорку. Участь у тому вечорі взяли представники молоді Поневолених Народів. Програмою провадила М.Глуха, а слово виголосила подр. Н.Шмігель. З нашого Осередку виступили танцювальна група під кер. О.Гензи і бандуристи під кер. П.Данилова. Вечір був особливо успішним.

Музичний гурток Юнацтва — стоїть ззаду проф. О.Стратичук, 1962 рік.

Управа Осередку, 1963 рік.

Рол молодих юначок «Дзвіночки» і «Фіалки» під час Свяченого в Осередку, 1963 рік.

1963

29 березня 1963 р. відбулись чергові збори Осередку, на яких обрано таку Управу: Голова К.Василик, заст. П.Шанайда, орг. реф. П.Прийма, секретар М.Глуха, фінансовий референт І.Ділай, преса й інформація — О.Пайончківський, спорт — М.Стецький і Л.Кормелюк, господар — Т.Прокопів, культ.-освітній — В.Яськів. Адм. Школи — І.Кульчицький Булавний Юнацтва — Е.Гановський. Члени: С.Заяць, М.Лотоцький, І.Плісак. Контрольна Комісія: голова П.Данилів, члени: Г.Сенів, В.Костик. Тов. Суд: ред. Л.Полтава, члени: Я.Коструба, М.Конятин.

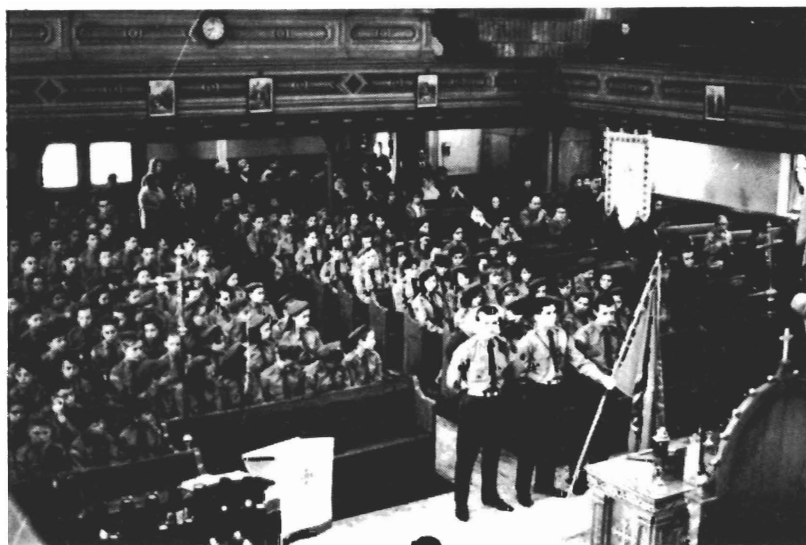
Серед шуму й гамору міста-велетня праця Осередку поступала вперед. Невпинно зростали ряди СУМ. Батьки посилали дітей до нашої Школи, на сумівські зайняття та на культурно-мистецькі виклади й гутірки. СУМ ставав повноправним громадянином української громади, а серед інших українських організацій почав вибиватись на передове місце, як що до праці, так і кількості членства.

1964

7 березня 1964 року обрано таку Управу: голова К.Василик, заступник П.Шанайда, рек. секр. В.Гомзин, секр. техн. Н.Шалай, орг. реф. П.Прийма, культ.-освітні — І.Юшкевич і О.Генза, спорт — О.Мушкевич, булавний Г.Цебрій, фінансовий референт А.Іваськів, госп.

Проф. О.Стратичук керує мішаним хором Юнацтва Осередку — 1964 рік.

Організована участь Осередку в церкві св. Юра під час Панахиди за сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки.

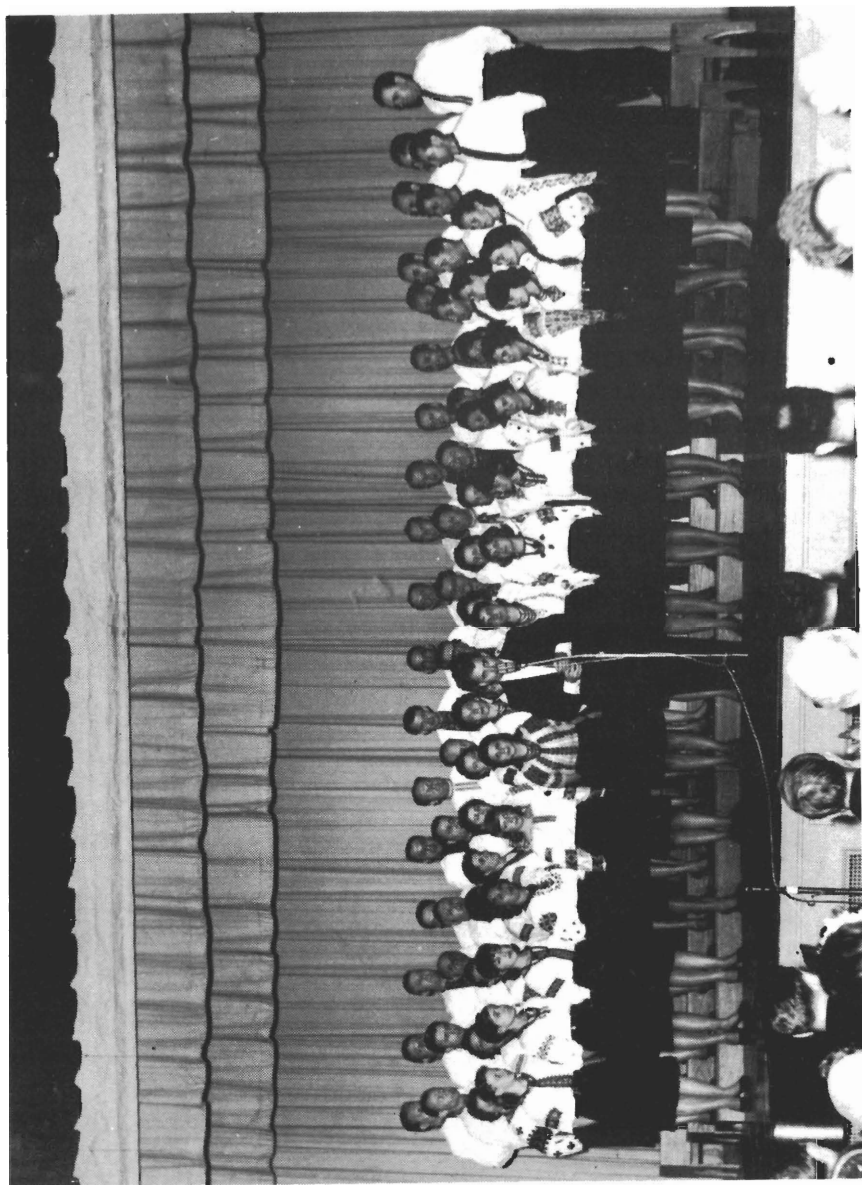
Довголітній член і хронікар Осередку В.Харук з своєю шевченківською виставкою під час Крайового З'їзду СУМ-А в Нью-Йорку у 1964 р.

Т.Прокопів, суспільна опіка — І.Сусь, жін. референт Б.Сидор-Чарторийська, преса й інформація — Д.Мотрук, зовнішні зв'язки — А.Непрель, кольпортер М.Кобилецький. Члени: В.Костик, В.Скомський, В.Лавро. Контрольна Комісія: голова В.Яськів, члени: Е.Гановський, М.Корнага, І.Ділай, М.Глуха. Тов. Суд: ред. Л.Полтава, Т.Боднар, І.Безубяк.

29 березня 1964 року помер один із основоположників Осередку, друг Осип Пайончківський, який в Управі виконував ряд функцій, і все буде відомий як перший редактор осередкового журналу «Сумівець». Величний похорон з участю Осередку та інших друзів був доказом його великої популярності серед членів СУМ та нью-йоркської громади.

1964 рік запишеться в анналах української громади, як рік відкриття пам'ятника великому синові України Т.Шевченкові в столиці Америки — Вашингтоні. Участь у відкритті брали сто тисяч людей, а СУМ був численно репрезентований, в тому і наш Осередок (200 осіб).

Також цього року перший раз на місцевій станції телевізійної передачі ч. 13, старанням Е.Гановського виступили наші два мистецькі ансамблі: танцювальний ансамбль «Верховинці» та Капеля Бандуристок під кер. Павла Данилова.

Мішаний хор «Заграда» Осередку СУМ-А. Диригент М.Кормелюк.

Танцювальний ансамбль «Верховинці» з кер. О.Гензою під час Ювілейного Концерту 15-річчя Осередку

1965

6 березня 1965 р. обрано на зборах Управу у такому складі: голова К.Василик, П.Шанайда — заступник, секретарі — М.Данилів і М.Кіра, В.Шозда та П.Прийма — організаційні референти, культ.-освітній — І.Юшкевич і О.Генза, спортивний — Ф.Матюк, Г.Цебрій — реф. Булави ЮСУМ, фінансові — О.Мушкевич, І.Сусь, господ. реф. — А.Макар, жін. референт Богданна Сидор-Чарторийська, Д.Мотрук — референт преси та інформації, зовнішні зв'язки — А.Непрель, М.Кобилецький — референт Школи Українознавства, А.Пенджола — кольпортер. Члени: А.Пенджола, В.Костик, В.Лавро, І.Іваночко. Контрольна Комісія: В.Яськів — голова, члени: Е.Гановський, М.Корнага, А.Лев, М.Шмига. Тов. Суд: М.Фурда — голова, члени: І.Кобаса, Е.Королук.

У січні 1965 року відзначено 15-річчя діяльності Осередку Ювілейним Бенкетом, традиційною забавою і товариською зустріччю провідних сумівських діячів. Величавою імпрезою відзначив Осередок 15-річчя з дня трагічної смерти Головного Командира УПА і патрона Осередку ген.-хор. Т.Чупринки.

З нагоди 15-річчя влаштовано ювілейний концерт наших осередкових мистецьких одиниць, як також офіційно привітано голову

Дружина копаного м'яча із своїм керівником С.Зяцем на ХІУ Крайовому Здвизі СУМ-А в Елленвілі.

Голова ЦУ СУМ мгр. О.Коваль на засіданні управи Осередку у 1965 р. Зліва сидять: М.П'ятка, М.Данилів, К.Василик, О.Коваль і М.Кукурудза.

Рій молодших юначок із виховником Мироном Павлів та впорядницею Олею Грняк.

ЦУ СУМ мгр. Омеляна Ковалю, який був присутнім на цій концерті. У 1965 році покидає наш Осередок Михайло Кормелюк, диригент мішаного хору «Заграва» у зв'язку з виїздом до Вашингтону.

1965 рік був також роком, в якому вперше в історії СУМ — сумівці Америки та Канади відбули літаючий табір до країн Європи. З нашого Осередку були також учасники тієї вдалої мандрівки.

1966

Збори відбулися 5.3. 1966 р. Склад Управи: голова К.Василик, заступник голови І.Юшкевич, рекордовий секретар Марійка Данилів, секретар технічний Анна Лев, культ.-освітній Марійка Гаврилюк і І.Юшкевич, спортовий — П.Польний і Ярослав Михайлюк, булавні — Зенон Галькович і Василь Данчук, фінансовий — Орест Мушкевич і Василь Лавро, зовнішні зв'язки — Наталка Шалай, референт дружинників — Юрій Масний і Петро Кобилецький, жін. референт Марійка Шмига, суспільна опіка — Т.Іваночко, референт сум. видань — Іван Майкут, організаційний В.Гомзин, кольпортер П.Малькут. Члени: Вол. Костик, Франко Матюк, Роман Горон, Зиновій

На XII Крайовому Зданзі СУМ-А Осередок здобув звання Осередку — Першун. Голова КУ Е.Гановський вручає перехідний прапор голові Осередку К.Василюкові.

РІЙ старших юначок з виховницею Марією Гаврилюк

Мачула, Роман Бочневич. Контрольна Комісія: ред. Вол. Левенець — голова, члени: М. Фурда, Ю. Чубак, П. Шанайда, А. Макар. Тов. Суд: Теодор Боднар — голова, члени: Мирон Корнага, Василь Яськів.

З новим роком Осередок має нового диригента хору «Заграва» — д-ра Ігоря Соневицького, який із завзяттям відбуває проби та виступи нашого хору. Директором Школи Українознавства з початком 1966 року став проф. Степан Демчишин. Школа тоді нараховувала понад 180 учнів.

У 1966 році заходами керівника драматичного гуртка при Осередку Мирослави Ласовської поставлено п'єсу «Цар Ох». Цю п'єсу показано і в сусідніх Осередках та громадах.

1967

На Зборах 18 березня 1967 р. обрано Управу Осередку: голова К. Василик, заступник М. Корнага, Анна Лев і С. Кіра — секретарі, С. Заяць — організаційний, культ.-освітній — Марія Гаврилюк, З. Галькович — булавний, Г. Цебрій — преса й інформація, А. Макар — фінансовий, спортовий — Ф. Матюк, О. Мушкевич — референт друж., зовнішні зв'язки — П. Кобилецький, Марія Данилів — суспільна опіка,

Виховниця А.Лев із юначками рол «Цвіт Папороті» — 1967 рік.

Голова Осередку К.Василик вітає голову ГУ СУМ-А Л.Футалу перед святочним апелем для вшанування патрона Осередку — 1967 рік.

Апель Осередку у день 22 січня. Промовляє голова К.Василик — 1968 рік.

П.Малькут — сумівські видання, В.Гомзин — господарчий референт.
Члени: І.Сусь, В.Лавро, В.Костик, М.Кукуруза, І.Юськевич, І.Кобилецька. К.К.: М.Фурда, М.Павлів, П.Прийма, Б.Кузик, Е.Королюк. Тов. Суд: В.Яськів, П.Шанайда, І.Плісак. Батьківський Комітет: голова В.Щур, П.Прийма — заступник, секретар — М.Демків, орг. реф. — І.Макар, члени: Ю.Мачула, Парашак, М.Виноградник, д. Бочневич, д. Малькут.

Рік 1967 проходив під знаком відбуття І-го СКВУ в Нью-Йорку, в якому наші сумівці брали участь як делегати, а молодше і старше членство численно брало участь у маніфестаційній частині — і в «Медісон Сквер Гарден», і під місією СССР до ООН.

1968

Від 16 березня 1968 р. почала діяти нова Управа: Корнель Василик — голова, М.Кукуруза — заступник голови, І.Кульчицький — організаційний референт, М.Данилів і Ю. Шозда — секретарі, Ж.Ласовський — культ.-освітній і пресовий референт, Б.Коваль — спортовий референт, П.Кобилецький — референт дружинників, А.Лев — скарбник, Г.Климук — керівник зовнішніх зв'язків, Л.Парашак — суспільна опіка. Члени: З.Галькович, В.Костик, І.Сусь,

Танцювальний Ансамбль «Верховинці» перед Весняним Концертом Осередку у 1968 р.

І.Кобилецька, І.Юшкевич, В.Шозда, М.Павлів. К.К.: М.Фурда — голова, члени: Е.Королюк, П.Прийма, П.Шанайда, В.Лавро. Тов. Суд: В.Яськів — голова, члени: І.Плісак, Я.Коструба. Батьківський Комітет: В.Щур — голова, члени: М.Виноградник, І.Макар, М.Пенджола, М.Демків, М.Кукуруза, П.Крижанівський, П.Малькут, А.Кульчицька.

Надзвичайною подією 1968 року був приїзд на північно-американський терен Блаженнішого Отця Йосифа, теперішнього Патріярха УКЦеркви. У всіх вітальних та маніфестаційних імпрезах брали участь члени нашого Осередку. На XII КЗ'їзді ГУ СУМ Осередок знову здобув звання першуна й отримав переходовий прапор ГУ СУМ. Про це свідчить численна документація в нашому архіві, як і про те, що праця з кожним роком посилювалась та удосконалювалась.

1969

На Зборах 15 березня 1969 р. були обрані до Управи: голова К.Василик, Л.Паращак — секретар, В.Шозда — орг. референт, С.Кіра — культ.-освітній, Г.Цебрій — прес. референт, І.Зелений — спортовий референт, Б.Коваль — булавний ЮСУМА, З.Галькович — реф. дружинників, А.Лев — фінансовий реф., П.Польний —

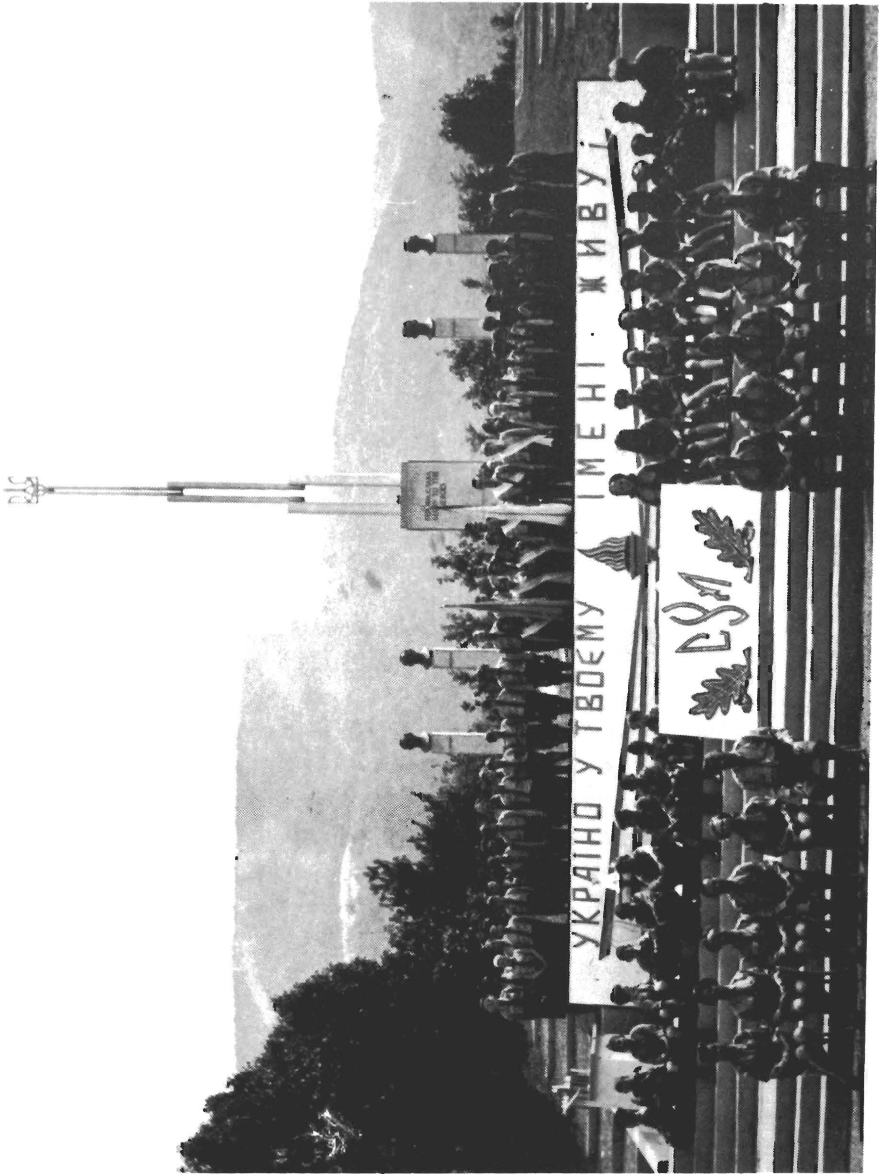
1969 р. Сеньйори Осередку, які дістали відзначення від КУ СУМ за довголітню працю в Осередку. Зліва: П.Данилів, О.Генза, пок. І.Сусь, І.Плісак, Д.Мотрук, В.Лавро, М.Корнага, Т.Боднар, В.Костик, К.Василик, Г.Цебрій.

господарчий, Г.Климук — реф. зовн. зв'язків, О.Гірняк — бібліотекар.
Члени: І.Сусь, В.Костик, І.Юшкевич. К.К.: В.Лавро — голова. Тов.
Суд: В.Яськів — голова. Голова Батьківського Комітету —
М.Кукуруза.

В Осередку провадиться посилена підготовка дружинників СУМ для відмолодження керівництва і праці з Юнацтвом.

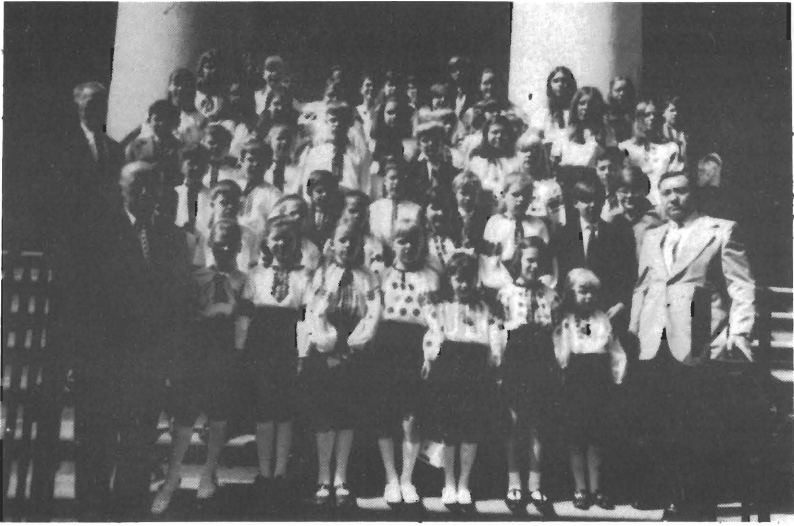
1970

Нова Управа з 21 березня 1970 року: голова К.Василик, С.Кіра — заступник і орг. референт, Я.Кукуруза і І.Кузів — секретарі, Т.Воляник і Б.Заяць — Культ.-освітні референти, А.Лев і О.Мушкевич — фінансові реф., Г.Цебрій — прес. реф., В.Лавро — булавний, Ф.Данчук — реф. дружинників, І.Зелений — спортовий, І.Сусь — господарчий, Б.Коваль — реф. зовнішніх зв'язків, О.Гірняк — реф. сумівських видань, Л.Паращак — суспільна опіка. Члени: В.Костик, В.Гарасимчук, В.Дух. К.К.: Я.Коструба — голова, члени: М.Фурда, Е.Корольюк, П.Данилів, С.Заяць. Тов. Суд: В.Яськів — голова, члени: П.Попович, І.Плісак. Голова Батьківського Комітету — М.Кукуруза.

Осередок СУМ-А на Крайовому Здвижі на Оселі в Елленалі у 1969 році.

**1971 р. Учні Школи Українознавства із своїми учителями на прогульці
Директор Школи проф. С.Демчишин, голова Осередку К.Василик, голови
Батьківського Комітету М.Виноградник.**

1970 рік можна назвати переломовим роком у житті нашої Спілки та нашого Осередку. Після 20-річної праці друзів-сеньйорів членами Управи стають дружинники СУМ, які від наймолодших літ виховувались в рядах СУМ, а тепер перебирають обов'язки керівництва нашої організації. Спираючись на досвід сеньйорів, молоді сумівські активісти успішно провадять працю по своїх референтурах. І тут висловлюємо щире признання тим твердим сумівським діячам, які вміли допровадити до цього, що їхню працю тепер перебирають молоді члени СУМ.

1971

На Зборах 20 березня 1971 р. вибрано Управу в такому складі: К.Василик — голова, С.Кіра — заст. і організаційний, Я.Кукуруза, О.Гірняк — секретарі, Т.Воляник — булавний, В.Лавро, А.Лев — фінансові реф., М.Корнага, Є.Чарторийська — культ.-освітні реф., І.Твердовська — прес. реф., Б.Коваль — спортовий реф., Е.Кузьмович — кольпортер, С.Заяць — господарський реф., З.Галькович — реф. дружинників. Члени: В.Костик, О.Мушкевич, Х.Грицьков'ян. К.К.: Е.Корольок — голова, члени: Я.Коструба, М.Фурда, П.Данилів, О.Генза. Тов. Суд: І.Плісак — голова, члени:

Частинний вигляд на колони сумівської молоді нашого Осередку під час апелю в річницю Крут на Оселі СУМ-А в Елленвіл.

П.Шанайда, І.Ділай. Голова Батьківського Комітету — М.Виноградник.

«Бог і Україна» — під цим кличем провадилася раніше і провадиться тепер різноманітна діяльність СУМ, а, отже, і нашого Осередку.

Щоб не побільшувати розмірів цього видання, далі подамо лише списки Управ за останнє десятиліття, зазначаючи, що наш великий і активний Осередок далі гідно несе ім'я свого патрона, Героя України — ген.-хор. Тараса Чупринки.

1972

Склад Управи після Зборів 18 березня 1972 року: К.Василик — голова, З.Галькович — заст. голови, М.Барна, С.Буйняк — секретарі, С.Кіра — організаційний, Є.Чарторийська, М.Корнага — культ.-освітні реф., Б.Твердовський, Г.Бадяк — спортові реф., А.Лавро — булавна, В.Степаняк — реф. дружинників, В.Лавро, О.Мушкевич — фінансові реф., Р.Кіфяк — господарчий реф., І.Твердовська — реф. преси та інформації, Л.Цебрій — реф. зовнішніх зв'язків, Х.Грицков'ян — кольпортер. Члени: В.Костик, Я.Кукуруза, О.Чаплай, О.Гірняк, Е.Кузьмович, Б.Коваль. К.К.: Е.Корольок — голова, члени:

Президіальний стіл на Бенкеті з нагоди 25-річчя Осередку.

Я.Коструба, М.Фурда, П.Когут, А.Лев. Тов. Суд: І.Плісак — голова, члени: І.Ділай, П.Данилів. Батьківський Комітет: М.Гайдич — голова, члени: В.Стецько, Т.Монастирський, Г.Лещук, С.Когут, П.Приймак, М.Кобилецький, В.Клюкевич, С.Петранюк.

1973

Збори Управи Осередку відбулися 17 березня 1973 р. і вибрали наступну Управу: голова — К.Василик, заст. — Єлисавета Сидор-Чарторійська, З.Галькович — орг., Марійка Барна — рекорд. і техн. секретар, культ.-освітня — Христя Грицков'ян, спортові — Ніна Костик і Юрко Гірняк, пресова — Леся Цебрій, булавний — Петро Когут, зовн. зв'язки — Ірина Твердовська, господарський — Ярослав Сидор-Чарторійський, кольпортер — Богдан Пилипів, фінансові — Мирон Корнага і Василь Лавро, реф. дружинників — Євгенія Кузьмович. Члени: Анна Лавро, Володимир Костик, Галя Бадяк, Оля Чаплай, Богдан Коваль. К.К.: Теодор Воляник, Орест Мушкевич, Євген Королук, Степан Кіра, Михайло Фурда. Тов. Суд: Василь Яськів, Юрій Микитин, Володимир Степаняк. Батьківський Комітет: Михайло Гайдич — голова, Василь Стецько — заступник, Теодор Монастирський — секретар, Михайло Когут — скарбник, Софія Когут, Павло

1974 р. Пластунка станиці Нью-Йорку вітає голову Осередку та передає подарунок з нагоди 25-річчя Осередку.

Приймак — імпрезові реф., Михайло Кобилецький, Василь Ключевич — члени.

1974

На Зборах 23 березня 1974 р. обрано Управу в такому складі: голова К.Василик, заст. Б.Коваль, М.Барна — рекорд. секретар, техн. секретар — Г.Лев, орг. — С.Кіра, культ.-освіт. — Х.Грицков'ян, пресові реф.: А.Лавро і І.Твердовська, спортові — Н.Костик і Ю.Гірняк, булавний — П.Когут, реф. дружинників — І.Куца, фін. реф. — М.Корнага, скарбник — В.Лавро, зовн. зв'язки — Є.Сидор-Чарторийська, сум. видання — Б.Пилипів, господарчий — С.Сидор-Чарторийський, суспільна опіка — О.Коваль. Члени: В.Харук, В.Костик, В.Мацішин, З.Галькович, М.Мацько, Л.Щебрій. К.К.: голова — Т.Воляник, члени: Е.Королюк, М.Фурда, Я.Коструба, О.Мушкевич. Тов. Суд: В.Яськів — голова, члени: П.Попович, П.Данилів. Батьківський Комітет: М.Гайдич — голова, члени: В.Стецько, Т.Монастирський, М.Когут, С.Когут, П.Приймак, С.Журавський, В.Ключевич, С.Заяць, Г.Лещук, п-і Зазулькевич, В.Харук.

Перед виступом юних Верховинців коло Статуї Свободи.

1975

Збори відбулися 22 березня 1975 року. У висліді звітувань і голосування обрано Управу в складі: голова — К.Василик, заступник — Б.Коваль, З.Галькович — організаційний референт, С.Грицков'ян, М.Базиляк — секретарі, М.Корнага, В.Лавро — фінансові, П.Когут — булавний, Х.Грицков'ян — культ.-освітній референт, Н.Данчук, В.Мачула — спортові реф., С.Лавро — господарчий, Г.Цебрій, І.Гошовська, Л.Цебрій — реф. преси та бібліотекарі, Б.Пилипів, М.Сметанюк, Н.Костик — кольпортажа сумівських видань, Є.Чарторійська — зовнішні зв'язки, Б.Коваль — реф. дружинників. Члени: С.Кукуруза, Г.Кузьмович, С.Чарторійський, Г.Лев, В.Костик, М.Барна, О.Коваль. К.К.: Т.Воляник — голова, члени: Е.Корольюк, Ю.Гірняк, І.Куца, М.Фурда. Тов. Суд: В.Яськів — голова, члени: П.Попович, П.Данилів. Батьківський Комітет: М.Гайдич — голова, С.Зяць — заступник, Т.Монастирський — секретар, М.Когут — фінансовий, П.Приймак — організаційний, С.Журавський — господарчий. Члени: Г.Лещук, В.Клюкевич, В.Стецько, М.Кукуруза, І.Назаркевич.

**Танцювальний Ансамбль «Верховинці» — 1975 р. під керівництвом
О.Гензи та адмін. З.Гальковича**

Юні Верховинці на виступі фестивалю церкви св. Юра — 1976 р.

1976

Учасники Зборів 20 березня 1976 року обрали нову Управу Осередку: К.Василик — голова, П.Когут — заступник і булавний, С.Чарторийський — організаційний, Х.Цебрій — секретар, Б.Пилипів, В.Лавро — фінансові референти, Т.Воляник — культ.-освітній, С.Лавро — господарчий, Є.Чарторийська — зовн. зв'язки, Р.Ганич — спортовий, Х.Грицков'ян — референт преси, В.Харук — хронікар, Б.Коваль — референт дружинників, М.Барна — референт сумівських видань. Члени: Л.Букавин, М.П'ятка, Г.Цебрій, В.Костик, В.Когут, Г.Кузьмович. К.Комісія: М.Корнага — голова, члени: Е.Королук, І.Гошовська, Ю.Микитин. Тов. Суд: З.Галькович — голова, члени: А.Лозинський, Т.Боднар. Голова Батьківського Комітету — М.Гайдич.

1977

На Зборах 19 березня 1977 року обрано Управу на нову каденцію: К.Василик — голова, П.Когут — заступник і референт дружинників, С.Чарторийський — булавний, Б.Пилипів — організаційний, Х.Цебрій — секретар, Б.Сидор-Чарторийський, В.Лавро — фінансові,

Є.Сидор-Чарторийська — культ.-освітній референт, М.П'ятка — реф. зовн. зв'язків, С.Лавро — господарчий, І.Новаківська — спортовий референт, В.Когут — референт сумівських видань, М.Барна — пресова реф. Члени: Г.Цебрій, В.Костик, Г.Бадяк, Х.Грицков'ян. К.К.: М.Корнага — голова, члени: Е.Королюк, О.Виноградник. Тов. Суд: З.Галькович — голова, члени: Т.Воляник, Г.Кузьмович. Управа Батьківського Комітету: С.Журавський — голова, В.Клюкевич — заступник, Д.Барна — організаційний, Т.Монастирський — секретар, П.Приймак — господарчий, М.Когут — фінансовий. Члени: Г.Лещук, В.Бардигула, К.Плісак, М.Кобилецька.

1978

Новообрана Управа: К.Василик — голова, Б.Походай — секретар, О.Зазулькевич — техн. секретар, Б.Пилипів — організаційний, Є.Сидор-Чарторийська — булавна, О.Гірняк — культ.-освітній референт, В.Клоків — спортовий референт, П.Когут — реф. дружинників, Б.Сидор-Чарторийський, В.Лавро — фінансові референти, А.Лещук — референт зовн. зв'язків, Ю.Фурда — бібліотекар, М.Михайлюк — господарчий. Член Управи: В.Костик. К.К.: М.Корнага — голова, член — Е.Королюк. Тов. Суд: М.Фурда — голова. Батьківський Комітет: С.Журавський — голова, В.Клюкевич —

Управа Осередку СУМ ім. ген.-хор. Т.Чупринки — Ювілейний Рік 1979.
Посередині голова ЦУ СУМ мгр. Е.Гвноаський.

Управа Батьківського Комітету — 1979 рік. Другий зліва — голова Осередку К.Василик, третій — голова Батьківського Комітету С.Журавський

заступник, Т.Монастирський — секретар, М.Баб'як — організаційний, М.Когут — фінансовий, Д.Барна — адміністратор Школи, П.Приймак — господарчий референт. Члени: Г.Лещук, С.Прятка, Т.Гнатишин, А.Монастирська.

1979

На Зборах 4 березня 1979 р. були вибрані такі друзі й подруги: К.Василик — голова, П.Когут — заступник і організаційний, Б.Походай і А.Лещук — секретарі, О.Гірняк — булавна, О.Зазулькевич, В.Лавро — фінансові, М.Решітник — культ.-освітній референт, В.Клоків — спортовий референт, Р.Кіфяк — господарчий, О.Рожка — референт зовнішніх зв'язків, Є.Сидор-Чарторійська — пресовий референт, М.Михайлюк — референт сумівських видань, С.Качор — референт суспільної опіки, В.Харук — хронікар. Члени: Б.Пилипів, Б.Чарторійська, В.Костик, М.П'ятка, М.Базиляк, М.Кукуруза. К.К.: М.Корнага — голова, члени: Е.Корольюк, Т.Воляник. Тов. Суд: М.Фурда — голова, члени: Ю.Микитин, Г.Кузьмович. Батьківський Комітет: С.Журавський — голова, В.Клюкевич — заступник, М.Баб'як — організаційний референт,

Т.Монастирський — секретар, М.Когут — фінансовий, П.Приймак — господарчий. Члени: Г.Лещук, Д.Барна, М.Новаківський, С.Прятка, Т.,Гнатишин, А.Монастирська.

1980

На Зборах Осередку 22 березня 1980 року учасники обрали таку Управу Осередку СУМ-А в ювілейному році: Голова — Корнель Василик, Б.Гаргай — заступник, організаційний і пресовий референт, О.Гірняк — булавна, А.Лещук, Б.Походай — секретарі, В.Лавро, М.Базиляк — фінансові, П.Когут — референт дружинників, І.Лещук — спортовий референт, С.Качор — референт суспільної опіки, Р.Кіфяк — господарчий референт, М.Решітник, О.Генза — культ.-освітні референти, В.Харук — хронікар. Члени: О.Зазулькевич, М.П'ятка, В.Клоків, М.Михайлюк, М.Кукуруза, В.Костик. Контрольна Комісія: М.Корнага — голова, члени: Е.Королюк, Т.Воляник. Тов. Суд: М.Фурда — голова, члени: Ю.Микитин, Е.Кузьмович. Батьківський Комітет: С.Журавський — голова, В.Клюкевич — заступник, М.Баб'як — організаційний референт, Т.Монастирський — секретар, М.Когут — фінансовий, П.Приймак — господарчий. Члени: Г.Лещук, Д.Барна, М.Новаківський, С.Прятка, Т.Гнатишин, А.Монастирська.

Стан Осередку в Ювілейному році: 197 членів молодшого і старшого Юнацтва, 93 дружинників, 52 сеньйорів, 128 учнів Школи Українознавства та 160 родин — членів Батьківського Комітету.

* * *

Подаючи хроніку діяльності нашого Осередку, ми не зупинялись на подробицях, бо це забрало б забагато місця у книзі. Одначе, треба ствердити, що 1970-ті роки позначились посиленою працею серед Юнацтва, а головно на відтинку дружинників СУМ-А, які у великій мірі почали провадити працю Осередку. Колишні вихованці Осередку ставали виховниками роїв, вели виховну, спортову й культурно-освітню працю.

Ми свідомі того, що не назвали багатьох справ, які стосуються праці Осередку, але вони повторювалися з року в рік, а ми бажали не роздрібнювати цієї історії, лише подати загальний образ проробленої праці.

За 30 років існування Осередком керували 9 голів: Ізидор Рицар, Мирослав Шмігель, Іван Мионович, Зенон Осінчук, Іван Юшкевич, Михайло Фурда, Григорій Цебрій, Петро Шанайда і теперішній голова

Корнель Василик. Стовпами нашої організації — нашого нью-йоркського Осередку, можна назвати, між іншими, таких друзів і подруг: Ілько Баран, Іван Безуб'як, Михайло Білейчук, Теодор Боднар, Петро Бурик, Євген Гановський, Іван Ділай, Іван Кобаса, Мирон Корнага, Володимир Костик, Ярослав Коструба, Михайло Кукуруза, Іван Кульчицький, Катерина Кручко, Ярослав Кушлаба, Василь Лавро, Теодор Воляник, Михайло Лотоцький, Юрій Микитин, Дмитро Мотрук, Іван Плісак, Петро Попович, Петро Прийма, Василь Расяк, Григорій Сенів, Василь Скомський, Іван Сусь, Михайло Фурда, Марія П'ятка, Роман Кіфяк, Григорій Цебрій, Михайло Черешньовський, Петро Шанайда, Мирослав Шмігель, Іван Юшкевич, Василь Ясків, Богданна Сидор-Чарторийська, Михайло Базиляк, Т.Монастирський, Володимир Бабяк.

З великою пошаною та признанням згадуємо директорів сумівської Школи Українознавства: проф. Івана Юрченка, проф. Михайла Гуменюка, проф. Степана Демчишина та сучасну директорку проф. Павлину Андрієнко-Данчук.

Впродовж усього 30-річчя при Осередку діяли різні самодіяльні та культурні гуртки і ансамблі із своїми керівниками. Із вдячністю згадуємо Теодора Мамуса — диригента музичного гуртка, диригента капелі бандуристок Павла Данилова, диригентів хору «Заграва» проф. Романа Левицького, Миколу Кормелюка та диригентів хору «Жайворонки» — інж. Романа Степаняка, д-ра Ігоря Соневницького, Богдана Ковалика і теперішнього диригента проф. Лева Стругацького та всіх акомпаньєторів. Подаємо поименно керівників різних самодіяльних гуртків: керівника різьбарського гуртка та почесного члена нашого Осередку Михайла Черешньовського, керівника Драматичної Студії сл. п. Володимира Ласовського, керівників драмгуртка Валентину Юрченко, Миколу Василика, Аллу Давиденко та Мирославу Ласовську, керівників Музичної Школи ім. Лисенка при Осередку проф. Олега Стратичука та проф. О.Омельського.

З великою приємністю називаємо редакторів осередкового журналу «Сумівець», якими були: Михайло Білейчук, Дмитро Мотрук (найдовший час), Петро Шанайда та покійний Осип Пайончківський.

Не можна не згадати про довголітнього хронікаря нашого Осередку друга Василя Харука, який рік-у-рік упорядковував хроніку нашого Осередку, і без праці якого годі було б підготувати цей нарис історії нашого Осередку.

Про культурно-освітню працю наших мистецьких одиниць можна розповідати дуже багато. Та тут лише стверджуємо, що сучасний

високий рівень, яким нині пишаються наші ансамблі, в першу чергу завдячуємо їхнім керівникам. Маю, зокрема, на увазі два наші мистецькі ансамблі: танцювальний ансамбль «Верховинці» та дівочий хор «Жайворонки». Вони, немов чарівна мозаїка, своєю красою та артистичним виконанням полонили не тільки українців, але й чужинців. Ці два ансамблі постійно виступають разом; тепер вони готуються до третього турне по українських громадах у західній Америці.

Закінчуючи цей нарис, вважаю за відповідне сказати дещо про голову Осередку, д. Корнеля Василика. Він у 1950 році став членом Осередку, до 1962 року виконував різні функції в Управі, а від 1963 був обраний головою Осередку і ним залишається по сьогодні. Під сучасну пору є також довголітнім членом КУ СУМ, виконуючи функцію культ.-освітнього референта. Він є також і окружним головою О СУМ східного побережжя. В додатку до цього наш голова є учителем у Школі Українознавства. Мабуть, мої слова признання нашому голові будуть лише краплиною в морі, коли говорити про його працю для української сумівської молоді. Більше половини свого життя він присвятив українському доростові, будучи для нього виховником, учителем, командантом на численних таборах, опікуном та другом. Знають про нього всі наші сумівські клітини та громади на терені ЗСА, до яких його часто запрошують з доповідями, питають порад тощо. Для нього СУМ — це найбільше і найкраще, що існує. Тому не дивно, що голова Осередку завжди тримає чутливий палець на живчику динамічного Осередку і завжди всюди про нього дбає — журиться його недоліками, радіє його успіхами. Тому нехай ця згадка в історії нашого Осередку буде від усіх нас, членів Осередку, виявом нашої вдячності. Нехай досвід та великий вклад праці нашого голови буде для нас стимулом до праці й посвяти у вихованні нашого молодого покоління.

* * *

Закінчуючи історичний нарис про Осередок ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку, хотілося б показати на денне світло хоча б найголовніші моменти з нашої праці. Ми старались зробити не в суто репортажній, словесній формі, а з допомогою численних фотодокументів — ілюстрацій із життя та праці Осередку і наших визначних членів, яким завдячуємо успіх та зростання нашого Осередку.

Одначе, для зафіксування тих подій, про які ми не писали в історії, треба б хоч телеграфним стилем згадати про справи, які рік-річно відбуваються в Осередку і з року на рік повторюються. Отже, крім виховної та культурно-освітньої праці на протязі років у Осередку відбувались такі імпрези: коляда на фонд Юнацтва СУМА і Визвольний

Фронт, новорічна забава Осередку у співдії з II Відділом ООЧСУ, Загальні Збори Осередку, Апель у річницю смерти патрона Осередку, свято Т.Шевченка у виконанні учнів ШУ, Спільне Причастя Осередку, стійка при Божому гробі, Свячене Осередку, влаштоване Батьківським Комітетом, Юнацькі іспити, Свято Матері у виконанні учнів ШУ, матуральні та річні іспити ШУ, кінцевий Апель Осередку, на якому вручувано іспитові відзнаки, прийняття для матуральної кляси та роздача свідоцтв, участь у Злетах КУ, таборування Юнацтва на Оселі, участь у Крайових Здвигах КУ, Апель на відкриття сумівського року, Апель у честь сл. п. Провідника ОУН Степана Бандери, річна сумівська забава з вибором королеви та свято св.Миколая.

Коли врахувати, що Юнацтво і члени Осередку є учнями ШУ та членами наших мистецьких ансамблів і спортових груп, то можна легше уявити, скільки потрібно часу, енергії та самопосягати, щоб усе виконати.

Крім цього, члени нашого Осередку від перших днів заснування Осередку завжди були заступлені своїми делегатами в усіх Організаціях Українського Визвольного Фронту, у місцевому Відділі УККА та у всіх інших суспільно-громадських організаціях і установах — всюди, де нас було потрібно.

Як і завжди, наш Осередок тісно співпрацює із обома історичними українськими Церквами і завжди черпає від них моральну допомогу.

Наш Осередок може похвалитись тим, що за 30 років існування він одержав чотирикратно перехідний прапор КУ СУМ-А — в 1960, 1962, 1966 рр. та на Крайовому З'їзді, на закінчення свого Ювілейного року, в 1980 році.

До додаткових досягнень, які здобули члени Осередку, належать понад 100 різних трофеїв і нагород із змагань в часі Злетів, Здвигів та спорту. Кількаразово (7 разів) Осередок здобував звання Першуна Злету КУ, а окремі члени здобували десятки медалів. Це також наші здобутки!

Під кінець хочу ще сказати кілька слів про іншого типу успіхи членів нашого Осередку. Із його рядів вийшло вже кілька десятків фахівців — лікарів, адвокатів, військовиків, мистців та ін., які кожний на своєму місці добре виконують свою професійну працю. Без сумніву, праця і вишкіл у СУМ, у Школі Українознавства допомогли їм стати людьми важливими й корисними для своєї організації і свого рідного народу. Лише вдумайтеся в такі багатомовні статистичні дані: від часу заснування Осередку дотепер через нашу організацію пройшло біля 2,500 осіб, а через Школу Українознавства понад 1,500, із них понад 100 матуристів. Це та молодь, яка не потонула в небезпечних вирахах

великого міста, а загартувалась і виросла на корисних молодих громадян Америки — і вірних синів та дочок свого народу: вони ніколи не забудуть про Україну.

І ще одним може похвалитися наш Осередок, а саме: з його рядів вийшло багато активних членів нашої Спільки, а наприклад, під сучасну пору наш член мгр. Е.Гановський є головою ЦУ, а д-р А.Лозинський є головою КУ СУМ-А. В додатку до цього, багато із наших членів є членами ЦУ і КУ. Це свідчить, що наш Осередок видав із себе високоідейних та активних працівників на сумівській ниві.

Впродовж трьох десятиліть наш Осередок втішався пошаною цілого українського метрополітального Нью-Йорку. Не було імпрез, в яких наш Осередок не брав би участі — чи у політичних, культурних, спортових та ін. Із сміливістю можемо сьогодні сказати, що на протязі 30 років наш Осередок був однією з найбільших активних складових одиниць в системі Організацій Українського Визвольного Фронту в Нью-Йорку та в системі УККА. Ми можемо бути горді, що наш Осередок став криницею для черпання нових кадрів до ОУВФ і тим виконав своє завдання вповні. Тому ми гордимось нашою Спількою, а особливо ньюйоркським Осередком, який носить ім'я великого Сина України Тараса Чупринки. Ми завжди були вірні кличеві «Бог і Україна», викарбованому золотими буквами на нашому прапорі, і віримо, що перед нами світле майбутнє — вільна Українська Держава!

Дівочий склад Ансамблю «Верховинці» виконує «Обжинки». 1978 р.

ГОЛОВИ ОСЕРЕДКУ СУМ-А В НЬЮ-ЙОРКУ

ІЗИДОР РИЦАР 1949-1950 МИРОСЛАВ ШМІГЕЛЬ 1950-1952 ІВАН МИРОНОВИЧ 1952-1953

ЗЕНОН ОСІНЧУК 1953-1954

ІВАН ЮШКЕВИЧ 1954-1956

МИХАЙЛО ФУРДА 1956-1957

ГРИГОРІЙ ЦЕБРІЙ 1957-1961

ПЕТРО ШАНАЙДА 1962-1963

КОРНЕЛЬ ВАСИЛИК 1963 —

ДЕЩО З ВІДОМИХ І МАЛОВІДОМИХ ПОДІЙ ЖИТТЯ НАШОГО ОСЕРЕДКУ

Здається, що це було вчора, а ось вже 1982 рік! Як швидко минає час. Пам'ятаю, як сьогодні, В.Стойко, В.Спасків і я вечорами після праці проходилися хідниками «давнтавну» і обмірковували початки розбудови СУМ-У в Америці. Всі три були ми членами Орг. Бюра і схилились до думки, що Головна Управа СУМ повинна бути в Нью-Йорку, але знали ми, що заки буде ГУ в Нью-Йорку, то треба за всяку ціну зорганізувати тут Осередок. Ми були «ньюйоркчани», і нашим завданням було довести цю справу до успішного кінця.

Після декількох розмов з молодими колишніми активістами СУМ-у ще в Європі нам вдалося створити Ініціативний Комітет, до якого ввійшли Т.Жовтий — голова, та члени Богдан Мороз, Лев Футала, Наталка Яворська, Осип Пайончківський, Р.Борковський, Іван Гірняк та нас троє. На останньому своєму засіданні, яке відбулося 24 вересня 1949 р., Ініціативний Комітет вирішив скликати Основуючі Збори Осередку на день 8 жовтня. Тоді й розподілено функції: О.Пайончківський та В.Стойко мали підшукати приміщення для зборів, Н.Яворська і Л.Футала — звернутись до священників, щоб вони в церквах повідомили громадянство про Основуючі Загальні Збори, д-р Р.Борковський та І.Кобаса мали подбати про виготовлення летючок і дати повідомлення до преси. М.Скасків і Т.Жовтий мали подбати про запрошення гостей.

Після засідання ми ще довго, але вже на сходах парохіяльного будинку на 7-ій вулиці обговорювали наші окремі рішення і взяті на себе обов'язки, бо хотіли, щоб Основуючі Збори пройшли якнайкраще.

Збори відбулися, як заплановано, а це було 8 жовтня 1949 року, в приміщенні будинку Українсько-Американських Ветеранів (80 Ст. Маркс Плейс). Збори відкрив голова Комітету Т.Жовтий, М.Скасків прочитав статут СУМ-у, В.Стойко склав привіт від Організаційного Бюра, д-р Р.Борковський виголосив доповідь на тему: «Традиції та ідеологічні заложення і завдання СУМ-у», а І.Кобаса запропонував Управу, яку вибрано одногосно. Першим головою Осередку став Ізидор Рицар.

Ми, сумівці, мали тоді повні руки роботи: треба було вивчати англійську мову; багато з нас робили заходи, щоб продовжувати студії у високих школах, шукали праці і даху над головою; більшість із нас були без батьків, і про щоденне життя треба було промишляти самим. Однак, помимо щоденного борикання, тоді і пізніше наша праця в СУМ відзначалася великим розмахом і динамікою. В Карпатах ще тривали бої УПА-ОУН з московським наїзником, багато з нас ще так недавно були самі активними учасниками боротьби проти німців та большевицьких партизанів. Упісти привезли із собою запах бойового пороху з рідних лісів. Тоді ще жив наш легендарний генерал Чупринка... — все це одухотворювало нас і додавало завзяття до праці. Ми дихали Україною. Без цієї ідейної наснаги і віри в слушність нашої справи ми цієї колосальної роботи ніколи не проробили б. Ось серед таких обставин і духової настанови почав свої народини і хрещення наш Осередок у Нью-Йорку.

Коли ми згадуємо про початки діяльності нашого Осередку, то при цьому треба конче згадати (вже хоча б для самої історії) про діяльність Гуртка вивчення сумівсько-політичних проблем. Про цей Гурток десь в 50-х роках була тільки одна згадка у «Віснику» ООЧСУ, а проробив він велику роботу, і до його праці має велике відношення наш Осередок.

Щоб дістати політичну заправу та ідеологічний вишкіл, при ГУ ООЧСУ, в порозумінні з ініціаторами СУМ, а пізніше з Головною

Частина учасників сумівської антимосковської демонстрації під ОН.

Старше Юнацтво (неповний склад) із своїми виховниками. Сидить: друга зліва Алла Давиденко, Іван Кобаса, виховник, відповідальний за групу, шоста — Валентина Юрченко.

Управою та Осередком, було створено Гурток вивчення сумівсько-політичних проблем. Це було продовження гуртка (предвісника ТУСМУ), який існував у Мюнхені на Фюріхшуле. Гурток цей проіснував майже два роки і що два тижні давав доповіді на ідеологічні і політичні теми. Головою Гуртка був І.Кобаса, а заступником Богдан Мороз. Доповіді давали самі члени, а це: Б.Мороз, В.Стайко, М.Скасків, д-р І.Фізер, А.Бедрій, інж. Гергель, І.Кобаса, Ф.Капітан, О.Мороз та інші. Опікунами гуртка були проф. І. Вовчук, мгр. І.Базарко та мгр. В.Грицин, які завжди були на наших вечорах і допомагали нам унапрямувати дискусію. Членами Гуртка були в більшості члени СУМ-у (були також і пластуни), а дискусійні вечори завжди відбувалися в приміщенні нашого Осередку. Гурток цей дуже великою мірою для багатьох з нас спричинився до закріплення нашого світогляду і пізніше дав позитивні наслідки, бо багато із членів Гуртка ще і сьогодні є активними на різних щаблях наукової, сумівсько-громадської та політичної праці.

* * *

Великою подією, бо покотилась вона відгомонам по цілому світі, була велика політична демонстрація під Об'єднаними Націями. Заініціювала її ГУ СУМ-а (головою тоді був проф. С.Вожаківський), брало в ній участь 5 Осередків (Джерзі Сіті, Ньюарк, Бруклін, Пасейк і Нью-Йорк), але тягар підготовки і саме проведення переважно спочивало на плечах нашого Осередку. Було створено Комітет. Я, як член Комітету, мав зорганізувати щось ніби підкомітет, і завданням цього «підкомітету» було діяти в середині ОН. Ніхто не прикладав цьому особливій уваги, і самі ми не знали, як нам вдасться це виконати. Але це, що сталося в нутрі ОН, якраз воно спричинилося до розголосу по всьому світі про нашу демонстрацію.

Ще тиждень до демонстрації треба було їздити до будинку ОН для вивчення терену (розклад будинку, де відбуваються наради, охорона і т.д.). Два дні до демонстрації плян був вже готовий. Для цього було підбрано 9 відважних сумівців (між ними Мирон Корнага, Іван Юшкевич, Іван Осадчук, Богдан Калавур, Теодор Боднар, Я.Гуменюк, П.Шкафаровський та інші.), і їм представлено загальний плян.

В день демонстрації (8 листопада 1952 року) нас було 10. Біля 8 год. ранку ми поїхали таксівами до будинку ОН. В цей день відбувалося засідання трьох комісій. Тому, що кожна зала була поділена на три частини, ми приділили по три демонстранти до кожної залі. Найтяжче було дістатися до першої частини, де сходилися делегати, туди був окремий хід, оберіганий поліцією, і для неделегатів вступ суворо заборонений. До переділу журналістів треба було мати журналістичну перепустку. Білети для звичайних гостей ми дістали дуже легко.

У Нью-Йорку під час зустрічі делегації українських установ і організацій з гетьманичем Данилом Скоропадським. Осередок репрезентують: перший зліва — Іван Юшкевич, другий — Іван Кобаса. Стоять: друга зліва — Марійка Півторайко, п'ята — Світлана Вожаківська, шоста — Марійка Каринець.

Перед будинком ОН СУМ демонстрував, а в середині ми «промишляли», уточнювали останні деталі нашої дії. Наша акція у всіх трьох залах почалася в один і той самий час (здається, о 10:00 год. або о 10:15 год. ранку — точно не пригадую). Мені часто доводилось бути в коридорах будинку, щоб координувати акцією, але на самому початку акції я був у залі з летючками і бачив на власні очі, як це відбувалося. Іван Юшкевич, елегантно вбраний, упевненим кроком увійшов у ту частину залі, де сидять делегати. Поліція думала, що це секретар комісії, відкрила йому двері і пустила до середини. Юшкевич, певний себе, ішов від делегації до делегації і клав на стіл нашу антимосковську літературу. Як тільки комуністи похопились, в чому справа, то зчинили крик: «Ми протестуємо! Тут буржуазні націоналісти, бандити!». Предсідник, не зорієнтований, в чому справа, почав бити молотком і закликати комуністів до порядку! В двох залах зчинилось замішання. Поліція почала гнатися за Юшкевичем, і коли побачила, що Мирон Корнага робить ту саму роботу серед журналістів, кинулись за ним. М. Корнага, втікаючи, почав скакати з крісла на крісло, бо поліція хотіла відібрати літературу, і він тоді кинув літературу вгору, Юшкевич зробив те саме, а коли поліція почала добиратися до нас, туди, де сиділи гості,— ми зробили те саме. В залі зчинилося страшне замішання, летючки, як голуби, летіли по залі, крісла перевертались, люди хапали летючки — все це виглядало на справжню війну. Молода Україна показала кулака Московії!

Вкінці в усіх залах наради перервано. Шеф безпеки ОН подався до проф. С.Вожаківського, який був із демонстрантами біля будинку ОН. Дехто з нас перебував у коридорах будинку, і, бокуючи від поліції, ми обмінювалися своїми враженнями. У той час шеф безпеки ОН з проф. С.Вожаківським прийшов до нас і просив, щоб ми забрали своїх людей з будинку та питав, скільки нас всіх є в середині. Ми відповіли, що нас тут багато, що ми плянували все провести мирно, але коли поліція почала відбирати літературу, то ми втратили контроль, наші люди розбіглися по цілому будинку і зараз не можемо відповідати за їхню дію. Шеф безпеки зловився руками за голову і скрикнув: «Мій Боже!» («Май Гад!») і швидкою ходою подався коридором. Зараз коротко після цього проголошено алярм — сполох, у будинку перервано всю працю і наказано всім делегатам та працівникам вийти геть із будинку. Це було нам на користь, бо делегати країн світу побачили демонстрацію СУМ.

Ще цього самого вечора радіовисильні світу («Голос Америки» подав вістку в Україну) подали, що українська молодь з нагоди так зв. жовтневої революції в Росії перервала наради в ОН, домагаючись самостійної України та засудження московського імперіалізму.

Також ще цього самого року, якраз з приводу нашої демонстрації, ОН ухвалила спеціальний закон щодо подібних демонстрацій.

* * *

Пам'ятаю, як у 1955 році на загальних зборах Осередку було порушено справу старшого юнацтва. Молодше юнацтво вже було зорганізоване і вело нормальні зайняття. Старше юнацтво, помимо тиску з Головної Управи, важко було зрушити з місця. Треба було конечно включитися в цю працю. Не було воно легко, тому, що праця в Г.У. забирала багато часу.

До двох з половиною місяців нам вдалося зорганізувати понад 30 членів юначок і юнаків. Вони 5 років тому були прикрасою нашого Осередку. Найбільшого розмаху праця з юнацтвом набрала, коли головою Осередку був друг Г.Цебрій. Вона велася в кількох напрямках: а) кожної суботи були вишкільні сходи́ни; б) влаштовувано прогульки, різні шеренгові гри та брали участь в різних протибольшевицьких демонстраціях; в) брали участь в різного роду імпрезах, влаштовуваних Осередком, Організаціями Українського Визвольного Фронту та цілою громадою міста Нью-Йорку.

Зі мною по лінії старшого юнацтва тісно співпрацювали: д-р Е.Жарський, поет Євген Маланюк, мгр В.Кульчицький, інж. Валентина Юрченко, Марта Доберчак та дуже часто ставав у пригоді Теодор Боднар.

На сходи́ни в суботу ми завжди запрошували визначних людей, які були зв'язані з різними подіями особисто. На тему Січових Стрільців ми запрошували брата Богдана Лепкого, Л.Лепкого, який розробив проєкт однострою для Січових Стрільців та написав багато стрілецьких пісень. Про УПА говорили маєстро М.Черешньовський та Л.Футала. Про ОУН та похідні групи — д-р П.Мірчук, М.С.Чарторийський та мгр Уляна Целевич. Про Закарпатську Україну говорив прем'єр-міністер Юліян Ревай, про АБН — мгр Слава Стецько, про Івана Франка — д-р Я. Гриневич. Запрошували ми визначних суспільно-громадських та політичних діячів: проф. Івана Вовчука, інж. Романа Білинського, мгра А.Бедрія, ред. В.Давиденка, Аллу Косовську-Давиденко, Мирославу Ласовську, проф. Івана Юрченка, д-ра О.Волянського, д-ра І.Новаківського, мгра І.Базарка, мгра Є.Лозинського, Н.Процика, д-ра В.Омельченка, мгра В.Будзяка. Названі особи тісно зі мною співпрацювали по лінії старшого юнацтва.

Для зацікавлення старшого юнацтва та студентів зовнішньою діяльністю було влаштовано два дуже вдалих культурних міжнародних вечори. Один вечір відбувся в залі Літературно-Мистецького Клубу, а

другий в Українському Інституті на 79 вул. і 5 авеню. На одному і другому вечорах було запрошено 13 представників різних національностей, а в тому представники турецької, французької, ізраїльської, корейської, китайської, філіпінської та мексиканської амбасад. На цих вечорах кожна національність говорила по 5-10 хвилин про культуру свого народу та давала по дві мистецьких точки. Крім цього, юнацтво із представниками старшого громадянства відвідувало китайську, корейську і турецьку амбасади. Юнацтво також брало активну участь в конгресі ПАБНА.

Найбільш активними членами старшого юнацтва були: Ала Непрель, Лариса і Валя Микуленки, Ліда Павленко, Леся Фалатюк, Ліля Кейс, Люба Свенц, Оріся Олійник, Міся Папуга та Євген Личманенко.

Юнацтво часто брало активну участь в драматичному та спортовому гуртках, а також в усіх протибольшевицьких демонстраціях. Тоді советське представництво до ОН було в старому будинку, і демонстрації відбувалися таки під самим будинком.

Пам'ятаю про одну таку демонстрацію, здається, що це було в 1957 році (про неї була згадка в «Нью-Йорк Таймс»). Наше юнацтво обкидало червоною фарбою стіни советського посольства до ОН та повибивало вікна. Поліція заарештувала трьох, двох в скорому часі випустили, а Ларису Микуленко задержали в тюрмі десь до 10-ої години вечора, бо вона визнала себе «винною» (так було домовлено наперед), — тому що ми хотіли втягнути в судову справу советське посольство за злочини їх уряду супроти українського народу. Посольство СССР заявило, що їм зроблено шкоду, і в суді того ж вечора заявило, що Лариса є «небезпекою для миру і її поступування може спровокувати війну між Америкою та СССР».

Ми скоро скотактувалися з Управою Осередку, проф. І.Вовчуком та адвокатом С.Яремою. Проф. І.Вовчук сказав, що ООЧСУ покріє всі видатки, зв'язані з судом, Г.У. СУМ-А теж готова була дати певну суму. Адвокат С.Ярема заявив, що не візьме ані centa та якщо буде треба, то постарается ще дати двох оборонців. Пізно увечорі Ларису відпустили додому на поручення С.Яреми. За два чи три тижні (точно не пам'ятаю) було назначено розправу. До цього ми були підготовані. Представники советського посольства не з'явилися, а тільки повідомили, що вони відкликають своє оскарження, тому, що під час перевірки виявилось, що їм жодної шкоди не вчинено!.. Нашу юначку суд звільнив від вини, але для того, щоб взагалі стягнути цю справу з «рекорду», вона була зобов'язана кожного тижня впродовж півроку здавати звіт до суду, що вона й робила.

Ансамбль «Верховинці» на виступі перед 12-тисячною аудиторією в м. Трой, Ні.-Й. на міжнародньому фестивалі

Подія, яка відбулася влітку 1970 року (тоді головою Осередку вже був друг К.Василик), сягає далеко поза межі нашого Осередку. Було це так. Як тільки в газетах з'явилося повідомлення, що ОН скликає Світову Асамблею Молоді, наше старше юнацтво та студенти дістались на двотижневу працю до ОН. На початку Асамблеї наші юначки реєстрували делегатів, під їхню опіку було дано 3 готелі, в яких спали делегати. Вечорами вони чергували в «лобі» за великими столами та давали різні інформації. На столах була література ОН, а також завжди — наша література в чужих мовах про Україну. Майже кожного ранку делегати під дверима своїх кімнат знаходили нашу самостійницьку літературу. У вільні від нарад години наші сумівці з рамени ОН були провідниками різних прогульок. Вони своєчасно повідомляли нашу централу «Акція ОН», де і в якій годині виїжджає автобус. На цю годину завжди були наші люди з відповідною літературою. Вони з делегатами входили в автобуси із ними вели дискусію про московський імперіялізм та Україну.

Двоє наших були перекладачами для представників комуністичних країн. Майже всі були на бенкеті, що його влаштував Генеральний Секретар ОН У Тан. В час Асамблеї роздано всім делегатам нашу літературу і десь в той самий час пропала большевицька пропагандивна література, так що московський делегат, взявши в руки нашу літературу і перед всією Асамблеєю протестував проти «Українських буржуазних націоналістів».

На початку другого тижня нарад, а це було в понеділок, наші сумівки zorganizували цілий автобус делегатів на українську вечерю. Довідавшись про таку можливість в неділю, ми негайно сконтактувалися з власником ресторану в Українському Народному Домі. Кожного понеділка в ті часи ресторан був зачинений, але, коли власник довідався, для кого це прийняття має бути — негайно погодився все влаштувати по доступній ціні.

Таке прийняття відбулося. Була смачна українська вечеря, були дружні розмови, обмін адресами, були також розмови про московський імперіялізм і Україну. На цьому прийнятті із старших був д-р Степан Галамай.

Акція була дуже успішною, зібрано дуже багато адрес, на які ще і до сьогодні висилається наша література в різні кінці світу. Про цю акцію досі не було згадки в жодній пресі.

В цій акції найбільше відзначилися: Ірина Твердовська, Галя Климук, М.Базиляк, І.Янів, обидві сестри Бодяк, М.Мацько, М.Сметанюк та М.Пришляк — і за їх віддану працю їм належить велике признание.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ОСЕРЕДКУ СУМ-А

Культурно-освітня діяльність, а особливо плекання народного мистецтва, є одним з кращих виховних засобів національного виховання, тим більше в обставинах, коли всім нам доводиться постійно жити чи перебувати поза межами нашого Рідного Краю. Культурно-освітня діяльність не може, однак, обмежуватися виключно до народної творчості, фолкльору. Вона має охоплювати цілий ряд ділянок духово-творчого життя народу не тільки в минулому, а й у сучасному. Тому основним завданням культурно-освітньої діяльності мусить бути в нас докладніше пізнання дотеперішніх культурних надбань нашого народу та на основі цього — творити нові вартості й провадити та розвивати культурну діяльність.

У культурно-виховній праці СУМ-А мусимо також пам'ятати, що ворог на наших рідних землях нищить наші культурні надбання, ув'язнює культурних діячів і навіть використовує нашу культуру для своїх злочинних цілей — духового й фізичного закріпачення українського народу. Тому мусимо ставити своїм завданням виховувати молодих людей, які були б здібні боротися з ворогом за нашу підметність й незалежність. І, власне, тому, культурно-виховна праця мусить проходити під кутом заправи молоді до завдань, що їх підкреслює програма Спілки Української Молоді.

Згадуючи про це, я хочу ствердити, що Спілка Української Молоді у вільному світі, як також СУМ-А на терені З'єднаних Штатів Америки дбайливо виконують цю місію, виховуючи нашу молодь в атмосфері рідної культури. В цьому розумінні, тобто в плеканні нашої рідної культури, не відстає і Осередок СУМ-А в Нью-Йорку. Він поставив собі за завдання, крім виховної праці з юнацтвом, що є основою нашої молодечої організації, плекати й розвивати культурно-освітню працю, яка має велике значення у вихованні нашої молоді. Мистецькі одиниці Осередку СУМ-А плекають різноманітне мистецтво, що доповнює й збагачує скарбницю української культури, саме тієї культури, яку зараз ворог намагається знищити вогнем і мечем на наших рідних землях.

На протязі 30 років існування Осередку СУМ-А в Нью-Йорку існували різні мистецькі одиниці, як танцювальні групи й ансамблі, мандоліново-гітарні одиниці, гурток бандуристів, капеля бандуристів, мішаний хор, мужеський хор, дівочий хор, дует, вокальне тріо, солістки, дитячий хор та музична школа. А далше: драмгуртки, рецитаторські гуртки, різьбарські гуртки, малярські гуртки, курси писання писанок і т.п. Може найбільшим осягом в Осередку було створення й вдержання впродовж двадцяти п'яти років виховної інституції — Школи Українознавства, яка існує і нині.

Вже на початку 1951 року при Осередку зорганізовано танцювальну групу під мистецьким керівництвом Олега Гензи та драматичний гурток, який широко розгорнув культурно-освітню працю. Рівночасно того ж року створено перший музичний мандоліново-гітарний гурток з 38 осіб під мистецьким керівництвом диригента Теодора Мамуса, який обслуговував не тільки СУМ-А, але й усю українську громаду Нью-Йорку. Широкий розголос серед української й американської публіки мав танцювальний ансамбль Осередку СУМ-А під мистецьким керівництвом Олега Гензи, показуючи танкове мистецтво.

На початку 1954 року в Осередку зорганізовано музично-співочий гурток, диригентом якого був завжди шанований і люблений вже покійний інж. Роман Степаняк. Під його мистецьким керівництвом цей музично-співочий гурток ріс і розвивався та своїми виступами обслуговував українську громаду метрополії і поза Нью-Йорком. Слід згадати, що при цьому гуртку існував вокальний дует (Валя Жила і Анна Дідик), які своїми гарними голосами доповнювали цей груток та чарували слухачів. Також у цьому році створено драматичний гурток, мистецьким керівником якого був Микола Василик. У зв'язку з кипучою культурно-освітньою діяльністю годі перерахувати всі виступи й покази, одначе треба ствердити, що ця жертвенна праця сумівок і сумівців залишила нестерті сліди в українській громаді на нашому терені. В цьому часі в Осередку працювали шість самодіяльних гуртків, які безперерійно діяли серед юнацтва та всього членства, прищеплюючи їм знання й любов до українського мистецтва й нашої рідної культури.

В 1957 році відновлено музично-вокальний гурток, що його диригентом був Богдан Ковалик і до якого належало в тому часі тридцять п'ять членів. Цей гурток виявився дуже активним, виступав не тільки в Нью-Йорку, але й в інших місцях, включно з оселею СУМ-А. Якщо не помиляюсь, то в цьому ж 1957 році створено й дівочий хор під диригентурою інж. Романа Степаняка, а відтак зорганізовано мішаний хор «Заграву».

Капеля Бандуристок Осередку СУМ-А, 1964 рік. Диригент Павло Данилів.

Розуміючи вагу виховання нашої молоді, Управа Осередку СУМ-А, на чолі з головою Григорієм Цебриєм, наприкінці 1957 року створює Школу Українознавства Осередку СУМ-А, в якій тоді навчалось коло двохсот дітей. Важливою подією року було й те, що після довгих літ праці у тісних приміщеннях, Осередок СУМ-А з Організаціями Українського Визвольного Фронту перенісся до новопридбаного будинку. Рівночасно в цьому році засновано курс різьбарства під керівництвом визначного мистця скульптора-різьбаря, маестра Михайла Черешньовського.

В розпалі культурно-освітньої праці, в 1958 році, організується гурток бандуристок, диригентом та інструктором якого став заслужений сумівець, любитель й ентузіаст кобзарського мистецтва Павло Данилів. Гурток бандуристок на початку свого існування складався з наступних осіб: П.Данилів, М.Данилів, О.Харук — це ті особи, які грали на бандурі, а співати допомагали: М.Легдан, М.Король, Ю.Чубак, Л.Савчук і О.Рожій. В короткому часі гурток бандуристок збільшився на чотири бандуристки, два бандуристи та на дванадцять співачок. До гуртка бандуристок ще приступили: Ковалівський, І.Нещей, М.Кіра, О.Скоп'юк, А.Осіюк, С.Білик та інші. Гурток бандуристок з кожним роком ріс і розвивався, могутнів і вдосконалювався і в кінці дійшов до свого повного завершення, ставши Капелею, в якій було понад 40 дівчат, з яких 9 грали на бандурах, а решта співали, будучи хористками. Капеля мала свій чудовий національно-український стрій, в якому скрізь і всюди виступала. Капеля бандуристок на чолі із своїм відданим і працюючим диригентом Павлом Данилівим дала для української громади понад 60 виступів у різних місцях і на різних святах. В цій статті я не в силі подати всі місця, де капеля виступала, але бодай кілька з них згадаю, а саме: Джерзі-Сіті, Байонн, Перт-Амбой, Нью-Бронсвік, Бавнд-Брук, Аллентавн, Трентон, Гартфорд, Філядельфія, Коговз, Нью-Гейвен, Озон Парк, Бруклін, Асторія, на Оселі СУМ-А біля Елленвіл, на злетах та здвигах СУМ-А, на вечорі фолкльору ПАБНА, на телевізії та на концертах, які влаштовував наш Осередок. Згадуючи про це, треба ствердити, що Капеля бандуристок дійсно була атракцією Осередку СУМ-А, виконуючи своє завдання в галузі рідної культури.

Капеля бандуристок стала предвісником теперішнього дівочого хору «Жайворонки», бо обставини так склались, що в 1968 році дівочий хор Капелі перебрав визначний композитор, музиколог і диригент д-р Ігор Соневицький. Тоді в Капелі залишився ансамбль самих бандуристок у складі 12 дівчат. Ансамбль бандуристок проіснував ще два роки, даючи ще кілька успішних виступів.

Хочу пригадати, що 1957 рік був ювілейним роком Осередку СУМ-А (10-річчя Осередку). Тоді діяли безперервно всі мистецькі одиниці та самодіяльні гуртки. Танцювальний ансамбль «Верховинці» під мистецьким керівництвом хореографа Олега Гензи в цьому році начислював 68 членів ансамблю, маючи за собою численні й успішні виступи. Рівночасно в цьому році відбувся ювілейний бенкет з нагоди 10-річчя, де в мистецькій частині виступали: танцювальний ансамбль «Верховинці» під мистецьким керівництвом Олега Гензи, гурток бандуристок під мистецьким керівництвом інструктора Павла Даниліва, мішаний хор «Заграва» під диригентурою проф. Романа Левицького, декламатори й інші.

В 1960 році з рамени Осередку СУМ-А зорганізовано сумівську радіопрограму, дикторами якої були голова Осередку Григорій Цебрій і подруга Марійка Глуха. В 1962 році введено у систему Осередку СУМ-А вибір Королеви Осередку. В цьому часі в Осередку СУМ-А існувала музична школа, що її викладачами були: проф. Олег Стратичук і проф. Омельський (викладали в музичній школі скрипку і піано). Крім того існував мило-симпатичний дитячий хор з молодшого юнацтва, яким диригував проф. О.Стратичук. Цей дитячий хор виступав на осередкових концертах, фестивалях та на національних святах. Узагальнюючи, треба сказати, що в цьому часі діяли в Осередку наступні мистецькі одиниці: танцювальний ансамбль «Верховинці» під керівництвом хореографа Олега Гензи, танцювальний гурток молодшого юнацтва під керівництвом Олесея Олійника, мішаний хор «Заграва» під диригентурою мгр. Миколи Кормелюка, різьбарський гурток під кер. маестра Михайла Черешньовського, малярський гурток під мистецьким наглядом Володимира Ласовського і проф. А.Малюци; драмгуртки під мистецьким керівництвом Мирослави Ласовської та інж. Валентини Юрченко, проф. Івана Юрченка й інших осіб. В цьому році, як і в майбутніх роках, мішаний хор «Заграва» під диригентурою Миколи Кормелюка був діяльним на терені Нью-Йорку й поза Нью-Йорком. Цей хор виступав на різних національних святах, концертах, на святах Героїв і на Здвигах СУМ-А поблизу Елленвіл, Н.Й.

В 1963 році Осередок далі перебував у процесі росту і поширення, скрізь і всюди проявляв свою діяльність, свою живучість — в усіх ділянках сумівського життя. Перепроваджено святочні сходини з відповідними рефератами на виховні теми. Влаштувано андріївські вечори, імпрези св. Миколая. Сповідь і св. Причастя молоді, радісні ялинки. Батьківські комітети влаштовують традиційне спільне свячене. Відбувалися доповіді з відповідною тематикою для молоді й старших. Мистецькі одиниці Осередку своїми виступами обслуговують

українську громаду, за що не раз Осередок діставав признання від української громади, вибиваючись на перше місце в громаді.

1964 рік був особливо помітним роком, коли було відкриття пам'ятника нашому національному Пророкові Тарасові Шевченкові в столиці З'єднаних Штатів Америки — Вашингтоні. Молодь нашого Осередку з Нью-Йорку численно (понад 200 осіб) взяла участь у святковому відкритті пам'ятника. В часі цих урочистостей у мистецькій частині виступав наш динамічний танцювальний ансамбль «Верховинці» під керівництвом хореографа Олега Гензи, який своїм чудовим виступом полонив серця присутніх та залишив незабутній спогад.

В 1965 році Осередок СУМ-А відзначив 15-річчя існування. З цієї нагоди відбуто ювілейних концерт, в якому взяли участь всі мистецькі одиниці Осередку. Рівночасно в цьому році, після виїзду диригента мішаного хору «Заграва» мгр. Миколи Кормелюка, хор перебрав д-р Ігор Соневицький. Мішаний хор «Заграва» під диригентурою д-ра Ігоря Соневицького продовжував свою діяльність, обслуговуючи українську громаду в Нью-Йорку і поза метрополією. В цьому ж році був відновлений драмгурток під керівництвом Мирослави Ласовської, який поставив дитячу п'єсу «Цар Ох» в Нью-Йорку, як також у сусідніх Осередках СУМ-А.

У 1967 році в Нью-Йорку відбувся І-ий Конгрес СКВУ, в якому наш Осередок взяв масову участь. З цієї нагоди молодечі організації влаштували окремих концерт, в якому успішно виступив з нашого Осередку танцювальний ансамбль «Верховинці» під керівництвом Олега Гензи. Того ж року прибув на Оселю СУМ-А Блаженніший Патріярх Йосиф Сліпий. На зустрічі-вітанні наш Осередок був численно заступлений; в короткій програмі привітання виступили танцюристки під керівництвом Дарії Гензи, вивівши дівочий танок у своїх чудових українських строях, за що одержали признання від самого Патріярха Йосифа І.

У 1969 році наш Осередок велично відзначив своє 20-річчя бенкетом і ювілейним концертом, в якому взяли участь всі наші мистецькі одиниці. Публіка з подивом і захопленням оплескувала кожну точку наших молодих виконавців. Осередок в цих кількох роках безперебійно провадив свою працю з молоддю.

Мистецькі одиниці Осередку пожвавлювали свою працю, скрізь і всюди виступали при різних нагодах.

Надходить 1973 рік — переломовий в нашому Осередку. Мистецькі одиниці дійшли до своїх висот, і виникла потреба з цими мистецькими одиницями їхати в турне по Америці. Після солідної підготовки концерту

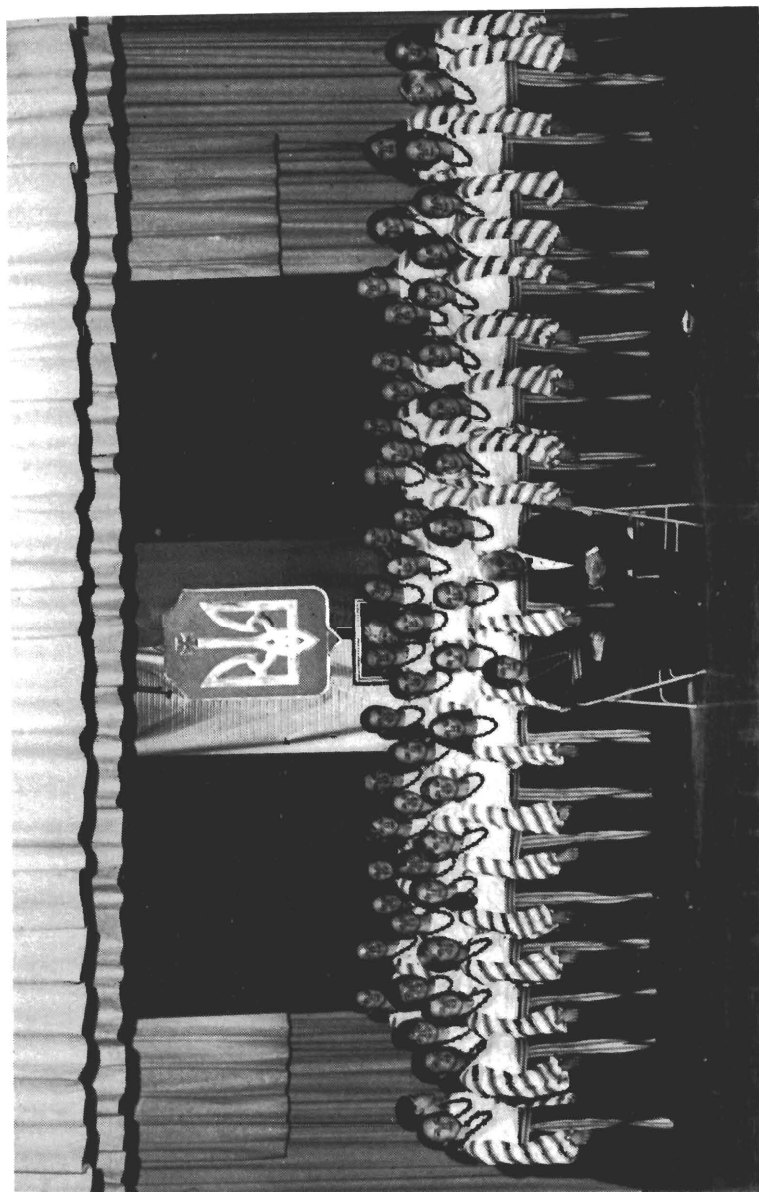

Танцювальний ансамбль, 1972 рік.

дівочий хор «Жайворонки» під керівництвом інж. Романа Степаняка й акомпаньйора Тараса Левицького і танцювальний ансамбль «Верховинці» під керівництвом неструдженого хореографа Олега Гензи, з поміччю акторки українських театрів Іванни Кононів, як ведучої програму, виїхали в турне з концертом до далеких Чикаго і Детройту. Концерти у тих містах пройшли з великим успіхом, про що широко писала українська преса, вибагливі критики давали високу оцінку.

1974 рік — це знову ювілейний рік, в якому Осередок відсвяткував срібний ювілей, тобто 25-річчя свого існування. Ювілейний бенкет відбуто таки в цьому році, зате ювілейний концерт відбувся на початку 1975 року. Він пройшов не тільки з великим успіхом, але також із великою фреквенцією людей, майже 1,500 осіб, які рясно з окликами оплескували виконувані нашою молоддю точки програми. Хор «Жайворонки» під керівництвом інж. Романа Степаняка і танцювальний ансамбль «Верховинці» зі своїми заслуженими солістами та акторкою Іванною Кононів — насолоджували присутню публіку, завойовуючи її серця. На цьому концерті вперше з'явилися платівки дівочого хору «Жайворонки». Того ж 1974, ювілейного року, Осередок СУМ-А зробив друге турне зі своїми мистецькими одиницями до Клівленду-Парми й Рочестеру. Цим разом дівочий хор «Жайворонки» виступав на концертах у вище поданих місцях з молодим диригентом Михайлом Дябогою, який замінив хворого в той час нашого улюбленого диригента інж. Романа Степаняка. За врятування нашого турне, тобто запланованих концертів, складаємо сердечну подяку диригентові маестрові Михайлові Дябозі. Осередок СУМ-А в Нью-Йорку залишився назавжди йому вдячним. Концерти нашого Осередку в Клівленді й Рочестері пройшли велично й цілком успішно. Дівочий хор «Жайворонки», танцювальний ансамбль «Верховинці», акторка Іванна Кононів, при співучасті акомпаньйорки Хризанти Зубрицької-Янг та оркестри «Верховинці» під керівництвом довголітнього акомпаньйора хору «Жайворонки» проф. Тараса Левицького і всіх знаменитих солістів, дали концерти на високому рівні, що залишили незабутні й милі спогади не тільки у виконавців, але і в присутньої публіки на концертах. Крім вищеподаного турне, мистецькі одиниці виступали в різних місцях і на різних святах, здобуваючи признання від українського громадянства, як також і від чужинців. На початку 1975 року сталася зміна в хорі «Жайворонки»: заслужений і завжди люблений диригент інж. Роман Степаняк зрезигнував через стан здоров'я, а місце диригента перебрав проф. Лев Стругацький, який провадить хором по нинішній день.

Хор «Жайворонки», диригент сл. п. інж. Роман Степаняк, акомпаніаторка Хризанта Зубрицька-Янг.

1976 рік — це рік, в якому українська громада Нью-Йорку інтенсивно допомагала закінчити будову Храму Божого — церкви св. Юра. Комітет будови церкви св. Юра, на чолі з енергійним і працьовитим головою д-ром Романом Гуглевичем та улюбленим парохом о. д-ром Володимиром Гавлічем, запросив наш Осередок дати самостійний концерт на користь будови церкви. Осередок перед тим дав три концерти, з яких увесь дохід був призначений на будову нової школи й церкви в парохії св. Юра. І цим разом Осередок не відмовився, а пожертвував свій добродійний концерт на потреби нової церкви. На цю ціль відбувся величавий концерт у Фешен Інституті, в якому взяли участь танцювальний ансамбль «Верховинці» під кер. хореографа Олега Гензи, дівочий хор «Жайворонки» під диригентурою проф. Лева Стругацького, юні «Верховинці» під мистецьким керівництвом Дарії Гензи, солістка Оля Гірняк, акомпаньйорка Хризанта Зубрицька-Янг, оркестра «Верховинців» під керівництвом Станіслава Косіва та Леоніда Рудзінського й інші виконавці. Мистецькі одиниці далі є активними в громаді в Нью-Йорку і поза Нью-Йорком, виступаючи на різних імпрезах і святах.

Надійшов 1978 рік, Осередок розвивав свою повну діяльність як у виховній, так і в культурно-освітній праці. Всі мистецькі одиниці діють і готуються до дальших виступів, цього разу вже й поза межами З'єднаних Штатів Америки, тобто в Канаді. І так при кінці 1978 року Осередок ще раз робить турне до Монреалю, Канада. В Монреалі мистецькі одиниці Осередку дають великий імпазантний концерт. Хор «Жайворонки», танцювальний ансамбль «Верховинці», солістка Оля Гірняк та ведуча програми, знаменита декляматорка-рецитаторка Оля Шкафаровська-Рудик своїми виступами зачаровують захоплену публіку. Танцювальний ансамбль «Верховинці» за його подивугідний танок «Гопак» публіка нагородила стоячою овацією. Цей концерт залишив нестертий спогад у монреальців, а для виконавців наших мистецьких одиниць був новим стимулом до дальшої праці.

1979 рік — ювілейний рік 30-річчя Осередку СУМ-А в Нью-Йорку. Цим ювілеєм Осередок закарбував третю декаду своєї різномірної праці у вихованні молодого покоління і в збереженні нашої рідної культури. Щоб гідно відзначити й відсвяткувати цей ювілей, Осередок влаштує величний бенкет у школі св. Юра. На бенкет прибуло понад 400 осіб, між ними багато представників суспільно-громадських і політичних організацій та установ, у тому парох церкви св. Юра о. д-р Володимир Гавліч, парох-настоятель Української Православної Церкви св. Володимира о. протоієрей Володимир Базилевський, Капелян православної сумівської молоді о. протоієрей Іван Ткачук та

Дівоче тріо «Черемшина». Зліва: Марійка Кінь, Бригіта Заяць, Галина Блага.

інші душпастирі. Прибули на бенкет також Преподобні Сестри Василіянки з української католицької церкви св. Юра. На бенкет надійшло багато привітань, а між ними від високих достойників, як: від Блаженнішого Патріярха Йосифа І, Преосвященного Владика Єпископа Василя Лостена, від духовенства обох віровизнань, наукових інституцій, суспільно-громадських і політичних діячів, молодечих організацій, жіночих організацій та інших... Ювілейний бенкет звеличив своєю присутністю колишній прем'єр-міністер Уряду у Львові в 1941 році й сучасний Голова Проводу ОУН Високодостойний Ярослав Стецько. В програмі бенкету, в мистецькій частині, виступали: дві танцювальні групи, тобто юні «Верховинці» під мистецьким керівництвом інструктора Дарії Гензи, новостворене вокальне тріо «Черемшина» (Брігіта Заяць, Галя Блага, Марійка Кінь), солістка Оля Гірняк, соліст на акордеоні Станислав Косів та декляматори з юнацтва Соня Решітник і Юрко Прятка, солісти на фортепіяні Юрій Фурда та на бандурі Олесь Фурда. Не буду входити в деталі ювілейного бенкету, бо про нього в цій книзі є окрема інформація.

Як згадано, Управа Осередку СУМ-А запланувала розпочати тридцятилітній ювілей Осередку бенкетом, а завершити ювілейним концертом та ювілейним виданням. До цього був створений Ювілейний Комітет, очолений сумівським дячем Григорієм Цебриєм. Рік пізніше, тобто наприкінці 1980 року, Осередок дав великий концерт в аудиторії Фешен Інституту, який пройшов з небувалим успіхом. На жаль, публіки було трохи замало, але присутні в залі насолоджувались кожною точкою програми, нагороджуючи виконавців рясними оплесками. Танцювальний ансамбль «Верховинці» під керівництвом хореографа Олега Гензи виконав, якщо не помиляюсь, вперше сцену-картину «Сватання», як також і «Обжинки», в яких брали участь танцюристи і хористки «Жайворонків». Далше виступав дівочий хор «Жайворонки» під диригентурою проф. Лева Стругацького в супроводі молоденької піяністки-аккомпаньютрки Соні Шерег. На цьому концерті вперше виступав хор «Жайворонки» в нових стилевих строях. З черги виступали: юні «Верховинці» під мистецьким керівництвом Дарії Гензи, солістка Оля Гірняк, яка своїм чудовим голосом полонила публіку; вокальне тріо «Черемшина» в складі: Брігіта Заяць, Галя Блага і Марійка Кінь; сольо гри на фортепіяні — Юрій Фурда, на бандурі — Олесь Фурда. Оркестра «Верховинці» в складі: Станислав Косів, Леонід Рудзинський і Володимир Кіра — додавали ефекту виконавцям програми. Крім цього, виступали декляматори з юнацтва СУМ-А: Соня Решітник і Юрій Прятка, а програмою вечора вміло провадили д-р Аскольд Лозинський і ред. Богдан Гаргай. При цьому хочу ствердити, що цей ювілейний концерт (30-річчя) був одним із найкращих концертів за час існування нашого Осередку. Доказом є вислови музичних критиків на шпальтах української преси. Музичну критику цього концерту шановні читачі знайдуть у цім ювілейнім виданні на іншому місці.

На протязі 30-ти років існування Осередку працювали й діяли різні мистецькі одиниці й самодіяльні гуртки: музично-мандоліновий гурток — диригент Теодор Мамус, музично-співочий гурток — диригент інж. Роман Степаняк, відтак диригент Богдан Ковалик; мішаний хор «Заграва» — диригенти проф. Роман Левицький, мгр. Микола Кормелюк і д-р Ігор Соневицький; гурток бандуристок, який з кожним роком ріс і поширювався та дійшов до висоти поважного ансамблю-капелі — диригент Павло Данилів, завжди відданий кобзарському мистецтву й заслужений сумівець Осередку; дівочий хор «Жайворонки» — диригенти д-р Ігор Соневицький, інж. Роман Степаняк, проф. Лев Стругацький; аккомпаньютори: мгр. Марійка Гаврилюк, проф. Тарас Левицький — довголітній аккомпаньютор,

великий любитель молоді, який дуже багато допомагав молоді нашого Осередку.

Під час недуги диригента, або коли диригент був перешкоджений, проф. Тарас Левицький заступав як диригент, керуючи хором «Жайворонки». З черги була кілька років акомпаньатором Хризанта Зубрицька-Янг, яка також допомагала хоріві, за що Осередок їй вдячний. Подруга Соня Шерег — це талановита акомпаньаторка, молоденька сумівка Осередку СУМ-А в Нью-Йорку, яка акомпанює хоріві і в наші дні, з чого молодь Осередку задоволена, а Управа разом з хористками залишаються вдячними їй.

Зокрема підкреслюємо, що на протязі 30-ти років існував і далі існує неперевершений танцювальний ансамбль «Верховинці», яким безперервно керує заслужений мистецький керівник, енергійний, великий ентузіаст і любитель танкового мистецтва хореограф Олег Генза, при співучасті і допомозі своєї дорогої дружини пані Дарії Гензи. Танцювальний ансамбль «Верховинці» за час свого існування дав сотні різних виступів, гідно репрезентуючи українську культуру в галузі українського танкового мистецтва не тільки в українській спільноті, але і перед чужинцями, приносячи славу і популярність не тільки собі, як ансамблеві, але також організації СУМ-А та цілій українській громаді.

Коли згадую в цій статті про заслужений в рядах СУМ-А і всій українській громаді танцювальний ансамбль «Верховинці», який діяв і працював на протязі 30-ти років під мистецьким керівництвом не тільки любителя, але також і знавця танкового мистецтва Олега Гензи, то не можу не згадати всіх тих солістів, які своєю вмільстю та виконанням наших чудових українських танків несли славу й розголос нашій рідній культурі не тільки серед української громади, але також і серед чужинців, а ними на протязі 30-років були (дівчата): А.Сосьяк-Салачинська, М.Гной-Поритко, В.Періг-Гірняк, В.Жила-Наливайко, А.Дідик-Плескун, О.Остап'як-Прус, Л.Баран-Чорний, Д.Масний-Генза, С.Масний-Ягубовська, О.Фаєвців-Сохан, С.Назаркевич-Блонарович, Г.Лев-Блага, І.Нищей, Б.Заяць-Ласовська, І.Куца, Н.Баб'як-Ступак, І.Кузів-Заяць, О.Назаркевич-Кузів, О. Чаплай-Коваль, С.Буняк, О.Генза, Д.Генза (молодша).

Солісти-хлопці ансамблю «Верховинці» на протязі 30-ти років: В.Райца (перший керівник ансамблю «Верховинці»), С.Кряк, О.Генза, М.Гудзоватий, О.Олійник, Т.Моравський, І.Мотюк, Шмига, І.Кіфяк, М.Кукуруза, П.Кобилецький, Я.Благий, М.Благий, П.Пенджола, М.Павлів, С.Коваль, М.Волошин, Я.Білий, Р.Строцький, Л.Строцький, Р.Синенко, Б.Коваль, М.Паращак, Ю.Гірняк, В.Волошин, М.Гбур,

М.Яблонський, О.Декайло, А.Рудзінський, М.Масний, М.Приймак, В.Лавро, Л.Лавро, І.Барна, І.Ховалко. Рівночасно на протяжі 30-ти років існування ансамблю «Верховинці» до танців на виступах і на пробах грали наступні музиканти: проф. С.Вожаківський, О.Возьний, В.Стефанишин, д-р І.Соневицький, Т.Левицький (найдовше), як також Ф.Матюк (найдовше), Л.Рудзінський, В.Кіра, С.Косів, П.Когут, Г.Ребіцький та М.Ребіцький.

При цьому з признанням згадую велику працю з юними танцюристами, чи радше з молодими «Верховинцями» на протяжі майже 20-ти років мистецького керівника пані Дарію Гензу. Молоді «Верховинці» за час свого існування в нашому Осередку під вмілим керівництвом любительки українського танкового мистецтва Дарії Гензи дали багато, багато своїх виступів в українській громаді, як також і перед чужинцями. Нелегка ця праця, бо хіба ніхто не заперечить як то тяжко чотирилітніх і п'ятилітніх козачків навчити присідки та розуміти ритміку музики. Осередок СУМ-А, а зокрема Шановні Батьки юнацтва СУМ-А завжди залишаються із вдячністю за жертвенну працю з юними танцюристами «Верховинці» пані Дарії Генза.

З приємністю хочу згадати хоч кількома словами про існуюче вокальне жіноче тріо «Черемшина», яке постало напередодні ювілейного року, тобто 30-річчя Осередку СУМ-А. Склад вокального тріо: Брігіта Заяць-Ласовська, Галя Лев-Блага, Марійка Кінь. На протяжі короткого часу свого існування тріо «Черемшина» дало цілий ряд виступів не тільки в рядах СУМ-А, але також в цілій українській громаді в Нью-Йорку і поза Нью-Йорком. Тріо «Черемшина» у вищеподаному складі своїми чудовими голосами та прегарним виглядом полонить серця публіки на їхніх виступах, а музичні критики на шпальтах української преси не раз писали прихильні рецензії. До успіху тріо «Черемшина» треба обов'язково додати акомпаньаторів, які акомпанують на пробах і виступах, а ними є вихованці Осередку СУМ-А і студенти Українського Музичного Інституту в Нью-Йорку під керівництвом проф. Калини Чічки-Андрієнко: Соня Шерег і Юрій Фурда.

При цьому я хочу додати, що співачки тріо «Черемшина»: Брігіта Заяць, Галя Блага і Марійка Кінь — це заслужені довголітні солістки дівочого хору «Жайворонки», яким наш Осередок СУМ-А складає подяку та залишається з вдячністю.

Милою несподіванкою було для Осередку СУМ-А, як і для цілої української громади, поява на українській сцені солістки Олі Гірняк — активної сумівки Осередку. Солістка Оля Гірняк — це студентка Музичного Інституту в Нью-Йорку. Солістка Оля Гірняк багато разів

виступала самостійно на різних імпрезах, національних святах у Нью-Йорку, як також в різних місцях на терені З'єднаних Стейтів Америки. Рівночасно вона була талановитою й знаменитою солісткою довгі роки в дівочому хорі «Жайворонки» Осередку СУМ-А. Вона своїм чудовим голосом-сопраном насолоджувала вибагливу публіку на різних концертах, гідно репрезентуючи українську культуру, за що не раз одержувала велике признання від музичних критиків, а своєму Осередкові, в якому виросла й виховалась, приносила славу. Обставини склались так, що подруга Оля, вийшовши заміж, виїхала на інший терен, залишаючи за собою гарний спомин серед сумівської молоді та цілої української громади на нашому терені, а ми остаємось з сердечною подякою для неї.

Кінчаючи, я стверджую, що не вся культурна праця нашої Дорогої Молоді є зафіксована в цій статті. Я свідомий того, що не всі особи — культурні діячі нашого Осередку — тут подані. Дуже важко охопити на протязі 30-ти років всіх тих цінних працівників, які трудилися в різних мистецьких одиницях, в різних самодіяльних гуртках. Осередок СУМ-А на протязі 30-років свого існування два рази переносився в інші місця, й через те багато речей загублені, нема повних архівів, з яких можна було б доповнити цю статтю. Оминаючи це все, треба прийти до заключення, що на протязі 30-ти років існування Осередку мінялись обставини, мінялись люди, мінялись працівники, мінялись мистецькі одиниці й гуртки, але Осередок ріс і поширювався та проіснував по сучасний день.

Осередок СУМ-А в Нью-Йорку своєю жертвенною працею, працею мистецьких одиниць, працею своєї молоді, зокрема відданою працею оцих всіх мистецьких керівників-любителів і ентузіастів українського мистецтва, нашої рідної культури, обслуговував не тільки свою молодечу виховну організацію СУМ, але також цілу українську громаду. І дійсно, як виглядала б українська громада в Нью-Йорку, коли б у ній не діяв, не працював Осередок, ці високозаслужені культурні діячі зі своїми мистецькими одиницями й ідейно-жертвенна сумівська молодь? Тому, з нагоди 30-річчя існування Осередку СУМ-А в Нью-Йорку, нехай буде від нас усіх, які дорожимо нашою молоддю, велике признання та щиросердечна подяка всім мистецьким керівникам, які відданно й жертвенно працювали на протязі тридцяти років з сумівською молоддю на ниві нашої рідної культури. А молоді Осередку СУМ-А бажаємо дальшої невпинної творчої праці в майбутньому!

Склад Капелі Бандуристок:

Бандуристки: І.Іваночко, Ю.Чубак, М.Данилів, Н.Шалай, І.Ланик, Б.Заяць, С.Назаркевич, В.Сенів.

Хористки: М.Баб'як, С.Білик, Т.В'язівська, А.Габюх, С.Гладка, О.Домашовець, В.Іваночко, Л.Кендус, М.Кінь, М.Кіра, С.Коваль, М.Козяк, Д.Костик, Л.Кріль, Е.Кузик, А.Лев, В.Лушак, І.Нешей, І.Осіюк, Н.Панас, Н.Палканинець, Г.Лев, Л.Парашак, А.Пенджола, Б.Періг, О.Прокопів, М.Рожій, О.Рожій, А.Решетівська, В.Сенів, М.Сенів, А.Серевко, Е.Сиван, М.Шмига, О.Шмига і С.П'ятка.

Виставка, влаштована Д.Мотруком, журнального видання Осередку «Сумівець».

«СУМІВЕЦЬ» ТА ЙОГО ІСТОРІЯ

Від самого першого числа журнал «Сумівець» не мав на меті робити конкуренцію іншим молодечим журналам чи збільшувати полиці еміграційних крамниць ще одним виданням. Радше це був вияв щирого бажання Управи Осередку в 1954 році, головою якої був тоді Зенон Осінчук, задокументувати працю цього Осередку СУМ-у, порушувати різні сумівські проблеми, давати інформації членству, розвагу і т.п.

За це діло взялися тодішні молоденькі студенти: Олесь Олійник, Ярослав Нестор, Михайло Яблонський та Віталій Кейс, а їм допомагала редакційна колегія, до якої належали Зенон Осінчук, Петро Шанайда та другі.

Листаючи поживклі сторінки, бачимо досить недоліків (граматичні помилки, інколи слабенька тематика чи бідний вигляд), та годі вимагати щось доброго на цикльоґстилі, або редакторських здібностей від юнаків, котрі мали вже більше еміграційного виховання, як чисто українського. Найважливішим було їхнє бажання видавати цей журнал, а тим самим зберігати українську мову, ширити рідне слово на чужій землі, на яку ми всі тоді недавно переїхали.

Коли розкласти всі числа перед собою, то вже сам вигляд покаже різні думки, підходи та зусилля окремих осіб, котрі в різні роки редагували цей журналик. Якщо розглянути кожне число зокрема, то видно гірші чи кращі часи і всього нашого Осередку.

Перше, 10-сторінкове, число вийшло в січні 1954 року цикльоґстилевим форматом 8,5 x 11. Обкладинка була афішової товщини, друковано чорною фарбою. Вгорі сумівська емблема, нижче назва — «СУМІВЕЦЬ», місячник Осередку СУМА, ім.ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку. Опісля було порядкове число, де кожного місяця печаткою додавалося потрібну дату випуску. Внизу — рік видання. Все це було капіталками та обрамоване довкруги двома лінійками. Такі обкладинки уживалися впродовж 1954 року та в числах 1, 2 і 6 1955 року. Кольори обкладинок були різні: червоні, зелені, сині чи сиві.

Зміст першого числа становили в основному різдвяні та січневі національні відзначення, висловлені тодішнім головою Зеноном Осінчуком, Петром Шанайдою, Віталієм Кейсом та Михайлом Масловичем, котрі почали пробувати писати поезії. Тоді ж почав голова

З.Осінчук записувати детально працю Осередку, і це збереглося майже через усі числа, що дасть колись історикам докладний перегляд муравлиної праці одного з найбільших та найактивніших осередків сумівської молоді на терені Північної Америки. Останні три сторінки заповнені різдвяними побажаннями членів та списком пожертв. Рисунок-ілюстрацій було небагато в журналах, бо, як сказано в редакційному зверненні, місячник редагований виключно силами наших членів, а до того на матрицях до цикльостилю не легко було виконати добрі рисунки.

Молодеча завзятість юних редактрів виявилась досить успішною: під час 1954 року видано 10 чисел, крім літнього сезону, де числа 7-8 та 9-10 були подвійними.

Як зазначено вище, обкладинка не змінювалася, але кожне нове число мало змінену першу сторінку, на якій молоді «артисти» рисували великий заголовок «СУМІВЕЦЬ», а тоді відповідно до теми місяця були образки.

Число 2 починається статтею І.Юшкевича «Ольга Бесараб», а також бачимо буйну молодечу фантазію юнака В.Кейса у формі поезії. Цього ремесла також пробує Петро Попович. М.Шмігель займається проблемами українського спорту, а В.Корінь починає в цім числі свою новелю «Поляглий лицар». Тоді ж започатковано Сторінку Юного Сумівця, що й було вчасно, коли почало діяти юнацтво в нашому Осередку. Дальше це хронікальний перегляд діяльності Осередку, а на кінець щоб «засумованих сумівців» трохи розвеселити — маємо відділ «Гумор», автором якого є З.Осінчук.

Числа 2, 3, 5 і 6 є 10-сторінковими, а решта цього річника має від 12 до 18 сторінок.

Третє число подібне тематично до попереднього; є у нім вірш Ярослава Нестора, присвячений Т.Чупринці, як також стаття Г.Цебрія на цю тему. Тут і в дальшому огляді я залишаю такі деталі, як: повідомлення, пожертви, заклики, передруки чи інші матеріали дрібнішого характеру. Появилась також стаття про Т.Шевченка пера П.А-вича.

Четверте число починається великоднім «Зверненням» голови Осередку З.Осінчука, а дальше йде допис Г.Цебрія про «Чорне море». В дальшому це тематика Великодніх Свят та з нагоди річниці Т.Чупринки. Три останні сторінки присвячені Великоднім побажанням.

У п'ятому числі Корнель Василик присвячує свою статтю С.Петлюрі та Є.Коновальцеві, дальше є вірш «Меч» В.Кейса, а «Мірко» описує в «Події одної ночі» фрагмент із большевицької дійсности в окупованій Україні. Григорій Цебрій пише про «День Матері», а дальше слідує

хроніка Осередку і відділу ЮСУМА та гумор.

Число 6 вийшло в річницю 30-го червня 1941 року, і тут Г.Цебрій присвячує свій допис відновленню самостійности України. В.Кейс містить свій любовний вірш «Менует», а К.Василик у статті «Молодь» пише про завдання і ролі молоді на чужині та відношення до неї старшого громадянства. Мирон Корнага описує перебіг Свята Матері, улаштованого юнацтвом СУМА. На кінець є Хроніка та гумор.

Вакаційне число 7-8 відзначає 25-ту річницю ОУН у статті Константина Савчука. К.Василик написав про Лесю Українку. В.Кейс помістив свої два вірші «Розстріл» та «Туга», а М.Яблонський описує прощання закоханої пари у дописі «Зів'ялий квіт». М.Корнага присвячує свою статтю Богданові Хмельницькому, як полководцеві та дипломатові. В.Кейс, окрім віршів, також пише про композитора найпопулярніших опер Джузеппе Верді. М.Зелений подав перебіг із Табору ЮСУМА, а «Зено» закінчив це число хронікою Осередку.

В числі 9-10 Г.Цебрій присвячує свій допис св. Богородиці, опікунці українського народу ще від козацьких часів. В цьому числі Петро Попович пробує передати спомин «Чорна машина». В.Корінь описує свої враження про село на Донбасі, С.Нестор подає різні деталі поведінки людей при зустрічі та вітанні. Тут, знову ж, зустрічаємо вірш В.Кейса «Повстанці» та хроніку і гумор.

Число 11 починається редакційною статтею на честь митр. А.Шептицького, а також Листопадового Чину 1918 року (А.Ш.). П.Попович продовжує свій спомин «Чорна машина», а допис К.Василика присвячений «Героям Базару». Я.Нестор містить свій допис «Ще пару тижнів», що виглядає на переклад з англійського. Як звичайно, є знову Хроніка (Зено) та Гумор.

У останнім, 12-м числі того року відмічає дописом Г.Цебрій героїв Дмитра Данилишина та Василя Біласа. Є також продовження «Чорна машина» (П.Поповича) та «Ще пару тижнів» (Я.Нестора), а Д.Мотрук в перекладі з англійської подає про «Літаючі тарілки». На кінець є вірш В.Кейса, Хроніка та гумор.

1955 — в цьому році редагування журналу перебрав Д.Мотрук та видав 6 чисел (13, 14 і 18 місячники, а 15, 16, 17 — кварталники, при чому кожна обкладинка була відмінна. Ці числа друкувалися на тоді новім типі цикльостилю, де матриці були в кількох красках (ці числа є фіолетового кольору), зате папір був гірший, і часто друк перебивав на другу сторону, хоч тут були кращі можливості для рисунків.

Число 13 (16 стор.) починається колядою та перекладом (англ.) «Синій шаль» (Д.Мотрук). В цьому числі є більше перекладів цього ж автора, а саме: епізод із французького підпілля під час німецької

окупації «Одетте й божевільний майор» та «Чи ви є нудні в розмові?» К.Василик присвячує свою статтю Крутам, а Г.Цебрій у дописі «Сумівці, чи ми є готові?» звертає увагу на наш обов'язок супроти поневоленої України. Тут, окрім Гумору, введена сторінка «Розваги та цікаве». На закінчення є Хроніка та святкові побажання.

Число 14 (12 стор.) — в цьому числі вшановано Лесю Українку (допис Д.Мотрука) та Ольгу Басараб (допис К.Василика). Дальше слідує продовження «Одетте...», переклад з англ. «Чи ви є чесні?», а також дискусійна стаття «Дещо про поведінку» — всі авторства Д.Мотрука. При кінці — хроніка, розвага та гумор.

Число 15 (22 стор.) — Великодне видання, присвячене також роковинам Т.Шевченка (допис Д.Мотрука). К.Василик відзначає своєю статтею річницю смерті Т.Чупринки. М.Дячишин дав вірш «Незабутнє» на честь своїй мамі. Допис Мирона Чопика порушує справи легкоатлетики, Валентина Юрченко в «Голосі батьків» пише про потребу організації Рідної школи. І.Юшкевич подає про працю в Осередку, а юний сумівець І.Нестерчук у своїм дописі змальовує «Моє місто — Львів». Є також Гумор, святкові побажання і два переклади з англ. «Жіноча краса» та «Чи комахи запанують над світом?» (Д.Мотрук).

Число 16 (22 стор.). Вступ на тему річниць С.Петлюри та Є.Коновальця і Червневі дати — К.Василик. Наші студенти дописують до «Сумівця»: К. Маслій — «Значення Котляревського в українській літературі», а М.Данкевич — «До проблеми виховання ЮСУМА». М.Корнага подає перебіг Свята Матері силами Юнацтва нашого Осередку. Дальше іде оповідання М.Білейчука «Парадокси життя атомової доби» та продовження дописів з попереднього числа Д.Мотрука. На кінець є список пожертв на закуп Оселі СУМА.

Число 17 (32 стор). В цьому числі відзначається річницю Базару (Олег Лисяк) та 1-го Листопада (К.Василик). Потім є «Двопартійна система в Англії й Америці» (М.Данкевич) та «Книжка у мойому житті» (К.В.Маслій). І.Лис у дописі «Батьки-виховники» порушує проблеми виховання молоді. В цьому числі дописує про спорт наш пластовий друг В.Г.Боберський (Вол.Гайдук) «Занедбані завдання», а також маємо вірш «Шепоче ліс» пера проф. П.Савчука. М.Корнага ділиться своїми вражіннями із Третього Табору у Чорному Лісі. Дальше слідує закінчення «Жіноча краса» та новий переклад з англ. «Інвазії нацистів на Фльориду» — Д.Мотрука. Є там також сторінка розваги та гумору.

Після цього числа трапилася помилка, бо слідує число теж позначено як 17, отже, починаючи від грудня 1955 року, треба кожне піднести на одну цифру вище.

Число 18 має 38 стор. Різдвяне число починається колядою та святковим зверненням голови Осередку І.Юшкевича, а також друкованим додатком із світливою управи і святочним побажанням. К.Василик присвячує свій допис «Пам'яті Великих Героїв» і А.Бедрій в обширній статті розглядає «Програмово-ідейні основи СУМ-А в світлі міжнародних подій». На особливу увагу заслуговує спогад учасника Визвольних Змагань сот. Петра Зілинського «Самі себе звоювали». М.Білейчук у своїм дописі подає «Критичні завваги» перед Загальними Зборами, а Д.Мотрук порушує ряд проблем у статті «Чому ньюйоркський Осередок не може одержати переходового прапора?» Його є теж вірш-фейлетон «Кінець кар'єри». Дальше слідує закінчення «Занедбані завдання» та вірш «Клич» Вол. Гайдука, М.Данкевича — «Думки під Свят-Вечір», Б.Поритка — «Потреба військового знання» та «Свят-Вечір» — «Зено».

Двоє наших були перекладачами для представників комуністичних країн. Майже всі були на бенкеті, що його влаштував Генеральний Секретар ОН У Тан. В час Асамблеї роздано всім делегатам нашу літературу.

В 1956 році вийшло тільки два числа «Сумівця», з тією різницею від попередніх, що обидва не мали обкладинки. Число 19 мало 14 сторінок, а 20 — 26 стор.

У Великодньому числі (19) присвячено допис М.Фурди Воскресінню Христа та України. Орест Побігушка дав допис на честь Симона Петлюри, а К.В.Маслій розглядає «Кріпацтво в українській літературі». Перебіг свята «День незалежної Хорватії» подав Михайло Данкевич, Михайло Лотоцький зібрав важливіші події з діяльності Осередку. Осип Пайончківський у своїй статті порушує проблему нашої зміни і подає плян праці ЮСУМА на 1956 рік. Число закінчується фейлетоном Д.Мотрука «Нова мітла» — про працю нововибраної управи. Як і в цьому, так і в дальших числах не будемо подавати відомості про передруки, зокрема короткі.

20-те число присвячене Зеленим Святам (О.Побігушка) та «Монте Касіно» (І.Осадчук). На політичну тематику замітні такі статті: «30-го червня 1941 р.» (К.Василик), «Історичний корінь марксизму та світового комунізму» (М.Фурда) та «Сила публічної opinіo» (М.Данкевич). Про українське Чорне море написав Я.Михайлишин, а про Маківку і УСС редакція помістила обширний спомин невідомого автора. Теж піввідомого автора (Марко) знаходимо, мабуть, передрук «Проблема життя — точніше одруження». М.Яблонський пробує свою фантазію у новелі «Жита», Д.Мотрук починає свій спомин із часів Другої світової війни, про українське юнацтво. На закінчення є опис свята Матері — М.Корнаги.

1957 р.— ч. 21 (30 стор.) починається віршем Д.Мотрука «На зміну — ми!». Тут бачимо також вставку — одну друковану сторінку із Різдвяним побажанням та світлиною цілого Осередку під час 5-го Здвигу СУМ-А. Темі Різдва Христового присвячує свій допис М.Білейчук та сот. П.Зілинський — побажання сумівцям від Т-ва Запорожців. Історичну трагедію Крут черговий раз пригадає К.Василик. Знаходимо також кілька віршів із ювілейного видання нашого дописувача проф. П.Савчука. З цим числом починає також свою співпрацю д-р Ол.Соколишин статтею про Вячеслава Липинського, і від цього числа він є нашим постійним дописувачем на різні теми. На закінчення є лист проф. Л.Добрянського — відповідь на редакційну статтю у «Свободі» та інформація про діяльність Осередку, зібрана М.Лотоцьким.

Числа 22, 23 і 24 мають новий вигляд, бо друкуються вже на «верітайпері» та фотодруком, де вже є більше прикрас та світлин. Ці три числа без обкладинок, менші форматом і мають по 16 сторінок.

Число 22 — Великодне, з привітом голови Осередку Г.Цебрія та спогадом «Великдень» О.Пайончковського. К.Василик у своїй змістовній статті прославляє нашого генія Тараса Шевченка, а М.Корнага присвячує свій допис Чорному морю. Г.Цебрій пише про болючу втрату — смерть гетьманича Данила Скоропадського в Англії. На закінчення є огляд діяльності ЮСУМ-А.

Число 23 знову повернуло назад до ручного машинопису і започатковане, як і попереднє, головою Осередку Г.Цебрієм, але тим разом про працю Осередку під час літнього сезону. Його пера є тут також дописи: «Оселя СУМА» та Хроніка Осередку. К.Василик цим разом пише про 30-те червня 1941 р., Я.Петрух про «Ролю АБН», а в статті «Молодь на еміграції» М.Білейчук із патріотичним відчуттям підходить до виховних тем молоді. І віршів тут стрічаємо пісню В.Юрченко («Сумівська-таборова») і аж чотири (ліричні) молодого студента М.Яблонського. В цьому числі є теж сторінка розваги та Сумівський Фестин — прихованих під псевдами авторів.

Різдвяне число 24 починає Я.Петрух статтею «Митрополит Андрей Шептицький». Про 1-е листопада пише К.Василик, Г.Цебрій про «Свято Покрови — свято УПА», а В.Дорош про «Базар». На політичну тему пише М.Данкевич (про ідеї АБН) у своїй статті «На грані двох світів». Є тут і на дискусійні теми, як: «Чи нам потрібні паперові члени?», «Після Пленуму СУМ-А», а також Хроніка Осередку та Звернення голови Г.Цебрія у справі набуття свого власного дому. Окрім сторінки Гумору, значну частину журналу займає опис пікніку у Філядельфії, де наш Осередок брав участь у футбольних змаганнях (М.Білейчук).

1958 р. — у цьому році вийшло 4 числа, хоч четверте вже засягає слідуєчого року. Друк є дальше машинописний фотодрук і формат повертається до попереднього розміру. Обкладинки ті самі, що й решта паперу, хіба що різних барв. Число 25 має 26 сторінок. Вступна стаття Петра Гоя присвячена патріотично-великодній тематиці. К.Василик пише про Т.Шевченка, є також передрук з «Українця» — про Т.Чупринку. Я.Петрух змальовує Великодні традиції, а Г.Цебрій з'ясовує плян праці новообраної управи і подає перебіг проробленої праці Юнацтвом Осередку. В.Скомський займається проблематикою у своїй статті «Сила і завдання молоді», М.Білейчук критично представляє читачам відношення нововідтвореної СВУ до нашої СУМ-А. На закінчення — хроніка, сатира й гумор.

26 число, цим разом, починається Змістом, і відзначається кількома передруками з нагоди святкування 30 червня та роковин полк. Є.Коновальця. У дописі «Поборюймо перешкоди» голова Г.Цебрій звертається черговий раз до членства, пригадуючи про обов'язки сумівців. Тут знаходимо теж статтю «Молодь і батьки» (Сумівець), де порушено ряд проблем, пов'язаних з цією темою. Далі Г.Цебрій подає перебіг праці Юнацтва, зокрема привіт голові АБН Я.Стецькові під час його відвідин в Нью-Йорку та заклик — обов'язок відвідувати сумівські табори. Передрук із «ТС» «Гутірка про дружбу» порушує кілька виховних точок, яких повинні притримуватись чи остерігатись сумівці. Я.Петрух порівнює теперішній політичний стан до колишнього, кілька століть тому, коли велась довга боротьба між християнським та мусульманським світом. Хроніка й оголошення закінчують це число.

Число 27 замітне тим, що більшість дописів пера голови Г.Цебрія та редактора М.Білейчука підписані часто як «Учасник» або «Сумівець». Голова натискає у своїх статтях на посилення сумівської праці та на розвиток ЮСУМ-А. М.Білейчук своїм специфічним стилем критично переходить через різні наші проблеми, еміграційні чи внутрішньо-сумівські. Є гарний опис 7-го Здвигу СУМ-А та світлини з нашої участі. Замітне також відзначення 10-літньої праці керівника танцювальної групи Олега Гензи. На закінчення — хроніка, карикатури та гумористичний перегляд членів управи чи самої праці.

Як вже попередньо згадано, так і число 28 в більшості написане головою та редактором, котрий любується у різних псевдонімах. Голова започатковує це число описом перебігу праці Осередку та осягами в частково вже власнім домі. Другий його допис — про Біласа і Данилишина. М.Білейчук знову критично розв'язує сумівські проблеми. Він завжди гостро реагував на випадки, де принижувано сумівську

працю, або коли хвалили не тих, що їм треба б дати признання за працю, зокрема в часи розвитку ЮСУМ-А і її булавного Василя Скомського. Стаття «Титуломанія» (Сумівець), за яку винуватили редактора, принесла йому досить клопотів за відвертість у наших еміграційних парадоксах. Про дві найвищі будови є переклади з англ. «Монумент Вашингтона» (Д.Мотрук) та «Хмародер на одну милю височини» (К.Василик), і на закінчення — хроніка.

У 1959-1963 рр. всі числа вийшли 16-сторінкові, і хоч видавалися фотодруком, то бачимо досить неточностей чи навіть недбалости: технічне упорядкування сторінок, дописування рукою пропущених інформацій, подвійне поміщування світлин чи замазування слів-помилки. Може найбільшим прогріхом були вирізки-передрук із книжок чи преси, замість шукати за сталими дописувачами. Помітно і брак світлин із життя Осередку, яке було дуже активним. Недбалий друк журналів не був виною редакторів, а друкаря, який небагато брав, але так і друкував.

У 1959 році вийшло 4 числа «Сумівця», і хоч це був 10-літній ювілей Осередку, вони, за винятком останнього, майже нічим особливим не відрізнялися. Більшість матеріялу писали голова Г.Цебрій та редактор Осип Пайончківський.

Число 29 — Великодне видання, зі словом голови та з маленьким дописом про минулих 10 років Осередку. Його пера є теж «У роковини Т.Шевченка», «Міжнародний вечір молоді» та загальний звіт голови із Загальних Зборів. О.Пайончківський пише про «Ольгу Бесараб» і вірш «Ми юні». Є і другі поетичні спроби — «Сонета» (М.Яблонський) та юначки А.Осіюк «Лицарі св. Покрови». Дальше ідуть: М.Шмігель — спортова тема «Молодь і юнацтво на старт», Я.Петрух — «Чорне море», а на закінчення є веселий перебіг по всіх членах, пера недавнього редактора М.Білейчука, та хроніка — Л.Гошко.

Число 30 призначене 300-річчю І.Мазепи, як обкладинкою, так і статтею О.Пайончківського. Його пера теж є перебіг «Свята Молоді» з нагоди 10-річчя Осередку, замітка про День Матері та епізод з підпільного життя п.н. «205 проти одного». Дописи Г.Цебрія «День Матері», «30-го червня 1941 р.», «За гідне виконання обов'язків». Є згадки про історичні постаті, відозва про 8-й Здвиг СУМА та Ювілейний рік І.Мазепи. З цього числа довідуємося про відкриття Школи Українознавства при Осередку. Я.Петрух присвячує свою статтю героям: Петлюрі, Коновальцеві та Чупринці. Хроніку зібрала Л.Гошко, а також поміщено ще раз переклад «Хмародер...» (К.Василика).

Число 31 з Різдвяною обкладинкою та відповідним словом. В цьому часі якраз трагічно загинув провідник ОУН Степан Бандера, і, крім світлин про цю подію, теж коротко пише О.П. Голова інформує знову про діяльність нашого Осередку у свій 10-літній Ювілей. Є також допис про Визвольні Змагання. Я.Коструба розповідає про прогрес будови будинку на оселі та жертводавців. На сторінці ЮСУМ-А бачимо поетичні спроби — М.Костриби, О.Сахневича та погляд в історію Анни Осіюк. Далі йде передрук «Ікера» — «Лекція патріотизму», Л.Гошко — переклад «Боротьба за дзеркало» та хроніка. Обширніша стаття «Під Базаром» ховається за ініціалами «В.Д-б», а «Сумівські олдбої» — веселий опис сумівського змагання у Філядельфії — безіменний, та, здається, що це нашого М.Білейчука.

Число 32 трохи дивне, бо виходить з позначенням «грудень-лютий», а обкладинка з Великодня. Голова починає його своїм звітом із Загальних Зборів, є також його слово на святкування ювілею Осередку під час бенкету та допис п.з. «Мово рідна, слово рідне». Історичні згадки: «Безсмертні герої УПА» (Я.Коструба), про 22-ге січня, Крути та «Українські героїні» (Марійка). Із спроб юнацтва: «Чому в нас немає держави?» (Л.Микуленко) та вірші «Весна, Сумівська Оселя» — Наталки Юрченко і «Десятиріччя» (М.Костриба). О.Пайонківський пише про книжку та прогульку на оселю — «Сумівський бій під Крутами». На закінчення — продовження «Сумівські олдбої» та хроніка Л.Гошко.

Як і це число, так і кілька інших, охоплювали по кілька місяців, а навіть були видавані між двома роками, як 1960-1961. Це вводить дезорієнтацію. В 1960 році вийшло 2 числа, хіба якщо брати дослівно по роках, то цього року вийшло два і пів, а попереднього не чотири, а три і пів...

Число 33 має багато передруків та світлин з історичних героїв, що їм згадку присвячує О.Пайонківський. Йому ж належить епізод із таборового життя «В юнацькому таборі» (і хоча це був час, коли існували так зв. «бітніки», та все таки деякі вирази не зовсім підходять для юнацтва до 14-го року). Г.Цебрій цим разом присвячує свій допис річниці ліквідації СУМ-у, а також подане його слово в Місяці юного сумівця. Далі слідує коментар «Дорогі Батьки» (Марійки Глухої) із започаткованої нашим Осередком сумівської радіопрограми. Андрій Іваськів містить свої два переклади з англ. — «Кар'єра фізики» та «Історія ракет». До хроніки Л.Гошко додав голова обширний огляд праці Осередку, а М.Корнага описав спортовий перебіг та осяги під час Злету СУМ-А на оселі. На сторінці Гумору є «Поема — політичний емігрант», хоч не зовсім, як це писав колись Юра Шкрумеляк.

Число 34 також присвячене героям з різних епох нашої історії — свого роду історичний календарець з ширшими інформаціями, світлинами та дописом про Визвольні Змагання Г.Цебрія. Я.Петрух присвятив свій допис Актіві 30 червня 1941 року, а М.Угрин-Безгрішний — «Хто це, Українські Січові Стрільці?». Г.Цебрій дав ще обширну інформацію про Школу Українознавства та про «Один день у таборі».

А.Іваськів продовжує свою «Історію ракет», а «Таборовий магістер» свою «Поему...». На весело є теж епізоди із спорту на фестині. Як звичайно, Л.Гошко займається хронікою та теж містить вірш «Я бачу».

Число 35 є знову значною мірою присвячене українським історичним постатям. Обширніша стаття Я.Коструби — «У першу річницю смерті Провідника», а Г.Цебрія — «Прапорonosний Осередок». О.Пайончківський описує відвідини св. Миколая. Із виховних тем — поміщено деякі відповіді із сходин на тему «Мої обов'язки» та передрук із «Нашого світу» — «Героїчний хлопчик». Поза хронікою, є ще розклад діяльності Осередку, вістки про спорт та сторінка «Гумор».

В 1961 році вийшло 3 числа, і перше число 36 присвячене 100-річчю з дня смерті Т.Шевченка. В цьому числі бачимо двох помітних дописувачів: д-ра С.Чарторийського «У 100-річчя смерті Т.Г.Шевченка» та д-ра П.Мірчука «Заповіт двох Тарасів». Про Шевченка теж знаходимо два дописи юнаків: М.Прокопова та Ждана Ласовського. Голова Г.Цебрій пише про річне існування сумівської радіопрограми, поміщений і його звіт із Загальних Зборів, на котрих він був обраний головою Осередку вже четвертий рік підряд. У кінці — гумор, хроніка, спорт та закінчення «Ракети в 2-ій світовій війні»(А.Іваськів). Середина журналу, як і в попередніх — це відбитки історичних постатей України із поясненнями.

Число 37 призначене 20-річчю Акту Відновлення Української Державности 1941 року. Статтю цій темі присвятив мгр. Є.Лозинський. Г.Цебрій знову звертає увагу своїм членам та юнацтву на сумівські завдання та обов'язки, а також є його допис про табір на оселі СУМ-А. О.Пайончківський у своїм епізоді «Зустріч» протиставить тип активного сумівця юнакові з вулиці. Дві середні сторінки заповнені світлинами та інформаціями з української історії. Закінчується число сторінками: Спорт, Гумор та Хроніка Л.Гошко. Всі числа цього року виглядають чепурніше із багатьма світлинами із праці Осередку. В цьому числі кінчається т. зв. «Поема — таборового магістра».

Різдвяне число 38 має матеріали до річниць Маркіяна Шашкевича та Степана Бандери (О.Пайончківський). Є також слово до членів, голови Г.Цебрія, а також його допис «Ідім слідами Шевченка». Середні сторінки — це знову копії з образів з української історії, на жаль, багато постатей повторяються. В цьому числі, окрім звичайних Хроніки, Спорту і т.д., є багато коротких повідомлень, інформацій, реклами сумівської преси чи інших передруків. Треба відмітити, що багато праці в рисунках, протягом довгого часу, присвятив юнак О.Сахневич.

В 1962 році вийшло три числа «Сумівця». Коли розложити всі числа, то бачимо часте щорічне повторення тем: Різдвяна, Великодня чи обкладинка, присвячена героям. Вигляди чисел в цьому та слідуєчому році були охайніші, бо сама сторінка та заголовки були виконувані креслярем О.Серабином.

Число 39 — обкладинка з Великодньою тематикою, дописом та словом голови Петра Шанайди. Окрім гідної уваги статті д-ра Ол. Соколишина «Значіння книжки», «Міжнародній вечір молоді в Нью-Йорку» (Г.Цебрія) та «Карнаваловий бал» (О.Пайончківський) — решта — це вірші, передруки або копії із преси чи історичних книжок. Тут є також дописи старших юнаків про Шевченка, книжки та Чорне море. Середина, цим разом, присвячена Олені Телізі та Закарпатській Україні. При кінці — хроніка, спорт і гумор.

Число 40 — обкладинка відзначає 20-ту річницю УПА, про що пише теж голова П.Шанайда. Ред.О.Пайончківський подає коротенькі важливіші епізоди з української історії. Обширна його стаття є з нагоди відкриття пам'ятників на оселі СУМ-А та про їх виконавця — скульптора М.Черешньовського. Булавний Г.Цебрій подає перебіг Юнацьких Іспитів та список здобутих відзначень. Із дописів юнацтва бачимо: «Конкурс Шевченкознавства» (Юлія Губач) та «Прогулька» (Богдан Боднар). Теж стрічаємо переклад з англ. «Запізнаймося з книжкою» (А.Іваськів), хроніку, спорт і гумор.

Різдвяне число 41 починається дописом «Організатор вбивства — Москва» (О.Пайончківський про Степана Бандеру). Голова Осередку П.Шанайда пише про одержання переходового прапору ГУ СУМ, а М.Корнага — «Проблеми виховників молоді». Маємо також дописи юначок: «Я сумівка» (В.Сенів) та «Серед чужинців» (Марійка Кіра). Середина журналу — поклін героям: Старик, Березинський, Білас, Данилишин, Легенда та Орлик. Андрій Іваськів починає свій переклад з англ. «Провідник», а далі слідує хроніка, спортова сторінка та гумор.

В 1963 році вийшло лише два числа. Це був час, коли довголітній редактор Осип Пайончківський останніми силами боровся і не

піддавався страшній хворобі (рак), що нарешті примусила його піти до шпиталю, а по рокові таки перемогла.

Число 42 присвячене Травневі — Місяцеві Юсумівця. Тут згадується також роковини: 22-го січня, Крут, Лесі Українки та Є.Коновальця. З цим числом починає знову дописувати Корнель Василик, цим разом про «Проблеми молоді в модерній добі». Далше ідуть дописи старшого юнацтва: «Т.Шевченко» (Андрій Макар), «Наш ювілей» (Зоня Назаркевич). На черзі є опис із «Посвячення прапора ЮСУМ-А» (О.Пайончківський) та «Катедра Українознавства» (Д.Мотрук). Під кінець — хроніка, огляд спортової праці та гумор.

Обкладинка та рисунок ч. 43 відзначають річницю голоду на Україні, із віршем Ю.Клена «Прокляті роки». Обширну статтю цій трагічній події в історії України присвятив К.Василик. О.Пайончківський пише про «Школу Українознавства» та «Апель двох відділів». А.Іваськів продовжує свій переклад, а Д.Мотрук закінчує допис про катедру. Через хворобу редактора обширний допис В.Макара про М.Лемика, на жаль, не закінчився. На кінець є детальна хроніка, сторінка спорту та гумору.

В 1964 році вийшло 4 числа, хоч це був до певної міри регрес, коли мова про зовнішній вигляд, бо через фінансові труднощі вирішено повернутись до цикльостилевого способу друку. Формат цих чисел був стандартного фірмового паперу, і хоч світлини роблено на матрицях в електронічний спосіб, але при друку на цикльостиловому папері вони досить бідно виходили. Із смертю колишнього редактора бл. пам. О.Пайончківського на наступних 5 років знову перебрав видавництво Д.Мотрук.

Число 44 (28 стор.) — обкладинка присвячена Христовому Воскресінню з рисунком П.Кобилецького та віршем Д.Мотрука. Цього ж автора є також некролог по бл. пам. О.Пайончківському, стаття «СУМ-А і Фонд Катедри Українознавства», «Тасмниця правдивої щирости» (вільний переклад), «Як працює рій Чорноморці?», реферат «Батьки і молодь», «Прогайнована нагода» та вірш «Нечемність шкодить». Голова Осередку К.Василик дав статтю «Перемога Правди» на великодньо-національну тему. Тому, що це був Шевченківський Рік, то цій тематиці присвячено чимало дописів: «Шевченко і українська молодь» (о. І.Ткачук), «Невмирущий Шевченко» (К.Василик), «В поклін Тарасові Шевченкові» (д-р Ол. Соколишин). Слідє допис Г.Цебрія «Місяць травень — місяць юного сумівця» та спроби юнацтва: «Лінява молодь» (П.Польний), «На вічний спочинок...» (М.Кукурудза), «Сумівські малярі» (В.Николяк), вірш «Дзвони в Україні» (А.Макар). Поза сторінкою «Сміх — це здоров'я!» є також хроніка, яку зібрав В.Лавро.

Число 45 (26 стор.), обкладинка із світлиною Тараса Шевченка та вірш «150 років тому...» (Д.Мотрук). Вступний допис А.Бедрія — «Комуно-російські методи нищення української нації», потім «Акт 30-го червня» (К.Василик) та передрук із архівів Т-ва Запорожців в Америці «Полковник Болобочан». На честь Шевченка є дві статті: «Завжди з Тарасом» (проф. І.Юрченко) та закінчення «В поклін Т.Шевченкові» (д-р Ол. Соколишин). Далше слідує: «Школа Українознавства» (проф. І.Юрченко) та о. І.Ткачука — «Найперший обов'язок сумівської молоді». В цім числі починає свій допис І.Кобаса — «Початки українського друкарства» та переклад з англ. «На все є причина» (Д.Мотрук). Його також переклади: «Послушність дитини», «Не треба топитися» та «З підслуханих теревенів». Хроніку Осередку зібрав П.Прийма, а хроніку Юнацтва — В.Лавро.

Число 46 (34 стор.) — обкладинка із світлиною пам'ятника Т.Шевченкові у Вашингтоні та віршем «Шевченкові» (Д.Мотрука). Його пера також була дискусійна стаття «Від ікри до дискусії», «Перед головним з'їздом СУМ-А», «Шевченківський значок» та фейлетон «Дещо про Вашингтон...». Чергові дописи це — «Найближче завдання юнацтва» (Б.С.Чарторийська), «Диш праця єдина з неволі нас вирве...» (о. І.Ткачук), «Плекаймо нашу рідну мову» (К.Василик), «Містерія — Великий Льох» (І.Юрченко), «Юнеско Курієр про Т.Шевченка» (д-р Ол.Соколишин), «Мої зв'язки з УПА» (П.Зілинський) та «Діяльність Батьківського Комітету» (М.Кукурудза). Є також вірш Вітюка «За Україну — рідний край» та обширне вражіння з поїздки нашого Осередку на відкриття пам'ятника Т.Шевченкові у Вашингтоні — пера Г.Цебрія.

Різдвяне число 47 (32 стор.) розпочате статтею о.І.Ткачука «Радість Різдва Христового», «Думки під Різдво Христове» (К.Василик) та вірш «Різдво» і «Бузьок» (Д.Мотрук). Поминаємо кілька продовжень із попереднього числа. Матеріяли на сумівські теми: «Осінньо-зимовий сезон ЮСУМ-А» (Г.Цебрій) та дописи юнацтва — «Листопадова прогулька» (Марія Сенів), «Андріївський вечір» (Юлія Чубак), «День св. Миколая» (Я.С.Чарторийська) та «Як я провела свої вакації» (Ірка Твердовська). На закінчення є Хроніка Осередку, зібранням якої і надалі незмінно займається голова К.Василик.

Від 1965 року починаємо знову видавати фотодруком. Всі числа на доброму папері, майже однакового формату та беззаперечно дійшли до найвищого рівня за увесь час. Зміст є багатогранний, здобуто ряд кваліфікованих дописувачів. Фотодрук уможливив включення багатьох світлин, котрі самі свідчать для майбутніх істориків про многогранну працю молоді Осередку СУМ-А в Нью-Йорку.

Число 48 присвячене 15-й річниці смерті Т. Чупринки, із перекладом з англ. журналу «Про смерть Чупринки». Героям Крут присвячена стаття Є.Гановського, а о. І.Ткачук пише «Христос Воскрес! Радійте, діти!». Д-р Ол.Соколишин подав бібліографічний огляд про 3 англомовні видання про Т.Шевченка. Його ж допис і про «Агапія Гончаренка». Далше слідують: «Наша молодь — надія рідного краю» (проф. М.Заклинський) та «На весіллі був — а молоді не бачив...» (І.Юрченко). Про працю Юнацтва є обширний допис Г.Цебрія, а його дочка Леся описує Крутянський Апель на оселі СУМ-А. Перу К.Василика належить Хроніка та доповідь на ювілейному прийнятті Осередку. Д.Мотрук містить вірші: «Мрія», «Зима в Нью-Йорку», а для найменших «Доктор Всезнайко» — переклад з братів Грімів.

Ювілейне число 49 призначене голові Державного Правління 1941 року Ярославові Стецькові. Багато дописів редактора: некролог по бл. пам. В.Николякові, дискусійна стаття «Де наша молодь?», «Поведінка в церкві», фейлетони: «Як самому направити телевізора?», «Мікрофон» та вірш «Три Матері». Є також «Сила Духа Святого» (о. І.Ткачук), «Чи дещо не спізнились ми?» (К.Василик), «Домашнє національне виховання» (проф. М.Заклинський), «Скинули маску» (І.Юрченко). Поминаючи продовження з минулого числа, є ще допис юначки К.Шанайди та Хроніка Осередку.

Ювілейне число 50 починається репортажем «Збунтовані генерали» (Д.Мотрука). На цей допис про ТПН були відгуки від пані С.Стецько в Німеччині, від читачів з Бразилії та досить дискусій в Нью-Йорку. Його є також початок «Історія «Сумівця» та вірш «До школи». Чергові дописи: «Заклик до досконалости» (о. І.Ткачук), «За Бога і Батьківщину» (д-р Ол.Соколишин), «Наша відповідальність перед Батьківщиною» (І.Юрченко), «Виховна роля молодечих організацій» (К.Василик) та «Більше уваги молоді» (Г.Цебрій). Дописи старшого юнацтва: «Будьмо горді, що ми українці» (Марійка Данилів) та «Наш сумівський табір» (Катя Пенджола). На закінчення — хроніка.

Ювілейне число 51 — на обкладинці Різдвяний вертеп в церкві св. Юра та вірш про Народження Христа (Д.Мотрука). До цього є ще «Різдвяне Слово» голови К.Василика та вірш-переклад «Легенда про ялинку» (Д.Мотрука). Національним річницям — вбивства С.Бандери та створенню УПА — присвячує свій допис мгр. В.Будзьяк. Д-р Ол. Соколишин пише про Митрополита Шептицького та рецензію про англомовну книжку про Україну.

Дир. Школи Українознавства І.Юрченко пише про «Небезпеку атеїзму». На Різдвяну тему є ще також допис о.І.Ткачука «До Віфлєєма спішім всі нині...». Гарний опис про те, що молодь робила «У зимові

вечори...» — пера д-ра М.С.Чарторийського. В цьому числі знаходимо і опис маніфестації-підтримки в'єтнамської політики — «В'єтнам, Америка й Україна» (Д.Мотрук). Із розвагових тем є два оповідання інж. П.Марченка «Мудрий і добрий каліф» та «Слон і комар», а для найменших — вірш «Вивірка в чобітках» (Д.Мотрук).

В 1966 році вийшло 4 кварталники. Число 52 присвячене Воскресінню Христовому. На цю тему є «Великоднє Слово» голови К.Василика, «У Великодню ніч» (о. І.Ткачук), «Український Великдень» (Б.С.Чарторийська) та вірш «Воскресні дзвони» (Д.Мотрук). Про «Свята Самостійности і Соборности» пише наш постійний дописувач д-р Ол. Соколишин, а також про поштову марку Т.Шевченка. Член НТШ д-р Яр.Гриневиц пише про Шевченка «Будеш, Батьку, панувати...», а річниці смерті Т.Чупринки присвячений допис «Командир неустрашимої Армії УПА» пера В.Левенця. З нашої історії стрічаємо статтю проф. М.Заклинського «Коли Хмельницький став самостійником?». Інж. П.Марченко починає своє оповідання «У пропам'ятну ніч», а також здібний старший юнак Ж.Ласовський почав своє оповідання «Пригоди Лиса Сіромахй». Авторства Д.Мотрука були дописи — закінчення циклю статей про поведінку в церкві, «Фолкльорний Вечір ПАБНА». Про «Завдання і діяльність дружинників СУМ-А» написав мгр. В.Будзяка, а про Відділ ЮСУМ-А в Асторії — І.Вітюк. На закінчення є хроніка.

Число 53 — обкладинка відображує протест молоді перед московською місією до ОН, де було заарештовано 5 сумівців з нашого Осередку. У 25-ту річницю Акту 30-го червня читаємо статтю В.Левенця, а в 130-річчя Сидора Воробкевича є допис д-ра Ол. Соколишина. На релігійну тему дав допис наш великий приятель о.І.Ткачук — «Сину мій, дай мені твоє серце!». З нагоди відвідин голови ЦК СУМ мгр. О.Ковалья редактор перевів інтерв'ю, порушуючи важливі сумівські справи. Дальші дописи — це сценка «І тому бути» (М.Ласовська) та пера І.Дзядіва «Традиційне, спільне свячене» і «Річні Загальні Збори Осередку». Черговою є інформація про визначного члена нашого Осередку мгр. І.Кобасу, а для наших найменших — оповідання під назвою «Котик брудасик» (Д.Мотрук). Окрім Хроніки є обширний опис вистави «Цар Ох», «Наша нова королева», поштова скринька і т.п.

Число 54 присвячене Іванові Франкові. Статтю «Невмирущий Франко» написав проф. П.Савчук, а «Іван Франко — борець за свободу» — Павлина Данчук. К.Василик порушує наші наболілі проблеми у статті «Де наші батьки?». Проф. М.Заклинський цим разом навітлює історичний фрагмент — «Полковник Кричевський і його

битва». У фейлетоні «Тиждень (кількох) поневолених народів» Д.Мотрук сатиристично представляє щорічні проблеми ТПН. Чимало місця займають продовження із попереднього числа.

Різдвяне число 55, як звичайно, починається Словом голови Осередку К.Василика та дописом о.І.Ткачука під назвою «Слава Богові на землі». Чергові статті це: «Його дух непереможний» (В.Левенець), «У століття Михайла Грушевського» (д-р Ол. Соколишин), «Листопадові бої 1918 р.» (проф. М.Заклинський), «Його вибрав Господь» (проф. П.Данчук), «Чи Бог помер?» (о. В.Ковалик), «Петро Чайковський — український композитор» (д-р Ол.Соколишин), «Проблеми без розв'язки» (мгр. В.Будзяк), «Американський парк та українські скульптори» (мгр. І.Кобаса) та обширна стаття про комунізм нашого приятеля з АБН Теда Дженінга. Окрім Хроніки, є також вірш Олега Лисяка «Срібний сніг» та допис юначки Чарторійської і Шанайди — «Прогулянка на оселю СУМА».

Від 1967 року починається занепад у видаванні нашого журналу. В цьому році вийшло вже лише 3 числа, а в дальших двох — тільки по одному.

Число 56 — Великоднє, із відповідним Словом довголітнього голови К.Василика. Стаття до Великодня належить перу нашого постійного дописувача о. І.Ткачука «...Але сум вам обернеться в радість». В річницю смерті Чупринки є стаття В.Левенця «Командир армії неустрашимих», а річниці Шевченка присвячує свій допис проф. П.Андрієнко-Данчук «Невмирущий поет». Далі є: «Важливість душі» (інж. П.Марченко), «Ювілей українського байкаря Л.Глібова» (Д-р Ол. Соколишин), «Зробім це для України» (Д.Мотрук), «Загальні Збори Осередку» (Г.Цебрій), «Прогулянка на грецький острів Кос» (проф. М.Заклинський) та переклад Л.Гошко «Королівна без сліз». Із дописів юнацтва це — «Крутянський Апель» та вірш «Весна» юначки Чарторійської, «Крути» — Л.Лозинської і вірш «В клясі» — І.Твердовської. З віршів є ще також «Сонет» проф. П.Савчука та пісня з нотами «Сумівський марш» — Д.Мотрука і С.Шпека. В цьому числі починає свою статтю проф. С.Демчишин — «Дещо про віршування».

Число 57 — обкладинка відображує фрагменти з української участі в маніфестації на підтримку борців проти комунізму у В'єтнамі. Число починається дописом о.І.Ткачука «Побільше любови до рідної мови», а опісля іде стаття д-ра Ол.Соколишина «У 150-річчя народин Миколи Костомарова». Чергові матеріяли: «Вишкільно-відпочинкові табори» (К.Василик), «Вишневий садок» (М.Корнага), «Самооборона України в княжій добі» (проф. М.Заклинський), оповідання «Орися шукає квіту папороті» (М.Ласовська). Окрім продовжень, є ще Хроніка та коментар.

Різдвяне число 58 розпочинається Словом-побажанням голови, а допис до цього свята дав о. І.Ткачук «До Віфлеєму...». У 25-ту річницю УПА містить обширний допис наш поет Леонід Полтава — «Слава безсмертній УПА», а теж цій події присвячує «Сонет» проф. П.Савчук. Дальше слідує: «Змагай до високого-ідейного» (о.В.Ковалик), «Світовий Конгрес Вільних Українців» (В.Левенець), «Зовнішня праця» (М.Шпонтак), «Ідім до тих світил» (мгр. Г.Ошипко) та оповідання «Людина з люлькою» (М.Ласовська). Із віршів — «Хмаркамандрівниця» А.Косовської та вірш-переспів «Пташка-трясохвостик» (Д.Мотрук). Про З'їзд СКВУ пише юначка Л.Цебрій «Я була між тисячами».

В році 1968 вийшло тільки одне число 59. Причиною був виїзд з Нью-Йорку редактора та зміна його праці. Працюючи креслярем 11 років в одній фірмі, автор цих рядків мав багато можливостей працювати «крадькома» над технічним оформленням кожного числа. В це не входило саме писання на машинці кожної сторінки, переклади чи шукання потрібних інформацій. Він теж вчасно мусів придбати потрібні дописи, світлини тощо. Приготування такого числа забирало в середньому місяць часу.

Передостаннє число, 59-те, було присвячене відвідинам оселі СУМА тодішнім кардиналом Йосифом Сліпим. Дописи були слідуєчі: «Початок Премудрости — Страх Господній» (о.І.Ткачук), «30 червня 1941 р.» (А.Макар), «Перший український день у Вашингтоні», «Національний пробудитель Буковини» і «У справі заяви 35 професорів» — всі пера д-ра Ол. Соколишина, а проф. М.Заклинський написав про «Похід на Київ». Продовжують свої дописи: інж. П.Марченко, проф. С.Демчишин та М.Ласовська. На закінчення — Хроніка Осередку.

Останнє число, 60-те, вийшло в 1969 році на Ювілейний Бенкет з нагоди 20-річного ювілею. Обкладинку прикрашує світлина цілого Осередку перед пам'ятником Героїв на оселі СУМА в Елленвіл. Ювілейну статтю цьому великому святові нашого Осередку присвятив довголітній наш дописувач Григорій Цебрій. Дальший зміст числа становить допис В.Левенця в річницю смерті С.Бандери, нарис до 100-річчя Т-ва Просвіти д-ра Ол.Соколишина, а на релігійну тему написав наш о. І.Ткачук «Співайте Богові нашому, співайте...». В цьому числі закінчує своє оповідання «У пропам'ятний ранок» інж. П.Марченко. Тому, що це була десята річниця смерті Провідника С.Бандери, поміщено кілька передруків, а саме: «Я — Бандерівець» (А.Фурмана) та англomовна лeтyчкa OУН. Також була поміщена проповідь о. Й.Гузара, виголошена на оселі СУМА під час Служби Божої на

закінчення ТПН. Даліше іде допис про «Закінчення шкільного року Школи Українознавства» (проф. П. Данчук), пера Д. Мотрука — «У 10-річчя смерті Степана Бандери», вірш-переспів «Розмарин» та фейлетон «По дорозі до п'ятого мільона».

І так скінчилася історія нашого осередкового журналу «Сумівець», що його 50 чисел виходили без перерви протягом 15 років. Наш Осередок СУМА в Нью-Йорку є, напевно, одиноким у світі серед всіх осередків, що публікував такий журнал із своїх мізерних фінансових засобів протягом такого часу.

Цей короткий, хронікальний огляд кожного числа, можливо, буде сухим і не надто цікавим для читачів, бо треба було б, напевно, великої книги, щоб детально оцінити, крім від'ємних прикмет, також журналістичну, літературну, виховну чи естетичну вартість кожного числа, що міг би зробити лише фахівець.

Як би ми сьогодні не дивилися на вигляд чи зміст кожного числа «СУМІВЦЯ», та, підсумовуючи всю цю працю, що була віддзеркалена в журналі у формі хроніки, дописів, повідомлень чи світлин, — лишається незаперечний факт, що наш Осередок, між багатьма українськими організаціями в Нью-Йорку, зробив досі найбільше в ділянці виховання та збереження української молоді від асиміляції серед чужого моря. Щира подяка належить усім друзям, котрі причинилися до появи цього журналу, як і тим, котрі пробували своїх сил, а особливо тим постійним дописувачам, які своїм високим знанням ділилися із нашою сумівською молоддю.

Із накладу 500 примірників ми половину розсилали по цілому світі, до окремих визначних людей, організацій, музеїв і т.д. Часто ми одержували позитивні відгуки чи gratulacii. Коли брати до уваги, що ми цей журнал не видавали для здобуття фондів, а радше для поширення та збереження українського слова — української мови, то належить велике признание усім дотеперішнім управам Осередку: без їхньої уваги і дбайливості наш «Сумівець» так довго не вдержався б. Єдиним від'ємним пунктом є те, що ми не знайшли когось, хто продовжував би цю ділянку, щоб майбутні історики про нас не говорили, що ми були ліниві чи байдужі. За цей маленький вклад у ділянці українського друкованого слова ми можемо бути до певної міри виправдані перед вимогами нашої поневоленої, але Нескореної України.

Іван Юрченко

ПОЧАТКИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРАЦЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В 1958-66 РОКАХ

Проф. Іван Юрченко,
директор Школи, 1958-1967.

Від перших років масового прїїзду українців-емігрантів до ЗСА (1949-51) і, зокрема, зосередження їх у багатомільйоновому Нью-Йорку, перед батьками дуже скоро постала проблема морального і національного збереження молодого покоління. Скрутне матеріальне становище переважної більшості українських родин змушувало обох батьків ставати до важкої заробіткової праці, й діти часто були здані самі на себе, потрапляли у небажану сферу впливу вулиці, лихого товариства, отже, виходили не тільки з-під впливу родини, а в чужомовному оточенні відчувувалися від свого рідного, українського. Осередок СУМА в Нью-Йорку вже після перших років свого заснування взявся за організацію дітей і юнацтва у Відділі Юнацтва «Канів», який невпинно зростає на терені велетенського міста, і скоро виховна праця з юнацтвом набрала плянового характеру.

На керівників юнацтва СУМА спадало велике і відповідальне завдання — виховання доросту, його національного освідомлення й збереження. Для цього виховники мусіли взяти на себе обов'язки педагогів — дати дітям певні знання з українознавства, — рідної історії, географії України, плекати рідну мову, заохочувати до рідної книжки. Тим часом лави юнацтва СУМА подвоювалися, потроювалися, і дуже скоро Відділ відчув кризу, нестачу вишколених виховників і конечну потребу організації Рідної Школи, де діти набували б систематичних знань з українознавства під керівництвом досвідчених педагогів, за правильною методою і докладно виробленою програмою навчання.

Але на перешкоді цього була відсутність відповідного приміщення для школи, і тільки після придбання власної чотириповерхової домівки на Іст 10-й вулиці в Нью-Йорку постала реальна можливість організації Школи Українознавства, а саме восени 1958 року.

Оглядаючи новопродбані приміщення, голова Осередку Г.Цебрій і я, як голова Батьківського комітету ЮСУМ-А, були однозгідні в тому, що на двох вільних поверхах, першому і четвертому, можна тепер закладати школу, і таке ж рішення винесла на своєму засіданні Управа Осередку, доручивши мені організацію і керівництво Школою.

Після проголошення на початку зареєструвалося 87 дітей різного віку, від 7 до 14 років, а до вчительського складу запрошено педагогів: п. Г.Яроша, п. М.Гуменюка, п-і В.Гуменюк, п. С.Демчишин і п-і Б.Сидор-Чарторійську. Після проведеної класифікації всіх учнів приділено до 5-х клас. Молодші класи — першу і другу — вчили п-і В.Гуменюк і п-і Б.Сидор-Чарторійська, третю класу — п. М.Гуменюк, четверту — Ів.Юрченко, а п'яту — п. Г.Ярош. Реєстрацію довелося продовжувати, бо постійно прибували діти й з позасумівського членства, так, що на початок 1959 року у п'ятьох класах було вже 108 учнів, а в 1960 — 122 учні.

На той час Шкільна Рада УККА вже видала деякі підручники, хоч дошкульно бракувало граматики для середніх і старших клас, тому й доводилося робити машинописні передруки й давати їх учням.

В організації і в провадженні Школи не обійшлося без прикрих перешкод. Зі сторони деякі чинники вбачали за доцільне використати наявну чималу кількість організованих дітей і юнацтва для укомплектування іншої школи, поза Осередком СУМА, навіть вдалися до застрашування і погроз американським судом, до анонімних листів керівникові Школи. Такі й подібні інсинуації частково впливали і на членів Управи Осередку, і на Батьківський Комітет Школи. Це мало негативні наслідки і внесло неабияку неузгодженість, а згодом навіть пасивність і байдужість з боку Управи, а в Батьківському Комітеті активною залишилася лише одна особа (п.Воробель); приміщення, де були класи, стояло непомальованим, брудні стіни свідчили про занедбання. Але Школа продовжувала регулярне навчання, кількісно зростала і незабаром стала гордістю сумівської громади в Нью-Йорку.

Збільшення кількості учнів і клас у Школі вимагало поширення складу вчителів. В періоді до 1962 р. на виклади у старших класах запрошено таких вчителів: проф. С.Демчишин (географія), ред. В.Давиденко (українська мова), проф. М.Заклинський (історія в старших класах), п. І.Кобаса (історія в середніх класах). По двох роках з учительського складу відійшли панство В. і М.Гуменюки, а на їх місце

Перші учні Школи у 1959 році. Посередині: Г.Ярош, І.Юрченко, М.Гуменюк.

запрошено письменницю п-і М.Ласовську і п-ну М.Данчук. Після 1965 р., коли Школа Українознавства мала вже 9-ту класу, мову і українську літературу викладали: проф. П.Андрієнко-Данчук (замість ред. В.Давиденка) і п. К.Василик (граматика). Спочатку Школу проєктовано було в обсязі десяти клас, але пізніше практика показала, що курс викладів треба поширити ще не два роки для ґрунтовного засвоєння учнями навчального матеріалу і осягнення матуральної програми.

В 1963-64 рр. Школа Українознавства СУМ-А нараховувала вже 180 учнів, а в 1965-66 рр. кількість учнів зросла до 212 осіб. 1967 року відбулась перша матура після 12 років навчання. Школу вже було цілком відремонтовано, придбано нове шкільне устаткування: столики, крісла, таблиці, великі столи, вішалки для одягу тощо. Наявної кількості шкільних клас, одначе, не вистачало, і тому доводилося займати приміщення Осередку СУМ-А, Відділу ООЧСУ та залю. Навчання відбувалося в понеділки і в п'ятниці вечорами (одна зміна) та по суботах (дві зміни). Інспектор Шкільної Ради УККА проф. Спільниченко відвідував і контролював Школу щороку, а також бував на шкільних імпрезах і на пописах та на роздачі свідоцтв при закінченні шкільного року. Інспектура Шкільної Ради була задоволена Школою СУМ-А і, маючи тричі на рік писемну звітність про стан Школи і навчання, не давала жодних зауважень щодо виконання шкільних програм.

Надаючи великої ваги шкільним імпрезам, як засобові національного виховання і збагачення рідної мови, Школа, крім регулярного навчання, щороку організувала кілька імпрез своїми силами, як Св.Миколая, Ялинку, Шевченкові роковини, Свято Матері, виступи на закінчення шкільного року, а також готувала учнів для виступів на українських національно-державних святах. Учні молодших клас найкраще писувались в сценках на Св.Миколая, на Різдвяній ялинці, на Святі Матері, а Шевченкові свята проходили в основному з участю учнів старших клас, що вимагало великої підготовчої праці, як від самих учасників, так і особливо від нас, керівників і вчителів. «Вишлифування» декляматорів, режисура сценічних виступів, включно із співами й танцями, все це вимагало численних проб, вкладу часу й праці. До того додавалося ще багато технічної праці, як випозичення одягів, удекорування сцени, передруки текстів для всіх учасників тощо. Одначе, цей великий вклад праці давав цінні осяги: виявлялися непересічні здібності й таланти серед дітей і молоді. І Школа, і Осередок СУМ-А мали повне право пишатися гарними декляматорами і молодими «артистами» — виконавцями ролів. В моїй пам'яті й досі живуть виступи учасників таких інсценізацій,

25
РІЧЧЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
ПОВСТАНЬСЬКОЇ
АКАДІЇ

ПРОФ. ІЗЯСЛАВ ІЗЯСЛАВСЬКИЙ

ПРОФ. ДІМТРО СЕРДУК

ПРОФ. ІЛІЯ КОВАЛЮВЧЕНКО

ПРОФ. П. АДАНИЧУК

А. МАЛАК

В. ЗАЯЧ

Ю. МАСЛИК

Н. ШАЛАЙ

ПРОФ. М. НОВИЙ

А. ЛІСОВСЬКА

К. ВАСИЛУК

М. ВАСИЛКІВСЬКА

В. СХАРБОРИНСЬКА

М. ДАНИЛАП

Г. ФЕДИНЯК

С. ХІРА

З. ДАНЧУК

Перші абітурієнти Школи Українознавства Осередку СУМ-А, 1967 рік, із своїми викладачами.

**Директор Школи СУМ-А
С.Демчишин**

як Шевченкові «Гамалія», «Розрита могила», «Великий Льох», «Чигирин», а також «Зустріч з Кобзарем», «Поклін Кобзареві», «Залізні стовпи» й багато інших.

Батьки, які спочатку були затурбовані вихованням своїх дітей в чужомовному середовищі, покладали велику надію на українську школу і раділи помітними успіхами дітей. Але з бігом років інтерес цей, як солом'яний вогонь, почав згасати: все менше приходили на батьківські збори, на шкільні імпрези й пописи, навіть перестали цікавитися успіхами й поступом дітей у Школі. На вчителів це накладало обов'язок — пробувати збудити в батьків це приспане матеріальним добробутом сумління й відповідальність за дальшу долю молоді генерації, якій судилося в майбутньому заступити старших в усіх ділянках суспільно-національного життя. При кожній нагоді, на батьківських зборах, доводилося це підкреслювати і ставити відповідні вимоги до батьків (відвідування школи, виконання домашніх завдань учнями тощо), але ті батьки, яких це найбільше стосувалося, на збори здебільшого не приходили. Справжній інтерес до Школи виявляла ледве третина батьків.

З причини виїзду з Нью-Йорку я мусів залишити Школу й передати керівництво нею своєму заступникові проф. С.Демчишинові. За 8 років мого директорства я міг бути тільки вдячним всім вчителям, котрі разом зі мною, попри заробіткову працю, взяли на себе важку й відповідальну справу в школі. На превеликий жаль, дехто з них вже відійшов у кращий світ...

Але роки нашої дружньої і щирої співпраці й посвяти для добра української молоді та громади залишилися в мене до кінця мого життя.

Павлина Андрієнко-Данчук

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВ- СТВА В РОКАХ 1966-1979

Відзначаючи 10-ліття Осередку СУМ-А в 1958 році, тодішній заслужений голова Г.Цебрій зазначив, що «...Для вдержання нашого юнацтва при українській духовості створено Школу Українознавства при Осередку СУМ-А, де учителі навчають наше молоде покоління рідної історії, літератури, культури, наших звичаїв, нашого письма, — це сьогодні важливе тим, коли ворог на рідних землях закриває рідні школи та силою русифікує нашу молодь»... «Десять років існування Осередку — це доказ і закріплення віри в те, що ми живемо, що ми на ясній дорозі, що ми плянуємо наше майбутнє»...

В журналі «Сумівець» за 1960 рік читаємо в статті Г.Цебрія «Школа Українознавства: «Гордість нашого Осередку ім. ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку — це Школа Українознавства. Управа Осередку посвячує своїй Школі багато уваги і старань, бо вповні здає собі справу з ваги існування такої Школи».

Дійсно, Школа Українознавства Осередку СУМ-А існує 23 роки, вона зросла, розвинулась, зміцніла і дала своє жниво.

Сумівська молодь, котра закінчила Школу Українознавства Кінцевим Іспитом — Матурою і здобула знання за 12 років навчання за програмою Шкільної Ради від фахових педагогів — стала на найвищому поземі з предметів Українознавства, між нашою еміграційною молоддю, бо вона з українознавчими студіями стала повноцінною українською молоддю, готовою працювати в усіх культурних ділянках наших суспільно-громадських установ.

Мені припала честь працювати в Школі Українознавства Осередку

СУМ-А в Нью-Йорку з початком 1965 року, на прохання дир. Івана Юрченка; я з приємністю започаткувала викладання української літератури в старших класах, яку викладаю і нині.

За часів директора проф. Степана Демчишина, від 1967 року до 1972 року, педагогічний склад дуже мало змінювався; д-р М.Заклинський відійшов 1968 року, а прибув до нашого збору ред. д-р Д.Чайківський, який викладав історію України в старших класах.

1972 року дир. Степан Демчишин, через надмірне перетяження, відійшов з посту директора, а залишився, як викладач географії й культури України в старших класах до 1980 року, коли, важко захворівши після нещасного випадку, був змушений залишити виклади. Проф. Степан Демчишин на протязі 22 років співпрацював із управою Школи, був всіма люблений і шанований — це був фаховий педагог, вмів доступно плянувати свою педагогічну працю і передавати знання нашим учням. Як директор, був точним і послідовним, завжди дотримувався точного пляну праці, сам виконував і від всіх вимагав тієї ж точности в окресленні програмових матеріалів. Нехай мені буде вільно в тих скромних словах щиро подякувати проф. С.Демчишину від вчителів, батьків та учнів за довголітню віддану працю для виховання і навчання сумівської молоді.

В 1972 році, на звернення голови Осередку СУМ-А, Корнеля Василика, шануючи виховно-навчальну ділянку праці Осередку, я згодилась перебрати відповідальність директора Школи, постановивши чесно й віддано працювати для її зміцнення й розбудови.

Під сучасну пору Школа Українознавства Осередку СУМ-А в Нью-Йорку знаходиться в будинку Визвольного Фронту, при 136 Друга Авеню, Н.Й. Навчання відбуваються два рази на тиждень, в п'ятницю — старші класи від години 6:00 вечора до 9:30 вечора, тобто 9-та, 10, 11, 12 класи; в суботу від год. 9:00 ранку до 12:45 — дошкілля, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 класи.

Школа Українознавства Осередку СУМ-А унормалізовано працює 23 роки, незабаром вже й 25-ліття. Щорічно навчається коло 180 учнів, має 12 клас, 14 вчителів, три відділи: молодші класи, середні й вищі. Директорами школи були: проф. М.Гуменюк, проф. Іван Юрченко, проф. Степан Демчишин, діючим директором є проф. Павлина Андрієнко-Данчук. Голови Батьківських Комітетів: проф. Іван Юрченко, Василь Ключевич, Михайло Кукуруза, Андрій Бочневич, Михайло Виноградник, Микола Гайдич, діючий голова — Степан Журавський. Щира подяка їм за вкладений труд і фінансове втримання нашої Школи!

Спонсором Школи Українознавства є Осередок СУМ-А ім. ген.-хор. Т.Чупринки. Першим спонсором 1958 року був голова-засновник Школи, заслужений працівник п. Григорій Цебрій, а вже 18 років є наш невтомний ентузіаст, любитель молоді, голова Корнель Василик — честь і слава їм обом за любов до нашої дорогої молоді та за дбайливу опіку над Школою Українознавства!

Школа входить в систему шкіл Українознавства Шкільної Ради при УККА. Шкільна Рада щорічно призначає свого інспектора, який візитує Школу двічі на рік та є присутній в часі Кінцевого Іспиту-Матури. Нашими інспекторами були: проф. Юрій Спільниченко, проф. Степан Стецик, проф. Степан Демчишин, тепер інспектором є д-р Олександр Лужницький.

Навчально-виховна праця Школи плянується і проходить за програмами Шкільної Ради, плян складається учителями за класами та предметами і затверджується директором школи.

Навчальний рік щорічно розпочинається Службою Божою, в другу неділю місяця вересня, а закінчується також Службою Божою, в другу неділю місяця червня.

За своєю традицією, Школа відбуває імпрези на протязі шкільного року: Свято Миколая, Тараса Шевченка, св. Матері, Закінчення Навчального Року, а також бере участь у святкуваннях, які влаштовують Організації Визвольного Фронту, як річниця ген.-хор. Тараса Чупринки, провідника Степана Бандери, св. Жінки-Героїні, Просфора, Свячене тощо.

Викладово-іспитовими предметами є: українська мова, українська література, історія України, географія України, культура України, а також викладається релігія. Нашими катехитами були Вч. Отці від парафії св. Юра: о.Лаврентій Лавренюк, о.М.Глембаровський, о.д-р В.Ковалик, а діючим нашим катехитом є Вч. отець Лев.

Найвищим ступнем науки є 12-та класа, після якої студенти приступають до кінцевого Матурального Іспиту. Матуру провадить спеціальна Матуральна Комісія, головою якої є інспектор Шкільної Ради, заступником голови — директор Школи, а всі педагоги-викладачі окремих предметів входять як члени до іспитової Комісії. Матуральний іспит є усний і письмовий, провадять іспити викладачі окремих предметів.

Після позитивних вислідів Абсольвенти одержують матуральне свідоцтво у двох мовах та диплом. Сьогодні американські коледжі визнають кредити за українознавчі студії в Школах Українознавства. (від 3-х до 10-ти, залежить від місцевости).

Починаючи від 1967 року, Школа Українознавства Осередку СУМ-А випускає щорічно по 10-12 матуристів (всіх вийшло коло 200), які стають повноцінними активними українськими громадянами нашого поселення; частина з них доповнює свої українознавчі студії на УВУ, спеціальними педагогічними доповненнями і стають вишколеними молодими вчителями Шкіл Українознавства; вони очолюють молодечі й студентські організації, вони є тими, що несуть правду про Україну в науковий, ворогом зфальшований, чужий світ — нам потрібно якнайбільше свідомих молодих абсолювентів!

У цій статті нехай буде мені вільно представити всіх Абсолювентів Школи Українознавства Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку за роками, щоб вшанувати їхні імена скромними рядками на сторінках цієї цінної Ювілейної Книги у славне 30-ліття Осередку СУМ-А.

Перша Матура в нашій Школі відбулася 1967 року.

Від 1967 року до 1972 директором Школи був проф. Степан Демчишин, до педагогічного складу входили: д-р М.Заклинський, проф. Павлина Андрієнко-Данчук, мгр. Іван Кобаса, Корнель Василик, Б.Сидор-Чарторийська, М.Васильківська, М.Ласовська, Марійка Данчук.

Перші абітурієнти, що успішно здали Кінцевий Іспит-Матуру:

Марійка Данилів
Василь Данчук
Бригіта Заяць
Степан Кіра
Андрій Макар
Юрій Масний
Таня Фединяк
Наталка Шалай

Інспектором нашої Школи від Шкільної Ради був проф. Ю.Спільниченко, інспектував Школу два рази річно і був головою Іспитової Комісії до 1970 року.

1968 року склад педагогічного персоналу був той самий, і цього року прибув до нас д-р Д.Чайковський, викладав історію України в старших класах.

Абітурієнти:

Ірина Базиляк
Галя Лев

Аскольд Лозинський
Соня Назаревич
Люся Парашак
Дмитро Пужик
Іван Ткачук
Юлія Чубак-Шозда

Вчителі: проф. Степан Демчишин — директор,
д-р проф. Д. Чайковський,
проф. Павлина Андрієнко-Данчук,
мгр Іван Кобаса,
проф. Іван Юрченко,
уч. Богданна Сидір-Чарторийська, уч. Мирослава Ласовська,
М. Васильківська,
інспектор Шк. Ради — проф. Ю. Спільниченко.

1969 року педагогічний склад той самий, що й у 1968 році.

1970 рік, абітурієнти:

Ніна Баб'як
Катерина Бочневич
Стефанія Кукурудза,
Анна Лавро
Ігор Раковський
Петро Фолик
Єлизавета Сидор-Чарторийська
Леся Цебрій

Учителі:

Степан Демчишин — директор,
Іван Кобаса — історія України,
Корнель Василик — українська мова,
Д. Чайковський — історія України,
П. Андрієнко-Данчук — українська література,
Іван Юрченко — молодші класи,
Богданна Сидор-Чарторийська — молодші класи,
Марійка Василевська — молодші класи,
Мирослава Ласовська — молодші класи.
Інспектори Шкільної Ради — проф. Ю. Спільниченко і д-р
О. Лужницький.

1971 рік, абітурієнти:

Марійка Барна

Оля Гіряк
Христина Грищов'ян
Мирон Кравчук
Іванка Кузів
Геня Кузьмович
Оля Назаркевич
Богдан Тимців
Святослав Сидор-Чарторийський
Богдан Твердовський
Ірина Твердовська
Наталка Яськів

Вчителі:

проф. Степан Демчишин — директор, географія, культура України.
проф. Павлина Андрієнко-Данчук — українська література,
уч. Корнель Василик — українська мова,
мгр Іван Кобаса — історія України,
Інспектор Шкільної Ради — д-р Олександр Лужницький.

1972 рік, абітурієнти:

Марійка Базиляк
Соня Буняк
Юліян Іванів (закінчив 12-ту класу)
Богдан Коваль
Петро Когут
Мирослава Левенець
Люба Свенц
Марійка Сметанюк
Ігор Харук
Оля Чаплай
Степан Шуб'як

Педагогічний склад:

проф. Степан Демчишин — директор, викладач культури в старших класах,
проф. Павлина Андрієнко-Данчук — українська література,
уч. Корнель Василик — українська мова в старших класах,
мгр Іван Кобаса — історія України,
мгр Євген Гановський — географія України.

У молодших класах вчили вчителі:

Богданна Сидор-Чарторийська,
Анна Лавро,

Леся Цебрій,
Євгенія Кузьмович,
Релігію викладав отець М.Глембаровський.
Інспектор Шкільної Ради — д-р Олександр Лужницький.

1973 рік, абітурієнти:

Роман Баранський
Андрій Винник
Христина Івасів
Ніна Костик (закінчила 12-ту класу)
Святослав Лавро
Ірина Новаківська
Даня Роман
Євген Серебин
Богданна Сидор-Чарторийська
Богдан Тимців
Христина Цебрій

Педагогічний склад:

проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор школи, українська література,
проф. Степан Демчишин — культура України,
мгр Іван Кобаса — історія України,
мгр Євген Гановський — географія,
уч. Корнель Василик — українська мова в старших класах.

Молодші класи:

уч. Богданна Сидор-Чарторийська,
уч. Оля Чеплай,
уч. Петро Когут,
уч. Геня Кузьмович,
Катехит — отець Л.Лавренюк, від парафії св. Юра в Нью-Йорку,
Інспектор — д-р Олександр Лужницький, від Шкільної Ради при УККА.

1974 рік, абітурієнти:

Анна Барна
Ірка Данилів
Лідія Гошовська
Леся Гайдич
Андрій Прятка
Петро Соловій (закінчив 12-ту класу, не здав матури).

Педагогічний склад:

проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор школи, українська література,

отець Лаврентій, парафія св. Юра, катехит,
проф. Степан Демчишин — культура,
мгр Іван Кобаса — історія України,
мгр Євген Гановський, географія України,
уч. Корнель Василик — українська мова.

Молодші класи:

уч. Богданна Сидор-Чарторийська,
уч. Геня Кузьмович,
уч. Петро Когут,
уч. Єлисавета Сидор-Чарторийська,
уч. Анна Лавро.

Інспектор школи — д-р Олександр Лужницький, від Шкільної Ради
при УККА.

Голова Батьківського Комітету — М.Гайдич

1975 рік, абітурієнти:

Анна Виноградник

Леся Галатин

Стефанія Грицков'ян

Зеня Муха

Богдан Новаківський

Марійка Походай

Педагогічний склад:

проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор школи і викладач
української літератури,

мгр Іван Кобаса — історія України,

проф. Степан Демчишин — культура, географія України,

уч. Корнель Василик — українська мова в старших класах.

Молодші класи:

Богданна Сидор-Чарторийська,

Ліля Сидор-Чарторийська,

Анна Лавро,

Геня Кузьмович,

Петро Когут,

Леся Цебрій.

Катехит від парафії св. Юра — отець Лаврентій Л.

Інспектор Шкільної Ради — д-р Олександр Лужницький.

1976 рік, абітурієнти:

Осип Виноградник

Роман Гошовський
Володимир Когут
Василь Мачула (закінчив 12-ту класу)
Михайло Мотрук
Христина Фурда.

Педагогічний склад:

проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор школи, викладач української літератури,
проф. Степан Демчишин — викладач географії України,
д-р Анатолій Бедрій, викладач культури України,
мгр Євген Гановський — викладач географії у 11-12 класі,
мгр Іван Кобаса — історія України.

Вчителі молодших клас:

уч. Богданна Сидор-Чарторийська, 6 класа
Ліля Сидор-Чарторийська, 1 класа,
Марійка Данчук-Решітник, 5 класа,
Аня Лавро, 3 класа,
Леся Цебрій, 4 класа,
Ірка Данилів, 2 класа.

Отець Л. Лаврентій — катехит з парафії св. Юра.
Інспектор Шкільної Ради — д-р Олександр Лужницький.

1977 рік, абітурієнти:

Христина Баб'як
Анна Лавро
Ірина Квасній
Лідія Квасній
Мирослава Муха
Стефанія Назаркевич
Богданна Походай
Анна Саварин
Юрій Фурда
Соня Шерет

Педагогічний склад:

проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор, українська література,
проф. Степан Демчишин — географія,
д-р Анатолій Бедрій — культура,
мгр Іван Кобаса — історія України,
уч. Корнель Василик — українська мова.

Молодші класи:

уч. Богданна Сидор-Чарторийська — 6 класа,

Ліля Сидор-Чарторийська — 4 кляса,
Марійка Данчук-Решітник — 5 кляса,
Осип Виноградник — 3 кляса,
Аня Лавро — 2 кляса,
Леся Цебрій — 1 кляса.
Катехит — отець Л. Лавренюк
Інспектор — д-р Олександр Лужницький.
Голова Батьківського Комітету — Микола Гайдич.

1978 рік, абітурієнти:

Мирон Бурик
Ліза Вербовська
Іван Виноградник
Оля Генза
Ярослав Доляк
Софійка Качор
Юлія Манастирська
Богдан Прятка
Оксана Харук.

Педагогічний склад в старших клясах:

проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор, українська література,
уч. Корнель Василик — українська мова,
мгр Іван Кобаса — історія України,
проф. Степан Демчишин — географія і культура України.

Молодші кляси:

уч. Богданна Сидор-Чарторийська — 6 кл.,
Ліля Сидор-Чарторийська — 1 кл.,
Марійка Данчук-Решітник — 5 кл.,
Осип Виноградник — 3 кл.,
Ірка Данилів — 2 кл.,
Катехит — о. Л. Лавренюк
Інспектор — д-р Олександр Лужницький.
Голова Батьківського Комітету — Микола Гайдич.

Рік 1979-ий, абітурієнти:

Михайло Галатин
Орися Івасів
Іван Лещук
Андрій Ключевич.

Педагогічний склад той самий, що і в 1978 році.

Велике горе спіткало Школу Українознавства Осередку СУМ-А в місяці червні дня 21 1979 року, коли несподівано від нас відійшла у вічність наша невіджалувана, довголітня вчителька, досвідчений педагог сл. пам. Богданна Сидор-Чарторийська. Це була людина, повна посвяти і відданости у виховній і педагогічній праці. Нехай їй буде легкою американська земля і Вічна Пам'ять у серцях тих, для кого з такою відданістю і любов'ю працювала усе своє коротке молоде життя!

Спи, Дорога наша Подруго, Богданко, і про долю і Волю України сни, яку Ти так любила!

Рік 1980, абітурієнти:

Бігун Христина

Гивель Марта

Гбур Анна

Генза Дарка

Дусанівський Ігор

Качор Іван

Кобаса Аскольд

Коцка Іринка

Лавро Василь

Островська Галя

Приймак Мирон

Стецько Юрій

Педагогічний склад старших клас:

проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор школи, викладач української літератури,

проф. Степан Демчишин — географія,

мгр Іван Кобаса — історія України,

мгр Осип Рожка — культура України,

уч. Корнель Василик — українська мова.

Молодші класи:

Марійка Плісак

Марійка Данчук-Решітник

Лідія Квасній

Оксана Харук

Юлія Чубак-Шозда

Катехит — отець Л.Лаврентій Лавренюк, парафія св. Юра.

Інспектор — д-р Олександр Лужницький.

Голова Батьківського Комітету — п. Степан Журавський.

Закінчую цей короткий огляд праці Школи Українознавства Осередку СУМ-А, яка є одним з найголовніших чинників збереження нашої молоді при українському суспільстві, словами признання й подяки нашим головам Осередку за спонзорство Школи, Батьківським Комітетам за фінансове забезпечення, учительському Зборові за віддану працю і виконання виховно-навчального плану, Вш. Батькам, що дбають про своїх дітей, та всім учням Школи Осередку СУМ-А за любов до свого рідного слова й успішне навчання; особливо спасибіг Абсолювентам, які успішно вчилися на протязі 12-ти років Українознавчих предметів і здали успішно кінцевий іспит — матуру. Щира подяка всім тим, хто в більшій чи меншій мірі спричинився до успішних осягів Школи Українознавства Осередку СУМ-А в Нью-Йорку.

Тоді, коли ворог нищить нашу культуру, нашу мову, закриває школи, русифікує, починаючи від дошкілля, нищить все наше рідне й дороге — ми мусимо ще з більшим зусиллям дбати про рідне шкільництво, бо Школа Українознавства є необхідністю на наших поселеннях, бо тільки на наукових основах наша молодь утвердить свою приналежність до українського кореня, тільки освіта буде дороговказом нашому молодому поколінню, як треба боротись за Україну і як їй допомагати та куди спрямовувати свої молоді сили, свою працю в майбутності.

Нашим обов'язком є передати нашій молоді дорогоцінний віковичний скарб нашого народу, якого «вода не забере і вогонь не спалить»: ми маємо передати рідну мову, традицію, наші звичаї, бо знаємо, що коли «зникає мова — зникає народ».

Устократьмо нашу працю, наші зусилля для збереження душі української дитини, української молоді, не допускаймо бурхливого моря асиміляції, борімося проти народовиродовлення!

Дорогі Родичі! Дорогі Брати і Сестри! Зміцнюймо і зберігаймо нашу дорогоцінність, нашу Школу Українознавства Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку, бо цього вимагає від нас наша дорога Батьківщина — ми маємо успішно й непохитно йти вперед, Боже, сили подай!

СУМІВСЬКА РАДІОПРОГРАМА

В дні 16-го квітня 1960 р. (у Великодню суботу), о год. 8-й ранку українська громада Нью-Йорку й околиці почула із радіостанції Доблю І Ві Ді на хвилях 1330 прекрасну мелодію бойової упівської пісні «Вперед...» та слова дикторки Марійки Глухої: «Добрий день, дорогі радіослухачі! Доброго здоров'я, дорогі подруги й друзі! Розпочинаємо нашу першу Сумівську Радіо програму, зорганізовану Осередком СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки і Головною Управою в Нью-Йорку...»

І від того часу кожної другої суботи ранком, протягом трьох років на хвилях етеру линула Сумівська Радіо програма до слухачів, які її щиро приймали, та яка була гордістю нью-йоркського Осередку.

Завдяки ініціативній групі в особах друзів — І.Кобаса, Г.Цебрій і Я.Коструба — задум став дійсністю. На одному із ширших сходин членства Осередку в грудні 1959 р. вибрано Комітет Радіо програми, до якого ввійшли друзі: І.Кобаса, Г.Цебрій, Т.Шмига, Я.Коструба, Т.Боднар, І.Безубяк і Г.Сенів. Комітет після кількох засідань зорганізував фінансову базу для існування Радіо програми: зроблено договір із одинокою в цей час радіо програмою п. Мариновича, який відпустив на своїй радіо програмі 15 хвилин часу для сумівської програми, а технічне оформлення та відповідальність за Радіо програму передано голові Осередку др. Г.Цебрієві.

Звичайно, 15-хвилинна програма коштувала навіть в той час досить дорого. Але ця справа була вкортці розв'язана. За ініціативою фінансового референта Осередку і Комітету д. Я.Коструби створено т.з. групи-десятки, які себе оподаткували по одному долярові в місяць на фонд Сумівської Радіо програми. Ця спонтанна, самовіддана, місячна пожертва, завдяки добрим збірщикам, принесла відповідні фінансові надходження, які оплачували радіо програму. З цього місця належить висловити щирю подяку подругам і друзям — збірщикам однодолярового фонду Сумівської Радіо програми, якими були: Т.Шмига, Людмила Костик, Я.Коструба, Т.Боднар, Катря Кручко, І.Безубяк, Марія Василик, В.Лавро та багато інших подруг і друзів при принагідних збірках.

Зокрема належить подяка за велику і щирю допомогу нашій Радіо програмі фірмам: м'ясарській фірмі «Броди» і ювелірній фірмі п. Підгородецького.

Щоб Радіо програма мала, як то кажуть, «руки і ноги», Комітет запросив на дорадника д-ра Е.Жарського. Професор Жарський з повною відданістю віддався радіо програмі. Протягом цілого року писав тексти, допомагав та своїми цінними вказівками дораджував Радіо програмі. За це від Комітету та сумівської молоді належиться йому щире признання і подяка.

Найтяжчою була праця дикторів. Серед тижня треба було сходитись разом та з годинниками у руці проробляти все, що мало бути сказане в мікрофон. Крім цього, в суботу ранком, погода чи дощ, треба було бути точно о год. 8-й ранку в приміщенні радіостанції. Головними дикторами були Григорій Цебрій і Марійка Глуха, а в багатьох програмах виступали: Марія Данилів, Е.Личманенко, Марія Кіра, Наталка Юрченко, Ірена Свенц, Марія Шмига, М.Костриба, Лариса Микуленко, Володимира Сенів. Із запрошених гостей виступали в програмі: проф. З.Саган, мгр І.Базарко і мгр І.Винник. Напевно всі подруги і друзі, які брали участь в нашій Сумівській Радіо програмі, згадують ці часи добрим словом.

Мета Сумівської Радіо програми була дуже важливою: піти в доми українських родин, української спільноти, а зокрема членства і симпатиків сумівської організації, батьків і матерів нашого Юнацтва і живим словом бути в контакт з ними. Тримати якнайтісніший і постійний зв'язок в пісні, музиці з нашим історичним минулим, з нашими предками й борцями, та з нашим збірним і організованим життям.

Також головним завданням Сумівської Радіо програми було інформувати українське громадянство про працю, життя й розвиток Спільноти Української Молоді, зокрема Осередку ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Нью-Йорку; передавати через радіо програму наші сумівські ідеї, кличі та запалювати у нашого Юнацтва віру в любови для Бога і Батьківщини.

Сумівська Радіо програма йшла до українських родин, промовляла до їхніх сердець й свідомости про найголовніше наше завдання: виховати й зберегти нашу молодь для України!

Сьогодні, після 15-ти років часу, згадуючи про існування нашої Сумівської Радіо програми, хочемо подякувати всім тим подругам і друзям, батькам та нашим прихильникам-жертводавцям, які своїми скромними пожертвами причинилися до активності Сумівської Радіо передачі впродовж трьох років.

ПЕРША РАДІОПРОГРАМА

Дня 16.4.1960

МУЗИКА: «Марш молоді»...

Платівка грає марш «Вперед» коло 20 секунд — і на тлі зникаючої музики диктор заповідає:

ДИКТОР (М.Глуха):

Добрий день, дорогі радіослухачі!

Відкриваємо першу радіопрограму ГОЛОВНОЇ УПРАВИ Спілки Української Молоді Америки та ОСЕРЕДКУ Спілки Української Молоді Америки імені генерал-хорунжого Тараса Чупринки в Нью-Йорку.

При мікрофоні голова Осередку Спілки Української Молоді Америки імені генерал-хорунжого Тараса Чупринки в Нью-Йорку — друг Григорій Цебрій. Прошу, друже голову!

ГОЛОВА:

Зовсім не випадково збігається ця перша радіопрограма Головної Управи Спілки Української Молоді Америки та Осередку СУМА імені генерал-хорунжого Тараса Чупринки в Нью-Йорку з однією річницею, що стала угольним каменем в історії не тільки Спілки Української Молоді, але й в історії українських Визвольних Змагань.

Саме 35 років тому у золотоверхому Києві, а за ним і в інших містах, постала перша всенациональна, пробоева організація — Спілка Української Молоді, яка виразно виписала на своєму прапорі гасло вільної, самостійної, соборної України.

І якщо у 35-річчя цієї історичної події Спілка Української Молоді Америки започатковує свої радіоавдиції на вільній землі Вашингтона, то робить це з метою, щоб задокументувати перед цілим світом невмиручість високих ідей перших творців Спілки Української Молоді, щоб виявити повну їх живучість серед української молоді у вільному світі. Світлі постаті тих перших сумівців є невмирущими для нас взірцями, а їхні ідеї — дороговказами.

В сумівських лавах під гаслом «БОГ І УКРАЇНА» згуртувалися тисячі юнаків і дівчат. Чимало їх перейшло перед тим довгий і кривавий шлях боротьби в революційному підпіллі чи в рядах Української Повстанчої Армії. СУМ на еміграції розвинув свою національно-виховну діяльність майже по всіх країнах вільного світу в місцях, де живуть українці. Зокрема національно-виховна праця СУМ-А здобула собі в Америці любов і повагу громадянства, виховуючи своє членство в

релігійно-моральному дусі, беручи участь у всьому політично-громадському житті.

Найбільша гордість і надія відродженої Спілки — це молодечий доріст, оті сотні дівчаток і хлопців, що горнутья під опікунчі крила Юного СУМА. Своєю участю в Спілці Української Молоді вони відмолоджують її, вносять у неї бадьорий, притаманний юності дух, що вічно пориває, вічно веде вперед!

Для тих найменших, що завтра придуть нам на зміну, не жаліємо і найбільшого труду, щоб виховати їх на вірних синів і доньок українського народу, щоб приготувати їх до грядучих подій. Бо віримо твердо, що як по Розп'ятті прийшло Воскресіння — так і для українського народу прийде час Волі.

Валентина Юрченко

СЛАВНЕ ТРИДЦЯТИЛІТТЯ

*Присвячую Осередкові СУМ-А
ім. ген.-хор. Тараса Чупринки
в Нью-Йорку*

Вже тридцять літ під прапором СУМА
Йдете вперед упевнено і сміло,—
В громаді нашій ділянки нема,
Де б ви не довершили славне діло.

Ім'я достойне гордо пронесли —
Патрона легендарного Чупринки,
Окрилені ідеєю зросли,
Що в юних душах залунала дзвінко.

На здвигах, злетах, в таборах,
У повені сумівських одностроїв,
Ви — першуни в мистецтві і знаннях,
Взоруєтесь на приклади героїв.

Звучить надхненний «Жайворонків» спів,
Серця чуттям виповнює по вінця,
Чарує танець бистрий, вогневий
Завзятих, буйних «Верховинців».

Хоч світ вам весь відкритий нині,
Й життя незлічені дороги,—
Йдете шляхом, де «Бог і Україна»,
Що Рідний Край веде до перемоги.

1979

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ «ВЕРХОВИНЦІ» В НЬЮ-ЙОРКУ

Щоб написати про працю цього ансамблю, то треба б усіх інформацій від керівника цієї групи друга Олега Гензи. Він і його дружина — це душі цієї групи, це їх дитина, яку вони вивели на вершини в Нью-Йорку і поза (як Канада) та показали американській і канадській публіці український танок в його повній красі.

П. Олег Генза каже, що він приїхав до Америки, до Нью-Йорку в 1949 році. Тоді при СУМ був танцювальний гурток під керівництвом п. Василя Райци. Там були хлопці і дівчата, які любили танок. До тієї групи включився молодий здібний танцюрист Олег Генза. Через кілька тижнів В.Райца попросив Олега Гензу, щоби поміг йому поставити танки на концерт в «Стайвенсон Гайскул» з нагоди першого з'їзду СУМ в Нью-Йорку в 1950 році. Молодий, повний ентузіазму, Олег Генза почав працю над підготовкою танків до концерту. Проби і ще раз проби, хоча в групі були вже завансовані і відомі на терені українського Нью-Йорку талановиті дівчата і хлопці. Підготовка до цього концерту була нелегкою, бо один знав більше і був здібніший, інші менш здібні, з котрими треба було довше працювати.

Траплялося, що знеохочені відходили з гуртка, а інші приходили — це викликало у тих, які провадили проби, неприємний посмак. Тому ми постановили вибрати серйозного керівника групи і завести дисципліну, без котрої праця не могла дати відповідних вислідів. Керівником вибрали молодого, енергійного Олега Гензу і доручили йому підготову танців на намічений концерт. Цей молодий керівник запровадив дисципліну, і проби відбувались серйозно, за наміченою програмою. Концерт був вдалий, публіка нагороджувала виконавців грімкими оплесками. Успіх ще більше заохотив танцюристів до дальшої праці. В цім концерті брали участь: Танцювальна група з Брукліну Р.Петріни, із Філядельфії п. Солтиса, але ньюйоркська група виконала свої танки найкраще, за що керівник програми Я.Шмігель вручив Олегові Гензі китицю червоних рож. Музичний супровід до танків був проф. Вожаківського. По цім успішнім виступі танцювальну групу запрошували на різні імпрези майже кожного місяця не лише українці, а й американці та інші етнічні групи. В тому часі на терені Нью-Йорку були ще такі танцювальні групи, як І.Фліса, В.Бакада, Р.Петріни.

Сумівська танцювальна група зростала, але приміщення на проби не було. Доводилося «впрошуватись» на проби до парохіяльної школи св. Юра, котра не завжди була вільною, бо в тих часах там містилися різні організації. Наші ветерани часто йшли нам назустріч, коли заля була вільна. Проби робили під мандолінову музику п. О.Гензи, але перед виступами і на концертах під живу музику.

В 1952 році був перший великий успіх перед американською публікою в заповненій залі «Медісон Сквер Гарден» на «Джемборі скавтів». На домагання публіки сумівський ансамбль мусів тричі повторювати «Гопака». Цей виступ нашого танцювального гуртка фільмували три телевізійні станції і опісля показували на «Новинах». Так наш танцювальний гурток здобував популярність на американському терені.

Ангажували наш гурток на різні імпрези, пов'язані з конвенціями, з'їздами і т.д. і при тих нагодах наш керівник і друзі популяризували український фолкльорний танок, розповідали про нашу народну ношу і трохи з історії України.

Олег Генза, як хореограф, поставив такі танки: «Верховина», «Дівочий квартет», Коломийка», на кінець славний «Гопак». В році 1953 він поставив «Вечорниці» Нішинського, в студії В.Авраменка при 8 вул. Однак, з причин, незалежних від керівника танцювальної групи О.Гензи, гурток почав сповільнювати свою працю. Причина була в тому, що багатьох хлопців-танцюристів покликали в американську армію, на Корейську війну.

В 1951 році в Нью-Йорку зорганізовано Юний СУМ. До праці з тими дітьми було покликано п. Олега Гензу. Спершу було 100 дітей, але танки — це велика фізична праця, і не кожний міг її витримати, тому залишилося 60 дівчат і хлопців до кінця року. Саме ті 60 юначок і юнаків поклали сильні підвалини під сьогоднішній ансамбль «Верховинці» і втішаються успіхами на кожному їх виступі. Крім заавансованих танцюристів, зорганізовано для дітей школу, в котрій працював Олег Генза. Його треба подивляти за вперту і послідовну працю в танцювальному ансамблі «Верховинці». Так може робити лише людина, яка знає і любить танок сама і хоче передати свій досвід іншим. Він сам розповідав, що коли виступав зі своїм ансамблем, то хвилювався. В 1964 році ансамбль «Верховинці» виступав на відкритті пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, і то з великим успіхом. Акомпанював до танців Тарас Левицький.

З Олегом Гензою тісно співпрацює його дружина, п-і Дарія Генза, яка приїхала до Америки в 1952 році. П-і Оксана Вікул писала в «Нашому житті» ось що: «Іду, маючи намір зробити інтерв'ю з Дарією і

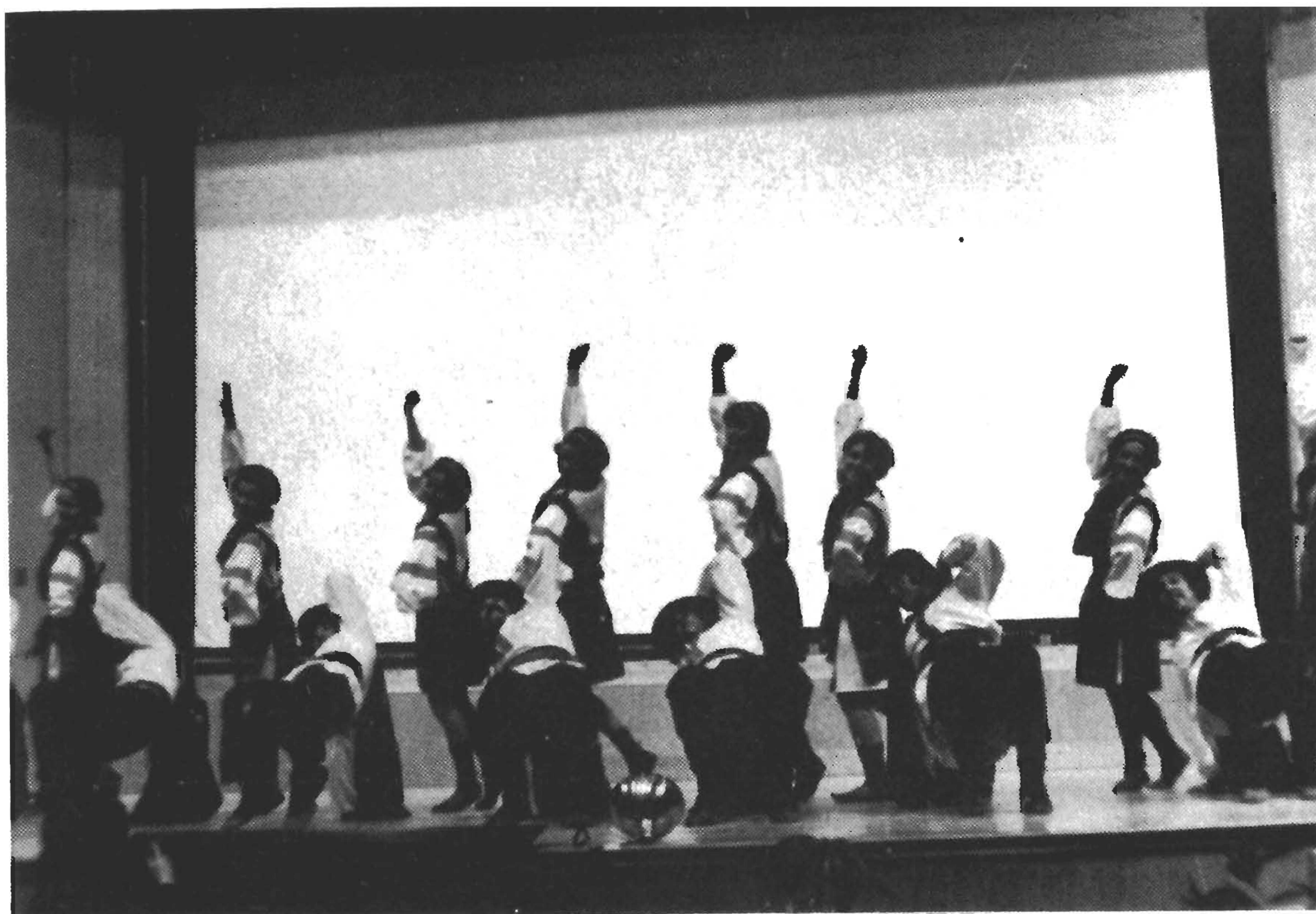
Молодші «Верховинці» перед виступом, 1971 року, кер. Дарія Генза.

Танцювальний Ансамбль «Верховинці», 1971-1974

Олегом Гензою — з мистецькими керівниками ансамблю «Верховинці». «Згадується перша зустріч, ще в Німеччині, з пані Дарією, яка була тоді молоденька, зграбна і безумовно талановита учениця гімназії в Регензбурзькому таборі. Питаю, де вона почала вчитися танку, а головне — нашого народного? Пані Дарія задумується: «Властиво, не знаю... Правдоподібно, що в садочку в Сколім, коло Стрия, де народилась. Пам'ятаю, що в Німеччині, ще як жили приватно поза табором, я вчила своїх шкільних товаришок наших танців». Пані Дарія розвинула сама, керуючись інтуїцією, щось вроджене, давно знайоме».

Коли пані Дарія приїхала до Нью-Йорку, то Олег Генза запросив молоденьку танцюристку, як солістку, до свого ансамблю, і перший її виступ відбувся 4 липня 1952 року. Відтоді обоє розпочали співпрацю, яка пізніше стала основою родини танцюристів. Панство Гензи від 1951 року продовжують творчу діяльність. Їхні виступи в Нью-Йорку: Світова виставка 1964-65 рр.; участь у фестивалях «Малої України» в 1976, 77, 78 роках; концерт в Лінкольн Центрі з нагоди 20-ліття мадярського повстання 1976 і багато більше. Виступи в Канаді: Монреаль — Експо-67, у Торонто. Виступи у більших містах З'єднаних Стейтів: Вашингтон — концерт з нагоди 200-ліття ЗСА, 1976; Рочестер, Філадельфія, Атлантик Сіті, Чікаго, Детройт, Клівленд, Олбані, Сіракузи, Бостон. Брала участь в українських фестивалях в

Ансамбль «Верховинці» танцює на Гарден Стейт Фестивалі в Нью-Джерсі.

Нью-Джерсі, в Різдвяній телевізійній програмі «Бел телефон» у 1968 році.

Олег Генза від 1967 року вчить танку найменших дітей, і назвали цей гурток «Юні Верховинці». Таким чином хореографи п. Дарія і Олег Гензи роблять подвійну виховну працю в ансамблі: вивчають українські народні танки, як частину багатогранної української культури, і гуртують дітей та молодь, забираючи її від неприємної і не завжди безпечної вулиці міста-велетня. Певна річ, що особовий склад ансамблю «Верховинці» хоч повільно, але постійно змінюється. Адже діти виростають, молодь з часом творить свої родини і відходить від ансамблю, і треба вишколювати нових. Пані Дарія провадить танцювальні гуртки при Пластовій Станиці в Нью-Йорку, а також групу при школі св. Юра, і з цими групами вона опрацьовує веснянки і гагілки.

З бігом років збільшується і урізноманітнюється репертуар танцювального ансамблю «Верховинці», при чому більшість номерів укладу його мистецького керівника Олега Гензи, який виробився на доброго хореографа. Цілковито самобутній і оригінальний до певної міри, він продовжує в Америці традицію плекання українського народного танку. У своєму репертуарі «Верховинці» мають тепер такі танкові композиції: «Привіт» — ним часто розпочинають молоді танцюристи свій концерт, вітають в танці глядачів, виносячи традиційні

Перед виступом на Оселі СУМ-А, 1973 рік.

вишивані рушники; «Верховина», «Гуцулка», «Веснівка», «Дощик», «Коломийка» (гуцульський народний танок), «Бойківська — Трясанки», «Чумаки», «Пастухи», «Українське весілля», «Аркан», «Вітер» (нова постановка), «Запорожці», «Повзунець», «Козачок», «Тропотянка», танцювальна «Молитва», «Обжинки» — постановка Дарії Гензи. Крім українських танків, «Верховинці» мають і танки інших народів, наприклад: «Жидівський танець», «Циганський», «Молдавський», «Тарантеллу».

Славний «Гопак» дійшов до нас із 15-16 століття, з часів козаччини і Запорізької Січі над Дніпром. «Гагілки» в постановці п-ї Дарії — це стилізовані народні танки, що їх в минулому виконували під час Великодніх Свят біля церков на Україні. Деякі з тих танців зафіксовані на кінострічці, на жаль, далеко не всі.

Треба згадати, що ансамбль «Верховинці» виступав у складі корпорації «Українська опера» в Канаді й інших містах. Тільки в 1976 році танцювальний ансамбль «Верховинці» виступав 22 рази, а за його існування дав кілька сотень своїх виступів. Їх подивляла публіка в таких залях міст Нью-Йорку, як «Валдорф Асторія», «Комодор», «Американа», «Гілтон» та інших.

За цей час і роки праці над танцюристами багато було добрих солістів, а саме: В.Райца, Я.Кряк, Я.Коваль, брати Р. і Л.Строцькі, брати Я. і М.Благий, П.Кобилецький, М.Кукуруза, Я.Коваль та інші.

Я.Білий провадить танцювальну групу в Мінеаполісі, Мін. Між новими солістами вирізняються: М.Волошин, М.Парашак, М.Масний, А.Рудзінський, О.Декайло.

В оркестрі працювали: д-р Ігор Соневицький, Тарас Левицький (фортеп'яно), Г.Рибіцький (скрипка), Ф.Матюк, П.Когут, І.Овсак, талановитий новий емігрант Ярослав Косів.

Жіночий склад солісток: Дарія Генза, Олена Сохан-Фасвців, Валя Жила-Наливайко, Іванна Кузів-Засць, Ольга Чеплай-Коваль, Соня Назаркевич, Ніна Бибяк-Ступак — усі з подвійними прізвищами, заміжні, мають родину і більшість з них не живе в Нью-Йорку. Активними є і далі виступають: Олена Сохан і Іванка Кузів-Засць, Ольга Коваль, молоденька Оля Генза і Галя Благий-Лев та інші.

Олег Генза — керівник і хореограф ансамблю «Верховинці», родом із Західної України. Пригадує себе у віці 4-х років, як він вже й тоді підтанцював. Танець його полонив колись і тепер. Вчився він у Підгаєччині танців свого народу, потім на еміграції по Другій світовій війні вчився в таборах «Ді-Пі», зокрема в групі кіноактора Вдовиченка в Міттевальді. А в Америці удосконалював свої знання в танцювальній групі «Розвага» під керівництвом мистця п-і Мушкевич, простудіював книжки про український танець авторства В.Авраменка, Верховинця й ін.

«Українським танцем, — каже мистець-хореограф Олег Генза, — ми висловлюємо щось значно більше, ніж сам танець: ми, показуючи красу України, одночасно поширюємо на Заході знання про наш нарід, і народжена в Америці молодь таким шляхом пізнає і підтримує українську культуру, мистецтво і традиції».

В цей ювілейний 30-й рік існування ансамблю «Верховинці» і його керівникові-хореографові Олегові Гензі та його дружині п-і Дарії бажаємо сил і витривалости до дальшої наполегливої праці в Ансамблі для ширення й пропагування українського танку на чужині. Дай Боже, щоб керівник і його співробітники дочекались 60-го ювілею!

Пан Олег Генза і його дружина п-і Дарія є членами Об'єднання Мистців Української Сцени, ОМУСу.

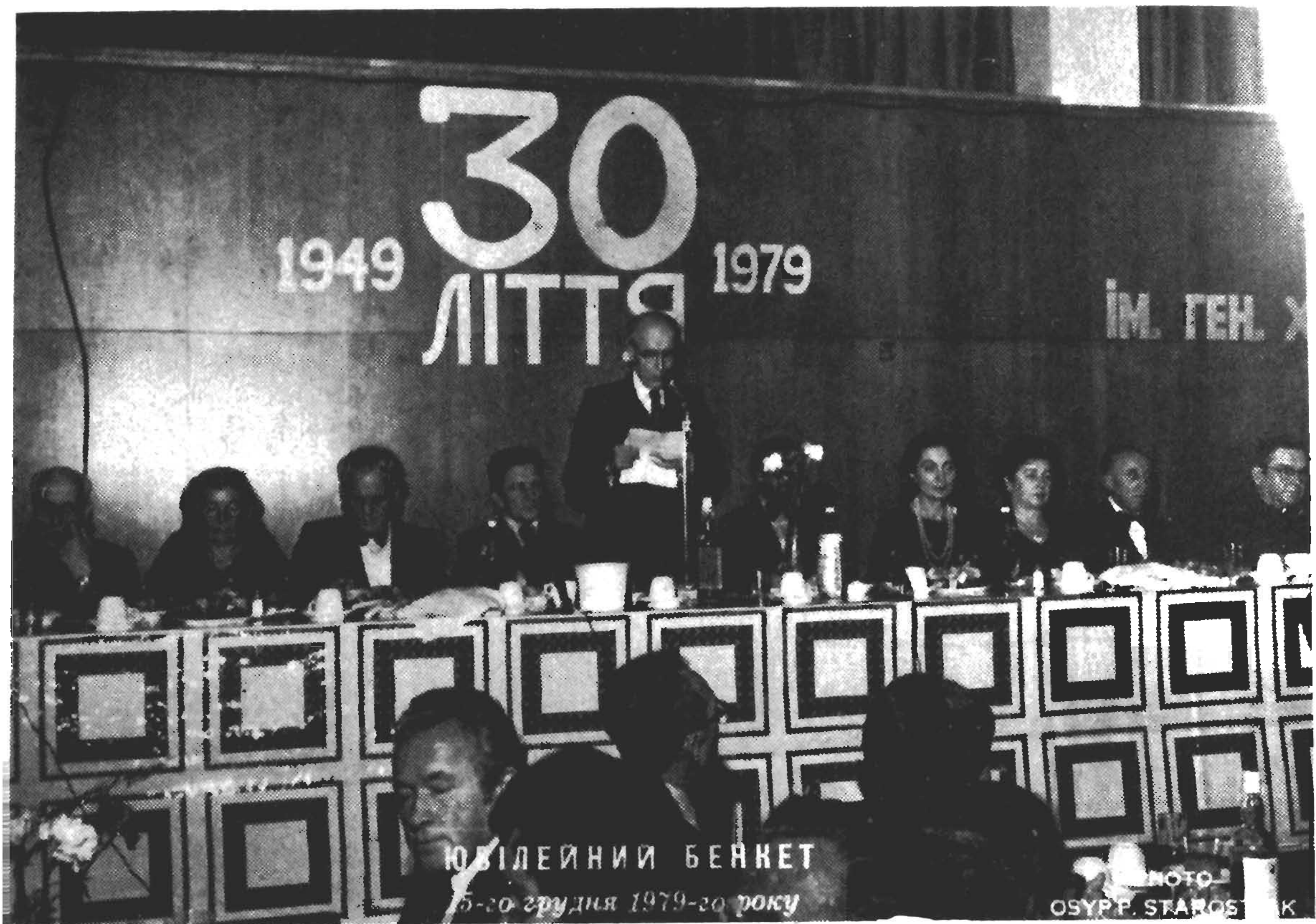
ВІДЗНАЧЕНО 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ-А В НЬЮ-ЙОРКУ

Серед повені різних ювілейних святкувань, забав, демонстрацій, маніфестацій великої української громади в Нью-Йорку відбулися ювілейні святкування, а саме 30-річчя Осередку СУМ-А. Саме цього року минає тридцять років, коли то 8-го жовтня 1949 року постав один із перших Осередків СУМ-А на терені ЗСА, ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку. Для відзначення цього ювілею Управа Осередку СУМ-А покликала до дії Ювілейний комітет, головою якого назначено Григорія Цебрія. Комітет підготував та влаштував величавий святочний бенкет, що відбувся в суботу 15 грудня 1979 року в Авдиторії Школи св. Юра. Понад 350 осіб взяли участь в Ювілейному Бенкеті, які своєю присутністю висловили признання та вдячність тим друзям-сумівцям, які від початків заснування Осередку працюють над вихованням нашої дорогої молоді. Своєю численною участю в бенкеті представники різних організацій й установ та українське громадянство Нью-Йорку дали моральну підтримку у виховній праці Осередку СУМ-А.

Бенкет розпочато введенням Почесної Президії і зокрема почесного гостя бенкету голови Проводу ОУН Ярослава Стецька, який увійшов у супроводі д-ра Степана Галамая і голови Ювілейного комітету.

Офіційне відкриття довершив Григорій Цебрій, який широ привітав гостей та присутніх. Тостмайстром бенкету був голова Крайової Управи СУМ-А та один із перших членів Осередку СУМ-А в Нью-Йорку інж. Мирослав Шмігель, який попросив о-д-ра Володимира Гавліча, ЧСВВ, пароха церкви св. Юра, провести молитву.

Глибокозмістовний привіт з гратуляціями для Осередку СУМ-А з приводу 30-річчя виголосив голова Проводу ОУН Ярослав Стецько, який в своєму слові підкреслив великий вклад праці не тільки у вихованні нашої молоді, але також праці в рядах ОУВФ в допомозі українському поневоленому народові. З черги промовив голова ЦУ СУМ мгр Евген Гановський, який рівночасно був головним доповідачем на бенкеті. Крім вітання та признання за працю від ЦУ СУМ, мгр Гановський наголосив важливість завдань Спілки Української Молоді на еміграції та вказав на тяглість сумівської дії від перших днів її заснування в Україні (1925 рік) аж по сьогодні.

Вітає Осередок голова Проводу ОУН Ярослав Стецько. Зліва: о. І.Ткачук, голова ЦУ СУМ Е.Гановський з дружиною, д-р С.Галамай, голова КУ СУМ-А М.Шмігель з дружиною, голова Осередку К.Василик з дружиною і бл. п. о.д-р В.Гавліч, ЧСВВ.

Після промови голови ЦУ СУМ тостмайстер підняв тост за здобутки Осередку в його 30-річчя та всіх тих, які активно працюють й морально та матеріально сприяють розвитку Осередку.

Відтак тостмайстер Мирослав Шмігель представив представників за головним столом: голову Проводу ОУН Ярослава Стецька, представників ОУВФ — д-ра Степана Галамая, голову ЦУ СУМ мгра Евгена Гановського з дружиною, діючого голову Осередку СУМ-А в Нью-Йорку Корнеля Василика з дружиною, о. д-ра Володимира Гавліча, ЧСВВ, о. Івана Ткачука — капеляна сумівської православної молоді на Оселі СУМ-А в Елленвілі, о. протоієрея Володимира Базилевського, представника Станиці Пласту — інж. Ореста Кебалу, голову Ювілейного комітету Григорія Цебрія з дружиною, голову Централі УНПомочі Володимира Мазура, голову Дому ОУВФ мгра Івана Винника, ред. Богдана Гаргая, представника Централі УККА д-ра Михайла Снігуровича, представника Об'єднаного Комітету в Нью-Йорку Миколу Хоманчука з дружиною, голову КУ ТУСМ Андрія Прятку, представника Шкільної Ради й одночасно директора Школи Українознавства Осередку СУМ-А в Нью-Йорку професора Павлину

Президіальний стіл і загальний вигляд Ювілейного Бенкету в 30-річчя Осередку.

Андрієнко-Данчук, голову Другого Відділу ООЧСУ Богдана Качора з дружиною, голову ОЖ ОЧСУ Марію Лозинську, президента Кредитівки «Самопоміч» адв. Романа Гуглевича, представника Організації Оборони Лемківщини Петра Гарагайду та голову Відділу ПАБНА інж. Михайла Шпонтака. Крім згаданих вище представників було ще в залі понад 50 представників центральних, крайових та місцевих організацій, які прийшли привітати СУМ-А з нагоди його 30-річчя існування.

Під час бенкету короткі привіти склали отці: о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ, о. Іван Ткачук, о. протоієрей Володимир Базилевський, інж. Орест Кебала від Станиці Пласту, д-р Михайло Снігурович від Централі УККА, Микола Хоманчук від Об'єданого Комітету, адв. Роман Гуглевич від Кредитової Кооперативи «Самопоміч», який вручив 500-доляровий чек на виховну ціль молоді Осередку СУМ-А та Микола Кузик, який в імені церковного хору парохії св. Юра вручив 100-доляровий чек для хору «Жайворонки». Після усних привітів тостмайстер відчитав привіти від Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого, стемфордського Владика Василя Лостена та від багатьох організацій й установ, які наспіли на ювілейні святкування Осередку СУМ-А.

Дівочий склад ансамблю танцюристів «Верховинці»

Історію Осередку СУМ-А і його працю на протязі 30 років виголосив ред. Богдан Гаргай. Немов на фільмовій стрічці, проходили роки дії нью-йоркського СУМ-А, який вславився чи не найбільшою діяльністю не тільки серед молодечих організацій, але й також серед інших суспільно-громадських організацій міста Нью-Йорку.

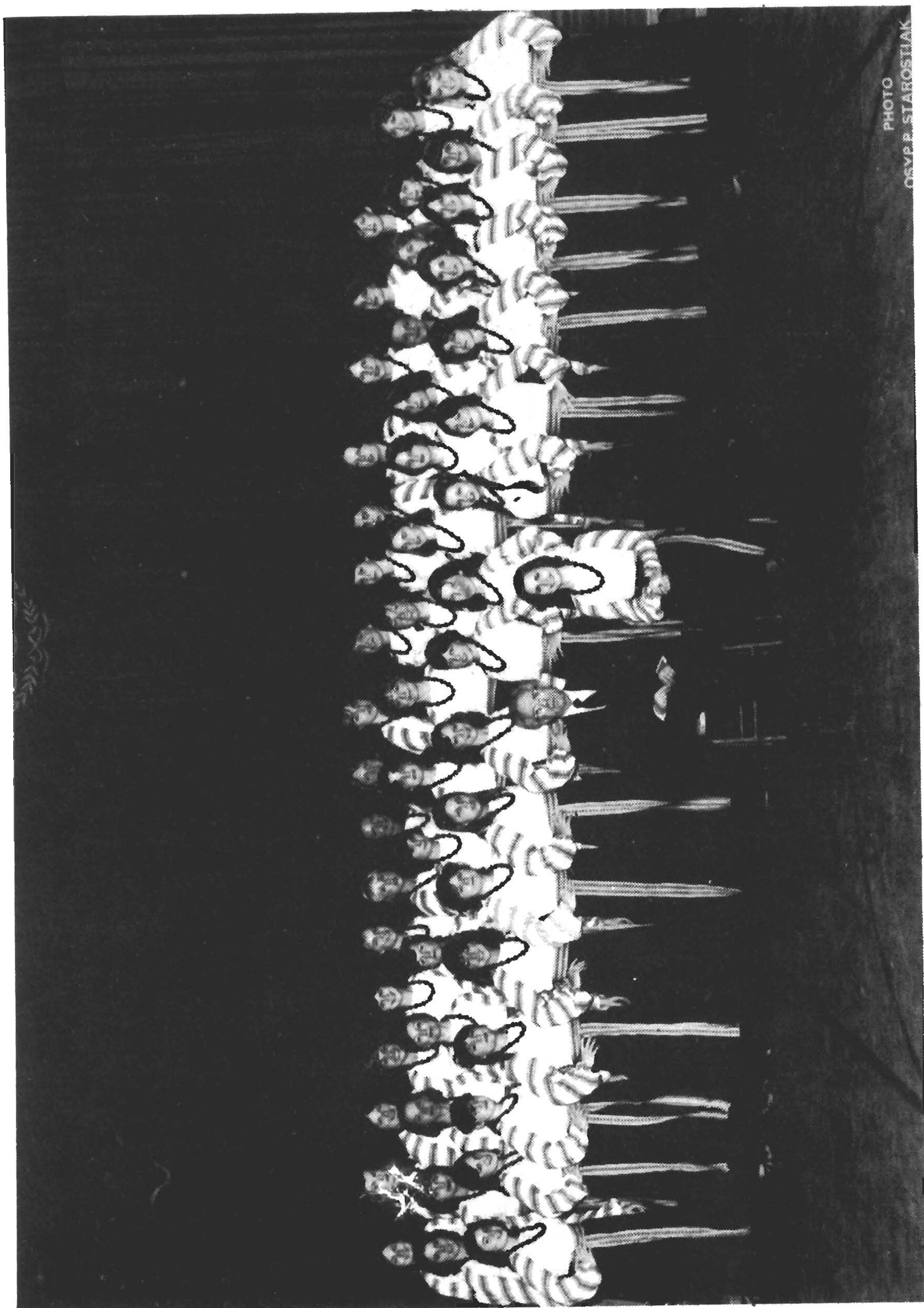
Опісля розпочалась мистецька програма, яку підготував мистецький керівник Ювілейного Бенкету, хореограф танцювального ансамблю «Верховинці» Олег Генза, а якою провадив Богдан Гаргай. Виконавцями програми були: молодша юначка Соня Решітник, яка з душею продеклямувала вірш під заголовком «У 30-річчя» — пера інж. Валентини Юрченко. Цей вірш спеціально був присвячений 30-річчю Осередку СУМ-А. Пані Зеня Лавришко-Бундзяк, колишня активна сумівка на початках існування Осередку, відспівала «Карпатський вальс» та уривок із «Запорожця за Дунаєм» при фортеп'яновому акомпаніменті Олеся Кузишина. Старший юнак-сумівець Олесь Фурда відспівав в супроводі бандури наступні пісні: «Запроси у сні» — Володимира Івасюка та «Чого плачеш, Україно» — новітню думу. Юнак молодшого юнацтва СУМ-А Юрій Прятка продеклямував вірш Леоніда Полтави «30-річчя СУМ-А», також спеціально написаний у честь Осередку-Ювілята. Дружинник-сумівець Юрій Фурда по-

Фрагмент із «Вечорниць» у виконанні дівочого складу під час Ювілейного Концерту.

мистецьки з відчуттям відограв на фортеп'яні «В'язанку українських мелодій». Милою несподіванкою був виступ сумівського тріо із дівочого хору «Жайворонки» в складі: Галі Благої, Бригіти Заяць-Ласовської та Марійки Кінь при фортеп'яновому супроводі проф. Лева Стругацького. Відспівали: «Вітер з гаєм розмовляє», «Тополя» та «Якби мені черевики». При появі хористок не тільки їхній імпозантний вигляд, але також і голосово, вони заімпонували всім присутнім. Це був перший їхній виступ, а приготував їх до виступу проф. Лев Стругацький, диригент хору «Жайворонки».

Наймолодша танцювальна група «Верховинці» Осередку СУМ-А під мистецьким керівництвом Дарії Гензи виконала танок, а саме «Гопак колом» під рясні оплески публіки. Атракцією й насолодою був виступ солістки-сумівки Олі Гірняк, яка своїм чудовим голосом відспівала при акомпанієменті дружинниці Соні Шерег наступні пісні: «Вечірня пісня», «Ой, співаночки мої» та «Місяць на небі». Пан Станислав Косів — музичний керівник оркестри танцювального ансамблю «Верховинці» — знаменито відограв на акордеоні «В'язанку гуцульських мелодій». У кінці чудової мистецької програми був гостинний виступ відомої гумористки п-ї Климовської-Язичинської з Філядельфії, яка під безперервні оплески прочитала дві свої гуморески — дуже актуальні в теперішньому часі, а саме: «Промови» та «Колись і тепер». Мистецька програма була на високому рівні, і

Дівочий хор «Жайворонки», диригент проф. Л.Стругацький, акомпань-торка С.Шерет.

учасники бенкету щирими оплесками вітали всіх виконавців програми.

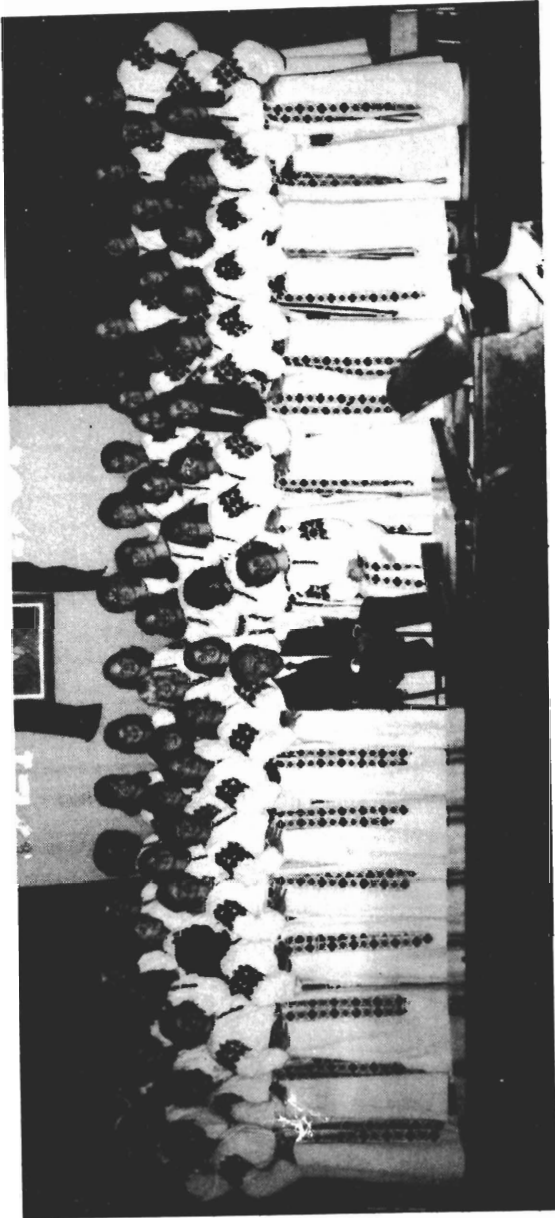
Під час бенкету, крім усних привітів та подарунків, склали на цілі Осередку чи хору «Жайворонки» панове: сумівець-сеньйор Василь Харук — 100 дол., крім цього він приготував Виставку різних сумівських видань, як також сумівські альбоми Осередку, з яких учасники бенкету могли побачити всю працю, як також і вирізки та знімки від початку заснування цього Осередку. Василь Харук вже довгі роки є архиварем Осередку СУМ-А. Рівночасно п. Мирон Заліпський склав 100 дол. на цілі, а зокрема виховну працю Осередку СУМ-А. Голова Фондації УВУ в ЗСА д-р Петро Гой уфундував стипендії для учасників курсів на УВУ між 150, а 400 дол. Ці гроші асигновано із Стипендійного Фонду бл. п. Богданни Сидор-Чарторийської, яка була активною членкинею Осередку СУМ-А в Нью-Йорку, членом КУ СУМ та учителькою в Школі Українознавства Осередку СУМ-А.

Перед закриттям бенкету голова КУ СУМ-А Мирослав Шмігель проголосив відзначення для наступних подруг і друзів за їхню активну працю для Осередку СУМ-А в Нью-Йорку: почесним членством Осередку СУМ-А відзначено — Мирослава Шмігеля, Івана Кобасу, Володимира Костика і Василя Лавра; визначними членами: Марію П'ятку, Євгенію Кузьмович, Романа Кіфяка та Петра Когута.

На закінчення бенкету промовив діючий і довголітній голова Осередку СУМ-А Корнель Василик, який в своїх змістовних і теплих словах сердечно подякував Ювілейному комітетові, всім гостям, учасникам мистецької програми, учасникам бенкету та всім тим, які морально та матеріально допомагали й допомагають Осередкові виконувати свою відповідальну працю — виховувати українську молодь.

«Минає 30 років від заснування нью-йоркського Осередку СУМ-А,— заявив п. Корнель Василик,— пройшло три декади наполегливої праці Осередку для збереження молодого покоління тут, на цьому специфічному терені великого Нью-Йорку. Не йдеться тут про ще один бенкет, яких так багато в нашій громаді, а про те, що цими ювілейними святкуваннями закарбовано ще один етап корисної виховної праці динамічної молодечої організації, якій на ім'я СУМ».

Управа і Булава Осередку СУМ-А та виховники далі старатимуться працювати для виховання національно-свідомої молоді, яка тут продовжуватиме працю своїх попередників для української громади, щоб прискіпити день волі для українського поневоленого народу.

Дівочий хор «Жайворонки» під час Ювілейного Концерту. Посередині
диригент Лев Стругацький, аккомпаньйорка Соня Шерет.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ-А В НЬЮ-ЙОРКУ

Без найменшого сумніву, це була одна з найвагоміших імпрез молоді тут, на поселенні, за цілий проміжок часу від закінчення Другої світової війни. Ювілей цей доводить, що українська молодь таки цікавиться, живе і працює для далекої своєї України. Концерт, що був закінченням святкувань 30-річчя існування СУМ-А, 14 грудня 1980 року в залі Фешин Інституту, був імпазантним та проречистим показом мистецьких замірів і праці наших молодих і наймолодших, що милував-радував око і душу. А рівночасно скріплював віру, що доріст у рамках українських молодечих організацій вкладе свій труд за визволення України.

Може не все в довжелезній, справді ювілейній програмі, було на найвищому мистецькому рівні, та ледве чи можна вимагати від п'ятилітніх дітей, щоб вони, танцюючи, втяли присядку так гладко і прецизно, як їхні старші друзі. Зате були тут і такі мистецькі точки, які робили цей концерт гідним відвідин найвимогливіших знавців.

Програму повели два заповідачі-конферансьє: д-р Аскольд Лозинський і Богдан Гаргай. При тому д-р Лозинський цитував часом і дещо з поезій О.Бердника. Імпреза почалась цікавим танцювально-хоровим задумом невтомого, понад 30 років ведучого навчання танцю, теж ювілята, Олега Гензи, при грі танцювальної оркестри і співі хору «Жайворонків», де балет «Верховинців» випровадив увідний, хоровідний показ під назвою «Добрий вечір», якби для познайомлення із глядачами. Голова Ювілейного комітету Григорій Цебрій з цією думкою, щоб не розтягати програми, сказав дійсно коротке вступне слово на тему свята. «Юні верховинці» під рукою дружини Олега, Дарії Гензи, в двох своїх скочних танцях звернули на себе особливу увагу не лише своїм індивідуальним показом кроків танцю, але і щирим гумором, що його збуджували їхні маленькі, зосереджені обличчя і намагання виконати все точно та — наперекір всьому — тут і там попадались незначні недотягнення чи перетягнення. В сумі, це викликувало на залі відрухову веселість і гучні оплески. Однак можна б облишити напізніше такі кроки танцю найменших хлоп'ят, як присядкові, пов'язані зі складними зрізничкуваннями. Ювілесві призначений вірш В.Юрченко рецитувала Соня Решітник.

«Привіт» — на відкритті Ювілейного Концерту у виконанні танцювального ансамблю «Верховинці» та дівочого хору «Жайворонки».

Поява відомого, мабуть, найкращого українського жіночого хору в США, «Жайворонки» у збільшеному складі (50 осіб), в нових вишиваних сукнях, зробила дуже додатнє враження. «Жайворонки» — це справжня і оправдана гордість СУМ-А, і спів їхній був виїнятковно святковий: молодечий, щирий, піднесений. Самозрозуміло, великою заслугою у цьому була праця їхнього диригента Лева Стругацького, що і тут провадив хор опановано і владно. Місцями більше співу піано було б не зашкодило. «Києве мій» І.Шамо, зі сольо Б.Заяць і Г.Благої, «А мати ходить на курган» зі солістками О.Гірняк і Г.Благою та відома «Виростеш ти, сину» з безсмертним текстом Симоненка, в обох піснях із музикою П.Пашкевича, були виконані краще, як колинебудь. О.Фурда грав на бандурі, наспівуючи: «Пісню про Америку», сл. і муз. Гр. Китастого і народну «Дозволь мені, мати». «Обжинкам» в укладі й постанові Д.Гензи при співі частини хору «Жайворонки», у виведенні дівочого ансамблю «Верховинців», дещо більше танцювального елементу було б тільки допомогло. Цей мальовничий танець закінчував першу частину програми.

Другу частину розпочали «Жайворонки» піснями «Зачарована Десна» І.Шамо, «Птичий хор» в обрібці Р.Степаняка, зі сольо О.Гірняк,

Фрагмент із танку «Гопак» у виконанні «Верховинців» на Ювілейному Концерті. Солісти: І.Барна та А.Родзінський.

«Берізка», музика Козака, «Пісня про Київ», музика Дремлюги, ще раз зі сольо О.Гірняк. Проте найціннішим і зовсім новим у виступі хору були кінцеві речі, перлини Леонтовичевого генія: «Дударик» і якже на часі — «Щедрик». Тут бо і справді вся репрезентативна краса і глибина української музики. Крім дещо непевної чистоти інтонації у «Берізці», всі пісні проспівано успішно і ефективно, особливо дві останні. Цілком нежданно заблестів деклямацією малий Юрій Прятка в вірші — без подання автора — «Україні ми є юнаки». Невже виросте новий декляматорський талант?

Прикрасою цього концерту був сольовий виступ сопрано Олі Гірняк при музикальному акомпаньяменті цінної піяністки і неструдженої працівниці Соні Шерег, яка супроводила на фортеп'яні й виступи хору. На протязі п'яти місяців солістка не могла вправляти і співати, тому тим більшим успіхом треба вважати її виступ під час цього концерту, де голос звучав дуже добре, крім деяких низьких тонів, які в неї виходили завжди особливо звучно. Відспівала вона: «Ой, співаночки мої» лемківську, в опрацюванні Людкевича, «Жита» до слів Олесея з музикою Гнатишина і «Вечірню пісню», вірш Самійленка, муз. Стеценка. З часом можна буде видобути з цих пісень багато більше краси, якщо мова про інтерпретацію, усе ж таки досить складні «Жита» солістка віддала дуже переконливо.

На тлі всіх виконавців Ювілейного концерту подяку складає голова
Осередку К.Василик.

Опісля ми побачили дівочий танець «Верховинців»: «Вітер» задуму Д.Гензи. Хоч самий танець не має багато спільного з ідеєю вітру, проте введений він гладко і темпераментно, робив приємне враження. Вдале було фортеп'янове сольо: «Марш» муз. Коломійця у виконанні Ю.Фурди. Тріо «Черемшина» в складі Г.Блага, Б.Заяць і М.Кінь співає чимраз то краще. «Тихо над річкою», «Очі волошкові» і повстанська «Подай, дівчино, ручку на прощання» звучали чисто і гарно. Музична обрібка З.Маркович могла б бути більше різноманітною і сучасною. Велика хореографічна сцена укладу О.Гензи у виведенні «Верховинців» була барвисто-рухливим образом і ефективним закінченням ювілейної програми. Нові строї, деякі виїняткові вдалі, як ось хоч би в зіставленні синього з брунатним чи дуже добре підібраний гаряче-червоний колір у дівчат і взагалі жіночі одяги в цілому привертали увагу глядача. «Сватання» не легко перевести в переконливу, балетну достовірність, проте без вишукуваних дрібничок, треба висловитись із признанням про цілу танцювальну композицію. Крім, як то тепер — на превеликий жаль — у нас повсюди завелось, саміського закінчення, де почались на руках, ногах і головах протистилеві та протимистецькі рачкування. На щастя, було цього небагато. Генза, якби і самий соромився їх, обтяв це все до мінімуму. Усі ж бо інші фігури і кроки були так гарно виконані, що, поминаючи коротку каламуть, враження було якнайкраще.

Закінчив імпрезу голова Осередку СУМ-А Корнель Василик, торкнувшись своїм словом мистецької праці і трудів за ціле 30-річчя, не забувши згадати і не в живих вже, диригента Романа Степаняка, який поставив хор «Жайворонки» в мистецьку площину.

Цей небуденний ювілей закінчено відспіванням українського національного гимну.

КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ ВІД 1962 р.

МАРІЙКА ГЛУХА

**МАРІЯ ШМИГА
ЮЛЯ ШОЗДА
СОФІЯ БІЛИК
НІНА ПАНАС
АННА ЛЕВ
ГАЛЯ ЛЕВ
СОНЯ НАЗАРКЕВИЧ
АННА ЛАВРО**

**ОЛЯ ГІРНЯК
ГЕНЯ КУЗЬМОВИЧ
ГАЛЯ БАДЯК
ЕЛИСАВЕТА ЧАРТОРИЙСЬКА
МАРІЙКА БАРНА
ІРИНА НОВАКІВСЬКА
БОГДАННА ПОХОДАЙ
ОРИСЯ ЗАЗУЛЬКЕВИЧ**

ХРИСТИНА БАБ'ЯК

Наталя Хоманчук

СПОГАД ПРО БРАТА

ОСИП ПАЙОНЧКІВСЬКИЙ, 1919-1984

Величні й радісні відзначування Ювілею 30-річчя існування й многогранної праці нью-йоркського Осередку Спілки Української Молоді Америки викликають і сумні спогади в моєму житті.

Якраз цього року минула п'ятнадцята весна, коли в соняшний день квітня 1964 року українська громада Нью-Йорку попрощала в безповоротну путь бл. п. Осипа Пайончківського, одного із організаторів і основників СУМА на терені Америки. Покійний Осип не терпів безділля. Він від ранніх літ до останніх днів життя безнастанно трудився для свого народу й радо та совісно виконував обов'язки в рядах ОУН на рідних землях, а відтак в Управах СУМА й ООЧСУ на еміграції.

Багато уваги й часу присвячував він жертвенній праці над вихованням українських дітей, молоді — нового нашого покоління. Доцінюючи важливість значення й збереження рідної мови, а з нею і української самобутности, він редагував журнал п.н. «Сумівець», якого молодь з охотою брала в руки, бо гарне оформлення обкладинок і доступний зміст відповідав їх зацікавленню.

Вартості духа покійний Осип виніс з родинного дому, із села Ценів на Бережанщині. Там серед патріотичного довкілля — старших братів і друзів — він виховувався та кристалізував характер, наснажував свої

сили й охоту до суспільно-громадської праці, зокрема до праці серед молоді. Тому вже в молодому віці, бо заледве 14-літнім юнаком, організував і вів гурток прихильників Товариства т.зв. «Відродження», яке вело самоосвітню дію, а також поборювало алкоголізм серед громадян села. В той час став він і членом ОУН, ведучи за собою і прихильників «Відродження».

Восени 1943 року покійний Осип дістав призначення на працю вчителя в одному з сіл Бережанщини (біля Курян), де своєю наполегливою працею й доброю поведінкою скоро здобув симпатії учнів і їх молодих батьків. Та лихо не спало. Одного дня в квітні 1944 року німецька поліція (Гестапо) схопила й вивезла його на важку роботу до засекреченої фабрики амуніції в околиці міста Мангайму над Райном. Умови життя й праці в цій фабриці для чужинців були жахливі, нічим не поступались жорстокостям концентраційних таборів, а особливо в часи падіння Німеччини. Та Господь дав братові силу це лихо пережити й дістатись на волю.

Вирушив у мандрівку на Схід, з думкою повернутись в Україну, за якою безмежно тужив. Але виснажений голодом організм не витримав, і він мусів зупинитися в Авгсбурзі, в таборі Ді-Пі, до якого по закінченні Другої світової війни звідусіль стягалася українська еміграція. Там, серед українського оточення, в кращих, бо вільних умовах життя, підкріпивши сили, включився до праці з метою нести поміч воюючій Україні. По кількох роках побуту в таборі переселенців переїхав він за синій океан на вільну землю Вашингтона. Осівши на постійне життя в Нью-Йорку, серед нових друзів, між новими приятелями, знову поринув у вир української патріотичної праці.

Нехай цей жмут слів, присвячених пам'яті мого брата Осипа Пайончківського, будуть для Покійного нев'яучим квітом із нашої України, з розлогого Поділля, де він плекав полум'яну любов до свого народу та непохитну віру в його вічну живучість, де з великим ентузіазмом і одушевленням сприйняв проголошений 30-го червня 1941 р. Акт відновлення Держави Українського Народу.

ТІ, ЩО ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ...

**НАТАЛКА ЯВОРСЬКА
ВАСИЛЬ МАКАР
ОСИП ПАЙОНЧКІВСЬКИЙ
ВОЛОДИМИР НИКОЛЯК
МИХАЙЛО КУЗИК
ІВАН СУСЬ
СОНЯ БУНЯК
Інж. РОМАН СТЕПАНЯК
ВАСИЛЬ ЯСЬКІВ
БОГДАННА СИДОР-ЧАРТОРИЙСЬКА**

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

Бостон, 15 грудня 1979 року

**До Управи Осередку СУМА ім. ген-хор. Т.Чупринки
в Нью-Йорку**

Дорогі Подруги й Друзі!

**З нагоди 30-ліття Вашого Осередку СУМА ім ген.-хор. Т.Чупринки
в Нью-Йорку, надсилаємо Вам свої найщиріші побажання: бажасмо
шановній Управі і всьому Членству Божого благословення, кріпкого
здоров'я і витривалости у вихованні Сумівської молоді.**

**Сьогодні радіємо разом з Вами, успіхами Вашої проробленої праці,
що Ви змогли втримати нашу молодь в рядах СУМА для розвитку своєї
Організації та українського народу.**

**Бажасмо Вам ще кращих успіхів на майбутнє у Вашій виховній праці
над вихованням Сумівської молоді.**

Щасти Вам, Боже.

Залишаємось з сумівським привітом!

Честь Україні!

Готов Боронити!

**За Управу Осередку СУМА
в Бостоні**

**Володимир Гетьманський
(голова)**

**Михайло Франківський
(секретар)**

8 грудня 1979 р.

Від
Осередку СУМА
ім. гетьмана Богдана Хмельницького
Клівленд-Парма, Огайо.

До
Осередку СУМ-А
ім. ген-хор. Тараса Чупринки
в Нью-Йорку, Н.-Й.

Дорогі Подруги й Друзі!

З нагоди Ваших Ювілейних Святкувань, 30-річчя Осередку СУМА
ім. ген-хор. Тараса Чупринки, просимо прийняти наш щирий

ПРИВІТ

Стіймо твердо і непохитно на наших становищах, держімо високо
наш прапор, кріпімося в нашій вірі, в нашому завзятті дійти до
визначеної нам мети.

Залишасмося з глибокою пошаною до Вас
та сумівським привітом

Честь України!

Готов Боронити!

М.Почтар
(голова)

Т.Глуховецький
(писар)

**Від Осередку СУМ
в Пассейку, Н.-Дж.**

ДОРОГІ ПОДРУГИ Й ДРУЗИ!

**ЩИРО ВІТАЄМО ВАС З 30-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ ЖЕРТВЕННОЇ
ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА І СЛАВИ УКРАЇНИ. ВАША ПРАЦЯ І ВАШІ
УСПІХИ НЕХАЙ ДАЛЬШЕ ГУРТУЮТЬ СУМІВСЬКУ МОЛОДЬ В
НАШИХ ЗМАГАННЯХ ЗА ВІЛЬНУ Й САМОСТІЙНУ УКРАЇНУ!**

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ — ГОТОВ БОРОНИТИ!

Управа і членство Осередку СУМ в Пассейку, Н.- Дж.

Філадельфія, 13 грудня 1979 р.

До
Хвальної Управи
Осередку СУМ-А
ім. ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку

Дорогі Подруги і Друзі!

Управа Осередку СУМ-А ім. УПА у Філадельфії цією дорогою сердечно вітає Шановну Управу і все дороге Членство Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку та складає свої найщиріші побажання з нагоди 30-річчя існування Осередку СУМ-А.

З приводу Ваших Ювілейних Святкувань шлемо Вам наші щирі GRATULACIJE за пророблену Вами досі жертвенну працю і рівночасно бажасмо Вам якнайкращих успіхів у майбутньому у вихованні молодого покоління. Нехай же Ваша велика і жертвенна праця, яку Ви вкладаєте у виховання нашої дорогої молоді, проходить в душі любові і пошани до всього нашого рідного, а зокрема в любові до нашого нескореного Українського Народу й нашої поневоленої Батьківщини.

**ЩЕ РАЗ ВІТАЙТЕ НАМ ДОРОГІ ПОДРУГИ Й ДРУЗІ Й ЩАСТИ
ВАМ, БОЖЕ!**

Остасось з дружнім сумівським привітом

Честь України!

Готов Боронити!

За Управу Осередку СУМ-А

Богдан Лужецький
(голова)

Павліна Кулиннич
(секретар)

ЗАРЯД ОСЕЛІ СУМ-А В ЕЛЛЕНВІЛІ, Н.-Й.

Вітас Управу, сеньйорів та юнацтво Осередку СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки з нагоди Ювілейних відзначень — 30-річчя Осередку.

На протязі тридцяти років з рядів нью-йоркського Осередку виросли провідні суспільно-громадські діячі, які здобули знання та досвід, що його передають вже молодшому поколінню.

Нехай ці Ювілейні відзначення будуть дальшою заохотою для Вас непохитно працювати над вихованням нашої сумівської молоді у дусі сумівського гасла «Бог і Україна!»

Члени Заряду Оселі на 1977-1979 рр.

Костик В. — голова

Познахівський В. — заст. голови I

Голубець М. — заступник голови II

Королюк Е. — секретар

Мачула Ю. — фінансовий секретар.

Члени Заряду:

Петрик С.

Пиль К.

Тулис М.

Цебрій Г.

Бадерак М.

Андрух В.

Гарасимчук І.

Кобилецький П.

Василенко І.

Харук В.

Пенджола М.

Паланецький М.

Томашоский Е.

Шеремета М.

Лавро В.

Іванків І.

Носаль М.

Зелес М.

Макар І.

Корнага М.

**ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ-КАТОЛИКІВ
«ПРОВИДІННЯ»**

щиро вітає Осередок СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку з нагоди 30-ть ліття існування і жертвенної праці. Складасмо признання Управі і всім членам Осередку, що працювали в ньому від часу його заснування, і тим, що працюють тепер.

**НЕХАЙ ВАША ПРАЦЯ І В МАЙБУТНЬОМУ БУДЕ УСПІШНА, А
РІШЕННЯ КОРИСНІ!**

«ПРОВИДІННЯ» помагас українській громаді будувати церкви й установи.

При допомозі «Провидіння» розбудувалась СУМ-івська оселя в Елленвіл, Н.-Й. та кілька СУМ-івських домів.

СТАНЬТЕ ЧЛЕНОМ «ПРОВИДІННЯ»!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

«САМОПОМІЧ»

в Нью-Йорку

вітає

УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ,

згуртовану

в

ОСЕРЕДКУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

ім. ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ в Нью-Йорку

з нагоди

30-РІЧЧЯ ЙОГО ІСНУВАННЯ,

Радіє її успіхами та бажає якнайкращих успіхів в майбутньому!

Українська Кредитова Кооператива «Самопоміч» в Нью-Йорку — це найстарша та одна з найбільших кредитових кооператив на терені США, що за час свого 28-річного існування все старалася покласти тривкі основи під розбудову нашого господарського життя, яке є невід'ємною й конечною частиною нашого національно-громадського життя.

Гуртуючи український капітал у своїх українських руках, вона старалася дати якнайкращі послуги нашій громаді у господарській ділянці, а при тому не забувала про потребу розбудови наших шкіл, наших організацій, а зокрема організацій УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ, а в тому української молоді, згуртованої в рядах Спільки Української Молоді під гаслом «БОГ І БАТЬКІВЩИНА», не жаліючи поважних субсидій на ті цілі.

Закликаючи Українську Молодь в ряди членів Кредитової Кооперативи «Самопоміч» в Нью-Йорку, бажаємо Осередковій СУМ-А в Нью-Йорку дальшого буйного росту на добро нашої Церкви й нашого Народу!

За Президію:

адв. Ромьн Гуглевич
президент

інж. Іван Гурик
секретар

**Українська Федеральна Кооператива
«Самопоміч»**

в Ньюарку, Н.-Дж.

пересилає

привіт та побажання успіхів у вихованні Української Молоді Америки

Рада директорів

Українська Федеральна Кооператива «Самопоміч» в Ньюарку, Н.-Дж., існує для добра і користей своїх членів:

платить 6,5% дивіденди, начислюваної квартално, ощадностіві konta кожного члена забезпечені Федеральною Агенцією до висоти \$40,000.00,

видає сертифікати (від 2-річних до 6-річних) на високі відсотки,

уділює позички за низькими відсотками,

дає безплатне життєве забезпечення до висоти \$2,000.00 — відповідно до віку вкладача,

дає забезпечення на позичках до висоти \$10,000.00,

уділює студентські позички,

вписує автоматично державні, пенсійні чеки на konta пенсіонерів,

провадить дрібну, шкільну ощадність.

ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ У СВОЇЙ УСТАНОВІ «САМОПОМІЧ»

НЮАРК, НЬЮ-ДЖЕРЗІ

Головна Управа та Управа Відділу ОУА «Самопоміч» в Нью-Йорку вітають сердечно Хвальну Управу та Членство Осередку ім. ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку з нагоди 30-річчя Існування та діяльності.

Жертвенна, повна посвяти й ентузіязму праця Осередку для національного виховання українського молодого покоління, збереження його ідентичности та задержання при українській спільноті — спрямована на допомогу українському народові на рідних землях до волі й незалежности — загальновідома та високо доцінювана українською громадою.

Бажаємо якнайбільше в тій справі наснаги, сил і витривалости та якнайкращих успіхів — ЩАСТИ БОЖЕ на майбутнє!

Б.Ластовецький
голова

В.Палідвор
секретар

5-го грудня 1979 р.

До
Осередку СУМ-А
ім. ген.-хор. Тараса Чупринки
в Нью-Йорку

Дорога українська молоде, об'єднана в СУМ-і!

Українська Вільна Академія Наук у США сердечно вітає з 30-літтям існування Вашого Осередку Співки Української Молоді Америки ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку.

Ми високо оцінюємо Вашу діяльність, скеровану на патріотичне, релігійне та інтелектуальне виховання нашої молоді.

Ми не маємо сумніву, що з найактивніших і найздібніших Ваших членів в недалекому майбутньому сформується так потрібні для нас діячі науки, культури і політики. Ми хотіли б, щоб провід Вашого Осередку СУМ-А найбільшу увагу скерував в цьому напрямкові.

Бажаємо успішно провести Ваше урочисте відзначення 30-ліття: підсумувати пройдений славий шлях і накреслити програму на майбутнє.

Щастя Вам, Боже!

За Управу УВАН у США:

**Д-р Василь Омельченко
Генеральний секретар**

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ
Центрального Квінсу
Відділ в Озон Парку

Озон Парк, 15 грудня 1979 р.

**ДО
УПРАВИ СУМ-А
В НЬЮ-ЙОРКУ**

Молодь — майбутнє Нації!

Вже не раз в історії наша молодь доказала ділом свій патріотизм та безмежну любов до свого Народу — до Батьківщини. Українські Тернопілі — Базар і Крути — де віддав своє життя за Державність найкращий цвіт Української Молоді в нерівній боротьбі з чисельно переважаючим ворогом.

Сьогодні ми нас 30 літ існування Організації СУМ-А, що протягом тридцяти літ була центром виховання української молоді. Це є великий здобуток для Організації, як рівнож велике зрозуміння цілої української Громади, що своїми щедрими пожертвами допомагала виховувати молоде покоління в любові до Рідного Краю та з вірою перемоги великої ідеї визволення Української Держави. Ідею, яку започаткували наші попередники і продовжують її послідовники.

Перед нами завдання важке: здійснити заповіти 22 січня, заповіти мільйонів людей, що віддали своє життя в тяжкій боротьбі за Україну.

Лави борців проріджені й вони вимагають доповнень, і якраз тепер це молоде покоління борців, що стане під прапор з цією великою ідеєю в серці, в затяжній боротьбі, доповнять проріджені лави борців, сповнені жагою жертвеної боротьби та перемоги — Здобути Українську Самостійну Державу.

ЗА УПРАВУ

Роман Крупка
голова

Михайло Білейчук
за секретаря

З 30-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ, ВІТАЄМО ВАШУ ДОСТОЙНУ ВИХОВНУ ОРГАНІЗАЦІЮ І БАЖАЄМО ВАМ НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ ТЕПЕР І В МАЙБУТНЬОМУ В НЕВТОМНІЙ ТА ЖЕРТВЕННІЙ ПРАЦІ У ВИХОВАННІ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ НА КОРИСТЬ ПОНЕВОЛЕНОЇ БАТЬКІВЩИНИ І ЇЇ РОЗКИНУТОГО ПО ЦІЛОМУ СВІТІ ВОЛЕЛЮБНОГО НАРОДУ.

**Інструктор — Дарія Генза
з молодими «Верховинцями»**

**UKRAINIAN CHORUS 'DUMKA'
OF AMERICA, INC.**

140-142 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y. 10003

**З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ ОСЕРЕДКУ СУМ В НЬЮ-
ЙОРКУ ВІТАЄ ТА БАЖАЄ БАГАТО УСПІХІВ У
ВИХОВНІЙ ТА ГРОМАДСЬКІЙ ПРАЦІ**

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР «ДУМКА»

В НЬЮ-ЙОРКУ

**АДВОКАТСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ
ФЛИС, ЛОЗИНСЬКИЙ, СТЕК**

**ЩИРО ВІТАЮТЬ ОСЕРЕДОК СУМ-
А В НЬЮ-ЙОРКУ У 30-РІЧЧЯ ПРАЦІ
НАД ВИХОВАННЯМ МОЛОДІ!**

СКП РЕАЛТІ КОРПОРЕЙШН

**ПЕРЕСИЛАЄ НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
З НАГОДИ ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ
ОСЕРЕДКОВІ СУМ В НЬЮ-ЙОРКУ —**

**УПРАВІ, БУЛАВІ, ЧЛЕНСТВУ,
ЮНАЦТВУ, БАТЬКАМ ТА ВСІМ
ПРИХИЛЬНИКАМ СУМІВСЬКОЇ
РОДИНИ.**

**ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!
Власники корпорації:**

Г.Цебрій

В.Костик

К.Пиль

**НАЙКРАЩІ ВІТАННЯ З НАГОДИ 30-
РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ В НЬЮ-ЙОРКУ
БАЖАЄ**

КОБАСНЮК ТРЕВЕЛ ІНК.

1920 — РІК ЗАСНУВАННЯ

ЛЕТУНСЬКІ І КОРАБЕЛЬНІ КВИТКИ НА ВВЕСЬ СВІТ

**МОРСЬКІ ПОДОРОЖІ — ГОТЕЛІ — ЗАКОРДОННІ Й
КРАЙОВІ ТУРИ**

ВИНАЙМ АВТ

**ПОЛАГОДЖУЄМО ВСЮ ДОКУМЕНТАЦІЮ ДЛЯ
ЕМІГРАЦІЇ І ВІДВІДИН**

**СПЕЦІЯЛІСТИ В СПРАВАХ ПОДОРОЖЕЙ В УКРАЇНУ І
ДО КРАЇН СХІДНЬОЇ ЄВРОПИ**

**Віра Кобаснюк-Шумейко
Президент**

**Антін Шумейко
Управитель забезпечених справ**

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ
СУМ В НЬЮ-ІОРКУ ІМ. ГЕН.-ХОР.
ТАРАСА ЧУПРИНКИ**

**ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У ВИХОВАННІ
СУМІВСЬКОЇ МОЛОДІ НА СЛАВУ
УКРАЇНИ**

**БАЖАЄ
РОМАН ІВАНИЦЬКИЙ — власник
(212)228-2266**

**DELTO EUROPA CORP.
IMPORT AND WHOLESALE
318 East 9th Street,
NEW YORK, N.Y. 10003
Tel.: (212) 228-2266**

**НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ
30- РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР.
ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ
СКЛАДАЮТЬ
ІРИНА І ЯРОСЛАВ КУРОВИЦЬКІ**

**До ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ
ОСЕРЕДКУ СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки
в Нью-Йорку**

11 грудня 1979 р.

Дорогі Подруги і Друзі!

Дякуємо за запрошення і шкодуємо, що через хворобу не можемо взяти участь у Бенкеті з нагоди відзначення 30-ліття Осередку СУМА.

Просимо передати наше найщиріше привітання Управі Осередку, вчителям Школи Українознавства при Осередку, керівникам мистецьких груп, виховникам та всім сумівцям і їхнім батькам з нагоди 30-ліття Осередку СУМ-А.

Честь і хвала всім тим, що за три десятки років вклали так багато праці й зусиль для національного збереження і патріотичного виховання нашого молодого українського покоління тут, на еміграції.

Дай Боже, щоб і далі Осередок СУМ-А в Нью-Йорку вів перед у громадському житті та своєю прикладною виховною працею притягав до себе юнацтво і молодь і спрямовував її на боротьбу за наші українські ідеали.

ОСЕРЕДКОВІ-ЮВІЛЯТОВІ БАЖАЄМО МНОГАЯ ЛІТА!

**Іван Юрченко
і
Валентина Юрченко**

ОРКЕСТРА «НІЧНА МЕЛЬОДІЯ» 3 РОЧЕСТЕРУ, Н.-Й.

**ЩИРО ВІТАЄ УПРАВУ І ВСЕ ЧЛЕНСТВО
ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ З НАГОДИ 30-
РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ. БАЖАЄМО ЯКНАЙКРА-
ЩИХ УСПІХІВ У ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА
УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ СПРАВИ.**

ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!

**MELODY NIGHT, P.O. BOX 8205
Rochester, N.Y. 14617. Tel.: (716) 426-0567
RECORDS and TAPES NOW ON SALE!
Volumes I, II and III.**

**ЩИРІ ВІТАННЯ ОСЕРЕДКОВІ СУМ-
А В НЬЮ-ЙОРКУ
З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ**

ПЕРЕДАЄ МИХАЙЛО КОБИЛЕЦЬКИЙ

**НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ ЯКНАЙКРАЩИХ
УСПІХІВ У ЦІННІЙ ПРАЦІ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЛИЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ПЕРЕСИЛА-
ЮТЬ ДЛЯ ВСЬОГО ЧЛЕНСТВА ТА ЮНАЦТВА
ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ.ГЕН.-ХОР.Т.ЧУПРИНКИ
В НЬЮ-ЙОРКУ ЧЛЕНИ ОРКЕСТРИ**

ВОДОГРАЙ

**СУМІВСЬКА ОРКЕСТРА «ВОДОГРАЙ» ПРИЙМАЄ
ЗАМОВЛЕННЯ НА ЗАБАВИ ТА ВЕСІЛЛЯ, А ТАКОЖ
РАДИТЬ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ НАБУТИ ЇХНЮ
ПЕРШУ ПЛАТІВКУ, ЯКА В РЕПЕРТУАРІ МАЄ
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ ТА ВЛАСНІ
ОРИГІНАЛЬНІ КОМПОЗИЦІЇ. З ЗАМОВЛЕННЯМИ
ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ НА ЦІ ЧИСЛА ТЕЛЕФОНУ:**

**ЮРІЙ ФУРДА
(212) 475-0945**

**СТЕФАН ЩЕРБІЙ
(212) 228-9591**

**З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ
ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ ПРИЙМІТЬ
МОЇ ЩИРОСЕРДЕЧНІ ҐРАТУЛЯЦІЇ ТА
ПОБАЖАННЯ ЗА ВЕЛИКУ ПРОРОБЛЕНУ
ПРАЦЮ НАД ВИХОВАННЯМ ПАТРІОТИЧНОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.**

**НЕХАЙ СУМІВСЬКИЙ КЛИЧ НА
СУМІВСЬКОМУ ПРАПОРІ «БОГ І УКРАЇНА»
ПРОВАДИТЬ ВАС, ДОРОГА СУМІВСЬКА
МОЛОДЕ, ДО НЕПЕРЕВЕРШЕНИХ ЧИНІВ!**

З ДРУЖНІМ ПРИВІТОМ —

ЕВГЕН ЛАПЧАК

**З НАГОДИ 30-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ ОСЕРЕДКУ
СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ**

**ВИСЛОВЛЮЄМО ПРИЗНАННЯ ЗА
ДОТЕПЕРІШНЮ ПРАЦЮ У ВИХОВАННІ
НАШОЇ МОЛОДІ, ВЕЛИКИЙ ВКЛАД У
РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ НА
ЧУЖИНІ Й ДОПОМОГИ НАШІЙ НЕСКОРЕНІЙ
БАТЬКІВЩИНІ.**

**БАЖАЄМО ДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ І ЩЕ
БІЛЬШИХ УСПІХІВ У МАЙБУТНЬОМУ!**

**ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ**

**ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ СТУДІЮЮЧОЇ
МОЛОДІ ІМ. МИКОЛИ МІХНОВСЬКОГО
(ТУСМ) ВІТАЄ ОСЕРЕДОК СУМ-А ІМ. ГЕН.-
ХОРА ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ З
НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ТА
НЕВТОМНОЇ ПРАЦІ НАД ВИХОВАННЯМ
НАЦІОНАЛЬНО-СВІДОМИХ КАДРІВ
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА БАЖАЄ УСПІХІВ У
ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКО-
ГО НАРОДУ!**

**КРАЙОВА УПРАВА ТУСМ-У, США І
ОСЕРЕДОК ДІЯЛЬНОСТІ ТУСМ-У, НЬЮ-
ЙОРК**

**Спілка Української Молоді Америки
Осередок ім. полк. Е.Коновальця
в Ньюарку-Ірвінгтоні**

ВІТАЄ

**Спілку Української Молоді Америки
Осередок ім. ген.-хор. Т.Чупринки
в Нью-Йорку
з нагоди 30-річчя Осередку**

**Мирон Биц
голова**

**Юрій Р.Кислевський
секретар**

**Осередок Спілки Української Молоді ім. Лесі
Українки та Батьківський Комітет в Джерзі-Сіті щиро
вітає наш сусідній Осередок СУМ в Нью-Йорку з
нагоди 30-літнього Ювілею.**

**Бажаємо Вам дальших успіхів у виховній,
культурній та громадській праці, яка приносить
користь нашій Батьківщині Україні та українській
громаді в Нью-Йорку.**

**ЧЕСТЬ УКРАЇНИ — ГОТОВ БОРОНИТИ!
ІРИНА ШЕРЕМЕТА   ОЛЕНА ГАЛЬКОВИЧ
Голова   Секретарка**

**ВАСИЛЬ БОЙКО
Голова Батьківського Комітету**

Осередок СУМ ім. Михайла Сороки в Асторії щиросердечно вітає Ювілята — Осередок СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку.

У 30-річчя плідотворної праці над вихованням української молоді у національно-державницькому дусі бажаємо Управі Осередку і всьому членству дальших успіхів на славу українського народу та громади!

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ — ГОТОВ БОРОНИТИ!

За управу:

ІВАН ВІТЮК

Голова

ЮЛІЯ КОСТРИБА

Секретар

ВІТАЄМО З 30-РІЧНИМ ЮВІЛЕЄМ ОСЕРЕДОК СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР. Т.ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ, ГРАТУЛЮЄМО ЗА ПРОРОБЛЕНУ ВИХОВНУ ПРАЦЮ ТА БАЖАЄМО КРІПКИХ СИЛ І ВИТРИВАЛОСТІ ПОСТІЙНО ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ ДОБРА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ВИХОВУВАТИ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ ПАТРІОТІВ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ ЗВІЛЬНИТИСЬ ВІД МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ.

УПРАВА І ЧЛЕНСТВО 2-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ В НЬЮ-ЙОРКУ

**З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ ЮВІЛЕЮ-ОСЕРЕДКУ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В НЬЮ-ЙОРКУ, 51-
ИЙ ВІДДІЛ ООЧСУ В ОЗОН-ПАРК СКЛАДАЄ ВАМ
НАЙКРАЦІ ПОБАЖАННЯ КРІПКОГО ЗДОРОВ'Я ТА
БАГАТО ВИТРИВАЛОСТІ У ВИХОВНІЙ ПРАЦІ
МОЛОДІ.**

**ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!
51-ИЙ ВІДДІЛ ООЧСУ
В ОЗОН-ПАРК, Н.-Й.**

**М.ВІТЕНКО
ГОЛОВА**

**З.ЛЕВИЦЬКА
СЕКРЕТАР**

**Комітет Об'єднаних Українсько-Американських
Організацій міста Нью-Йорку — Відділ УККА**

широ вітає

**Хвальну Управу і Членів Осередку Спілки Української
Молоді Америки ім. ген.-хор. Тараса Чупринки**

з 30-літнім Ювілеєм

**Бажаємо Вам витривалости і ще більших успіхів у
Вашій праці для громади і для нашої нескореної
України!**

За Управу КОУАО міста Нью-Йорку

**Інж. Євген Івашків
Голова**

**Розалія Полчій
секретар**

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ТА
АКТИВНОЇ ПРАЦІ ЩИРО ВІТАЄМО
УПРАВУ ТА ЧЛЕНСТВО ОСЕРЕДКУ
СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ ТА БАЖАЄМО ДАЛЬШИХ
УСПІХІВ У ПРАЦІ.**

**ЗА ДИРЕКЦІЮ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ
КООПЕРАТИВИ
СУМ-А В ЙОНКЕРСІ**

**ЛЕВ ФУТАЛА
ГОЛОВА**

**ОСИП ЩУР
СЕКРЕТАР**

**ЩИРО ВІТАЄМО ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
АМЕРИКИ ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ З
НАГОДИ 30-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ.**

**БАЖАЄМО, ЩОБ ВАША ПРАЦЯ В МАЙБУТНЬОМУ
ПРОХОДИЛА УСПІШНО, БАЖАЄМО, ЩОБ ЗРОСТАЛИ Й
КРІПШАЛИ КАДРИ СУМІВСЬКОЇ МОЛОДІ НА СЛАВУ ВАШІЙ
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НА КОРИСТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ.**

ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!

**ДИРЕКЦІЯ
ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ «САМОПОМІЧ»
В ДЖЕРЗІ-СІТІ, Н.-ДЖ.**

**ВІТАЄМО ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В НЬЮ-
ЙОРКУ**

З 30-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ

та бажаємо багато успіхів у Вашій ідейній праці

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ

у Філядельфії

ПЛАТИТЬ ВИСОКІ ВІДСОТКИ, А САМЕ:

5,5% від біжучих ощадностевих конт

6,5% — 8% від сертифікатів, залежно від суми і часу, на який вкладається.

НОВІ 4-РІЧНІ, ВИСОКО-ВІДСОТКОВІ СЕРТИФІКАТИ — мінімум 1,000.00 дол. — висота дивіденди залежить від державних бондів та змінюється кожного місяця.

«МОНІ МАРКЕТ» СЕРТИФІКАТИ — мінімум 10,000.00 дол. на 6 місяців приносять коло 9,5% дивіденди.

ГОДИНИ УРЯДУВАННЯ: Кожного дня, крім суботи, від 9-ої год. рано до 3-ої год. по пол.; в п'ятницю від 9-ої год. рано до 7-ої год. вечора.

З нагоди Ювілею 30-річчя Осередку СУМ в Нью-Йорку ім. ген.-хор. Тараса Чупринки, щиро вітає та бажає щедрих Божих ласк і успіхів у праці Союз Українців-Католиків «ПРОВИДІННЯ».

Ця одинока Українська Католицька Братсько-Обезпечена Організація дає низьковідсоткові позички на будову церков, парохіяльних шкіл та народних установ.

Жертвує постійно на релігійні, національні та культурно-освітні цілі.

Має найкращі і найдешевші роди грамот для дорослих і дітей.

У кожній громаді має свої відділи. Видає книжки та одинокий у світі український католицький щоденник «АМЕРИКА».

**ОКРУЖНА РАДА
ВІДДІЛІВ СУК «ПРОВИДІННЯ» В НЬЮ-ЙОРКУ**

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ, І—Й ВІДДІЛ
В НЬЮ-ЙОРКУ, ВІТАЄ ОСЕРЕДОК СУМ-А З ЙОГО 30-
ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ І БАЖАЄ ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У
ВИХОВНІЙ ПРАЦІ НАД НАШОЮ МОЛОДДЮ.**

**УПРАВА І-ГО ВІДДІЛУ
ООЛ
В НЬЮ-ЙОРКУ**

**83-Й ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ В НЬЮ-
ЙОРКУ З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ. ГЕН.-
ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ СКЛАДАЄ
ВАМ НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ ТА ПРИЗНАННЯ ЗА
КОРИСНУ ВИКОНАНУ ПРАЦЮ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ!**

ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!

За Управу:

АННА РАК
Голова

ОРИСЯ САЛЯК
Секретарка

До

Осередку СУМ-А ім. ген.-хор.
Тараса Чупринки в Нью-Йорку
з нагоди 30-річчя праці.

Від імені Метрополітального Відділу Українського Бібліотечного Товариства Америки в Нью-Йорку Управа й члени надсилають щирі побажання з нагоди 30-річного Ювілею невтомної виховної праці серед дорогої нам української молоді нашої Метрополії.

Осередок СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку під довголітнім змілим і жертвенним керуванням Друга КОРНЕЛЯ ВАСИЛИКА, який себе всеціло посвятив виховній праці української молоді в ідейно-релігійній та патріотично-національній площині для прискорення дня Воскресення знедаленої, але нескореної нашої Батьківщини — України, досягнув небувалих успіхів і признання всього громадянства нашої Метрополії.

Хай Ваш клич: «Бог і Батьківщина» буде надалі Вам дороговказом, а клич «Честь України — Готов Боронити!» хай буде девізом для визволення України.

ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!

Д-р Олександр Соколишин
Голова

Mrp Іван Кобаса
Секретар

Вельмишановні Друзі!

З нагоди 30-річчя Існування Вашого Осередку, Українська Радіо Програма Василя Шарвана в Боффало, Н.-Й., пересилає Вам щирий привіт та бажає якнайкращих успіхів у Вашій праці як на політичному, так і на культурно-виховному відтинках. Віримо, що на майбутнє Ваш Осередок дальше стоятиме на сторожі великих ідей і тому бажаємо Вам якнайкращих успіхів для добра Сплілки Української Молоді та всього Українського Народу!

Із щирими поздоровленнями та пошаною до Вас,
Василь Шарван
Керівник

Ірина Чмола
Диктор

44-Й ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПОМОЧІ В НЬЮ-ЙОРКУ

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ЮВІЛЕЮ ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ ВИСЛОВЛЮЄ ПРИЗНАННЯ ЗА ДОТЕПЕРІШНЮ ПРАЦЮ У ВИХОВАННІ НАШОЇ МОЛОДІ, ЗА ВЕЛИКИЙ ВКЛАД У РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ НА ЧУЖИНІ Й ДОПОМОГИ НАШІЙ НЕСКОРЕНІЙ БАТЬКІВЩИНІ.

БАЖАЄМО ДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ТА ЯКНАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У МАЙБУТНЬОМУ.

За 44-й Відділ Української Народної Помочі:

**Марія П'ятка
Голова**

**Іван Поїк
Фін. секретар**

Український Музей в Нью-Йорку вітає Осередок ім. ген.-хор. Т.Чупринки Спілки Української Молоді Америки з його тридцятьрічним Ювілеєм та бажає йому дальших успіхів в його багатогранній виховній праці.

Молодечі організації як СУМ та інші являються основними звенами в системі національного виховання української молоді в США. Вони не лише допомагають виховувати молодь в душі українського патріотизму, але за'язують молодих людей з життям усієї національної групи і підготовляють їх до активної участі в її житті.

Сотні й тисячі української молоді формувалися в нью-йоркському Осередку СУМ. Це є велике, незаперечне досягнення і заслуга Осередку.

Ми впевнені, що колишні й теперішні члени Осередку СУМ піддержуватимуть морально й матеріально наші культурні установи і між ними Український Музей в Нью-Йорку.

Зберігаючи зразки української культури, Український Музей також допомагає дітям наших переселенців скріплювати почуття української ідентичності і рівночасно дає нагоду чужинцям пізнавати вартості української культури.

Ставайте й зохочуйте інших ставати членами Українського Музею в Нью-Йорку, складайте самі і збирайте від інших пожертв на розбудову цієї важливої української культурної станиці у вільному світі!

Управа Українського Музею

203 Друга Авеню, Нью-Йорк, Н.-Й. 10003

**У 30-РІЧЧЯ МНОГОГРАННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ ЗАСИЛАЄМО
СЕРДЕЧНИЙ ПРИВІТ І НАЙКРАЩІ
ПОБАЖАННЯ ЩЕ БІЛЬШИХ УСПІХІВ У
ВИХОВНІЙ ПРАЦІ З МОЛОДДЮ, ЯК ТАКОЖ У
ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНО-
ТИ Й НЕСКОРЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДУ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ В ЙОГО
ЗМАГАННЯХ ЗА КРАЩЕ МАЙБУТНЄ.**

**Мистецький Керівник-Хореограф
Олег Генза й танцюристи
Танцювального Ансамблю «Верховинці»**

**ЩИРО ВІТАЄМО ВАШУ ЗАСЛУЖЕНУ
МОЛОДЕЧУ ВИХОВНУ ОРГАНІЗАЦІЮ —
ОСЕРЕДОК СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ З ЙОГО ТРИДЦЯ-
ТИЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ. РІВНОЧАСНО В ІМЕНІ
ВСІХ СПІВУЧИХ «ЖАЙВОРОНКІВ» СЕРДЕЧ-
НО БАЖАЄМО ВАМ І НАДАЛІ ПРОВАДИТИ
ВАШУ ВІДПОВІДАЛЬНУ ПРАЦЮ З
МОЛОДДЮ НА ТАКОМУ Ж РІВНІ, ЯК БУЛО
ДОСІ, ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРИ НАШОЇ
РІДНОЇ БАТЬКІВЩИНИ.**

**Управа й диригент Дівочого Хору «Жайворонки» —
Христя Баб'як і Лев Стругацький**

Дорогі Друзі й Подруги!

Управа Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Гартфордї цією дорогою сердечно вітає Шановну Управу й Дороге Членство Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку та складає свої найщиріші побажання з нагоди 30-річчя існування Осередку СУМ-А.

З приводу цього Світлого Ювілею шлемо Вам наші щирі gratуляції за пророблену Вами досі працю й рівночасно бажаємо Вам якнайкращих успіхів у майбутньому у вихованні нашого молодого покоління.

Нехай же Ваша жертвенна праця у вихованні нашої дорогої молоді проходить в дусі любови і пошани до всього нашого рідного, а зокрема в любові до нашого нескореного Українського Народу й нашої поневоленої Батьківщини. **ВІТАЙТЕ НАМ, ДОРОГІ ПОДРУГИ І ДРУЗІ!**

За Управу Осередку СУМ-А:

Миرون Зелез
(Голова)

Ірина Бобрівник
(Секретар)

**З НАГОДИ СВІТЛОГО ЮВІЛЕЮ — 30-РІЧЧЯ
ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ, ЗАСИЛАЄМО
УПРАВІ І ВСІЙ МОЛОДІ ОСЕРЕДКУ НАШІ
НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ. НЕХАЙ ЖЕ ВАША
ЖЕРТВЕННА ПРАЦЯ У ВИХОВАННІ МОЛО-
ДОГО ПОКОЛІННЯ ПРОХОДИТЬ В ДУСІ
ЛЮБОВИ ДО ВСЬОГО, ЩО НАМ РІДНЕ Й
ДОРОГЕ.**

TEL. 726-5663

ASTORIA MEAT PRODUCTS, INC.

**PRIME MEATS, POULTRY & PROVISIONS
HOMEMADE BOLOGNAS AND SAUSAGES**

**35-09 BROADWAY   LONG ISLAND CITY, N. Y.
BET. 35TH & 36TH STS.   11106**

У 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ ВІТАЄ УПРАВУ ТА ВСЕ ЧЛЕНСТВО ТА БАЖАЄ УСПІХІВ У ВИХОВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

УПРАВА УСК

ШКОЛА КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В НЬЮ-ЙОРКУ ВІТАЄ УПРАВУ ОСЕРЕДКУ СУМ І ВСЕ ЧЛЕНСТВО З 30-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ ТА БАЖАЄ УСПІХІВ У ВІДПОВІДАЛЬНІЙ ПРАЦІ ВИХОВАННЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ.

СУМІВСЬКА МОЛОДЬ ВИХОВУЄТЬСЯ НА СВІДОМИХ ЧЛЕНІВ СВОЄЇ НАЦІЇ, ТОМУ МИ ПЕРЕКОНАНІ, ЩО ЧЛЕНИ СУМ БУДУТЬ ЗАВЖДИ ГОТОВІ ВЕСТИ ПЕРЕДОВУ ЛАВУ БОРОТЬБИ ЗА ЗДОБУТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

УПРАВА ШКОЛИ

**ХОР «МОЛОДА ДУМКА» В НЬЮ-ЙОРКУ
БАЖАЄ ОСЕРЕДКОВІ СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР.
ТАРАСА ЧУПРИНКИ У 30-РІЧЧЯ ІСНУВАН-
НЯ ДАЛЬШИХ УСПХІВ У ПРАЦІ НАД
ВИХОВАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.**

**МИ РАДІЄМО, ЩО СЕРЕД НАШИХ
ХОРИСТІВ Є І ЧЛЕНИ ВАШОГО ОСЕРЕДКУ,
ЯКІ ДОРОЖАТЬ УКРАЇНСЬКОЮ ПІСНЕЮ ТА
КУЛЬТУРНИМ НАДБАННЯМ!**

**МНОГИХ ЛІТ БАЖАЮТЬ ВАМ УПРАВА І
ЧЛЕНИ ХОРУ
«МОЛОДА ДУМКА»**

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ
ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В
НЬЮ-ЙОРКУ БАЖАЄМО ОСЕРЕДКОВІ
ДАЛЬШИХ УСПХІВ У ВИХОВАННІ
НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ!**

Д-р Волтер Барон з родиною,

український дентист

119 Схід 10-та вул.

Нью-Йорк, Н.-Й.10003

(212) 477-3016

**НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ НАД
ВИХОВАННЯМ
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ БАЖАЮТЬ
ВЛАСНИКИ**

PETER JAREMA Funeral Home, Inc.

**ГРАТУЛЯЦІЇ ТА ПОБАЖАННЯ
НЬЮ-ЙОРКСЬКОМУ ОСЕРЕДКОВІ
СУМ ім.ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
У 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ПЕРЕСИЛАЄ
ЮЛЯН БАЧИНСЬКИЙ — ВЛАСНИК**

Phone CA 8-5590

**EAST VILLAGE MEAT MARKET
AND DELICATESSEN, INC.
JULIAN BACZYNSKY**

Bet. 8th & 9th Sts.

**139 - 2nd AVENUE
New York, N. Y. 10003**

**НАЙЩИРІШИЙ ПРИВІТ ОСЕРЕДКОВІ
СУМ У 30-РІЧЧЯ ПЕРЕСИЛАЄ
КРАМНИЦЯ М'ЯСНИХ ВИРОБІВ —
«БРОДИ»**

GRAMERCY 5-5052
(AREA CODE 212)

BRODY MEAT PRODUCTS, Inc.

CHOICE MEATS, POULTRY AND PROVISIONS
HOME MADE BOLOGNAS AND SAUSAGES

96 SECOND AVE.

NEW YORK, N. Y. 10003

**ЩИРІ ВІТАННЯ У 30-РІЧЧЯ
ПЕРЕСИЛАЄ**

**ЗЕНОН ІВАНИЦЬКИЙ,
ВЛАСНИК**

TEL. (212) 533-2906

DELTO GIFT SHOP, INC.

SWEATERS - KERCHIEFS - STOCKINGS
UKRAINIAN TABLECLOTHS & CERAMICS
GIFTS FOR ALL OCCASIONS

ZENON IWANYCKY
(OWNER)

146 FIRST AVENUE
(BET. 8TH & 9TH STS.)
NEW YORK, N. Y. 10009

**ПРИВІТ ОСЕРЕДКОВІ СУМ ІМ. ГЕН.-
ХОР. Т.ЧУПРИНКИ У 30-РІЧЧЯ
ДІЯЛЬНОСТІ
СКЛАДАЄ
ВОЛОДИМИР ОВЧАРУК,
ВЛАСНИК
LUNA PRINTING CO.**

77 ST. MARKS PL.

NEW YORK, N. Y. 10003

GR 5 7860

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ
СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ ВСІМ СУМІВКАМ І
СУМІВЦЯМ ЩИРІ ПРИВІТАННЯ
БАЖАЄ**

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ «АРКА»

**НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ
30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ В НЬЮ-
ЙОРКУ БАЖАЄ**

**ВЛАСНИЦЯ УКРАЇНСЬКОГО РЕСТОРАНУ
«ОРХІДЕЯ»**

МАРІЯ ПІДГОРОДЕЦЬКА

**YOUR HOSTESS
M. PIDHORODECKY**

**PHONE
212-473-8784**

Orchidia

RESTAURANT - COCKTAIL LOUNGE

**145 SECOND AVENUE
NEW YORK, N. Y. 10003**

**G. PASTERNAK
MANAGER**

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ.
ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ ЩИРО
ВІТАЄМО ВСЮ СУМІВСЬКУ МОЛОДЬ ТА
БАЖАЄМО НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У
МАЙБУТНЬОМУ!**

**КУЛИК КОСТЮМИ
Фірма випозичення костюмів**

З приводу Ювілейних Святкувань — 30-річчя Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку сердечно вітаємо та складаємо наші найщиріші побажання Управі Осередку СУМ-А, Булаві Відділу Юнацтва СУМ-А, Управі Стягу Дружинників, Дирекції Школи Українознавства, Мистецьким Керівникам, Управі Батьківського Комітету та всій Дорогій Молоді Осередку СУМ-А.

**Корнель І Марія
Василики**

**НАЙЩИРІШИЙ ПРИВІТ І ПОБАЖАННЯ ТА
ЩИРА ПОДЯКА ЗА ВЕЛИКУ ПРОРОБЛЕНУ
ПРАЦЮ УПРАВІ, БУЛАВІ, ВИХОВНИКАМ,
УЧИТЕЛЯМ ТА ВСІМ АКТИВНИМ ДРУЗЬМ-
СУМІВЦЯМ**

БАЖАЄ

**ГРИГОРІЙ ЦЕБРІЙ,
колишній голова Осередку
з дружиною ДОРОЮ та донями
ЛЕСЕЮ та ХРИСТЕЮ**

У 30-річчя Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку, складаю сердечні привітання з найщирішими побажаннями у виховній праці для Управи, Булави та всіх органів Осередку СУМ-А. Нехай ці ювілейні святкування закарбують пройдений шлях відповідальної праці та стануть стимулом до дальшої жертвенної праці з молоддю в майбутньому. Щастя вам Боже!

**Володимир і Людмила
Костики**

З нагоди 30-річчя Осередку СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку засилаю привіт та щиросердечні побажання найкращих успіхів для всієї Молоді Осередку СУМ-А.

Сердечно бажаю дальших гарних успіхів у відповідальній праці з молоддю Управі Осередку СУМ-А, Булаві Відділу Юнацтва СУМ-А, Управі Відділу Дружинників, Школі Українознавства, всім мистецьким одиницям Осередку та Голові Осередку СУМ-А, Другові Корнелеві Василюкові як моєму наступникові.

**Колишній Голова Осередку СУМ-А
Петро Шанайда**

**Щирий привіт і побажання
Осередкові СУМ-А ім. ген.-хор. Тараса
Чупринки
в Нью-Йорку**

**З нагоди 30-річчя бажаю якнайкращого
розвитку, щоб майбутній 50-річний ювілей
увінчався ще кращими успіхами.**

Щасти Боже!

Передає

МИХАЙЛО КУКУРУЗА

**З нагоди 30-річчя Осередку СУМ ім. ген.-
хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку складаю
найщиріші побажання всім членам Управи,
всьому членству і юнацтву та бажаю дальших
успіхів у праці над вихованням української
молоді для добра нашої нескореної
батьківщини України.**

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ! — ГОТОВ БОРОНИТИ!

МАРІЯ П'ЯТКА

З нагоди Вашого Ювілею — 30-річчя Осередку СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку сердечно вітаємо сумівський провід та всю сумівську молодь, яка на протязі цих 30-ть років виховувала українську молодь в душі сумівського клича «Бог і Україна». Бажаємо Вам найкращих успіхів, здоров'я та витривалости у такій відповідальній праці!

ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!

ТЕТЯНА І ІВАН МАКАРІ

З нагоди 30-річчя Осередку СУМ ім.ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку сердечно вітаємо Управу Осередку, Булаву Відділу, виховників, членство та все юнацтво СУМ і бажаємо дальших успіхів у праці над вихованням української молоді!

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ — ГОТОВ БОРОНИТИ!

ЮРІЙ, ПАРАНЯ, ҐЕНЯ

КУЗЬМОВИЧІ

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ.
ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-
ЙОРКУ БАЖАЄМО ОСЕРЕДКОВІ ДАЛЬШИХ
УСПІХІВ У ВИХОВНІЙ ПРАЦІ З НАШОЮ
УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ!**

**ГРИГОРІЙ, ГЕЛЕНА, АННА, ІВАН І ДАРКА
ЛЕЩУКИ**

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ.
ГЕН.-ХОР. Т.ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ
СЕРДЕЧНО ВІТАЮ УПРАВУ ТА ВСЮ
МОЛОДЬ І БАЖАЮ ДАЛЬШИХ ГАРНИХ
УСПІХІВ У ПРАЦІ З МОЛОДДЮ!**

СТЕПАН ЗАЯЦЬ

**У 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ-А В НЬЮ-ЙОРКУ
НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ**

**БАЖАЮТЬ
СТЕПАН ЖУРАВСЬКИЙ З РОДИНОЮ**

**ЩИРО ВІТАЄМО ОСЕРЕДОК СУМ-А В
НЬЮ-ЙОРКУ З
ЮВІЛЕЄМІ
БОГДАН КАЧОР З РОДИНОЮ**

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ В
НЬЮ-ЙОРКУ НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
СКЛАДАЮТЬ**

ГЕЛЕНА І МАТВІЙ ЛАНИКИ

**НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ 30-
РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ В НЬЮ-ЙОРКУ
ТА УСПІХІВ У ПРАЦІ СЕРЕД
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ БАЖАЄ**

ЮРІЙ МИКИТИН З РОДИНОЮ

З нагоди ювілейних святкувань — 30-річчя існування Осередку СУМ в Нью-Йорку бажаємо Управі, Булаві, Стягові Дружинників та всій молоді Осередку дальшої творчої праці й успіхів у вихованні нашого молодого покоління.

**Михайло, Ольга і Петро
Когути**

**З ПРИВОДУ ЮВІЛЕЙНИХ ВІДЗНАЧЕНЬ
30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР.
ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ
СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО УПРАВУ І ВСЮ
СУМІВСЬКУ МОЛОДЬ ТА БАЖАЄМО
ЯКНАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У МАЙБУТ-
НЬОМУ.**

**АННА І ІВАН
КУЛЬЧИЦЬКІ**

**НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ ТА ОБИЛЬНИХ
БОЖИХ ЛАСК БАЖАЄ ОСЕРЕДКОВІ
СУМ-А ім. ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
В НЬЮ-ЙОРКУ У 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ**

**АННА І ІВАН
ТКАЧУКИ**

**З приводу 30-річчя Осередку СУМ ім.
ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку
сердечно вітаємо всіх Керівників,
Виховників та всю молодь Осередку і
при цьому складаємо наші найщиріші
побажання найкращих успіхів у
відповідальній виховній праці з
молоддю в майбутньому —**

**Володимир, Анна й Орися
Зазулькевичі**

**ЩИРО ВІТАЄМО ВАШ ОСЕРЕДОК ІЗ
ВІДЗНАЧЕННЯМ 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ
ТА БАЖАЄМО ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У
ТАК ВІДПОВІДАЛЬНІЙ ПРАЦІ НАД
ВИХОВАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.
ЗИНОВІЯ І ІВАН БУНДЗЯКИ**

**ДРУЖНІЙ ПРИВІТ ДЛЯ ОСЕРЕДКУ
СУМ ім. ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
В НЬЮ-ЙОРКУ З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ТА
НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ З
МОЛОДДЮ В МАЙБУТНЬОМУ
ПЕРЕДАЄ
ПЕТРО ПОПОВИЧ**

**ЩИРІ ВІТАННЯ ОСЕРЕДКОВІ У 30-
РІЧЧЯ ПЕРЕДАЄ
МИКОЛА КОНДРИН**

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ
ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ.ГЕН.-ХОР. ТАРАСА
ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ ВІТАЮ
УПРАВУ ТА ВСЕ ЧЛЕНСТВО СУМ ТА
БАЖАЮ ОБИЛЬНИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ
НАД ВИХОВАННЯМ СУМІВСЬКОЇ
МОЛОДІ!
ГАРТУЙСЬ!**

РОМАН КІФЯК

**З НАГОДИ 30-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ
ОСЕРЕДКУ ІМ. ГЕН.-ХОР.Т.ЧУПРИНКИ
В НЬЮ-ЙОРКУ
БАЖАЄМО ЯКНАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У
ВИХОВНІЙ РОБОТІ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ
ЕВГЕНІЯ І МИКОЛА ВІТЕНКИ**

**ВІТАЮ І СКЛАДАЮ ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
УПРАВІ І ВСІЙ МОЛОДІ ОСЕРЕДКУ СУМ
ІМ. ГЕН.-ХОР. Т.ЧУПРИНКИ В НЬЮ-
ЙОРКУ З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ. БАЖАЮ
ЯКНАЙКРАЩИХ УСПІХІВ В МАЙБУТНЬОМУ
НА ПОЛІ ВИХОВАННЯ НАШОЇ ДОРОГОЇ
МОЛОДІ. ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ!**

ВАСИЛЬ СМЕТАНЮК

Окружна Управа Відділів Союзу Українок Америки в Нью-Йорку щиро вітає Управу і Членів Осередку Спільки Української Молоді Америки ім. ген.-хор. Тараса Чупринки з нагоди 30-літнього Ювілею. Висловлюємо признання за Вашу працю у вихованні української молоді і бажаємо ще більших успіхів.
Оксана Щурова **Євгенія Івашків**
голова **секретар**

.....

Найкращі побажання Осередкові СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку у 30-річчя існування бажають Управа і членство Осередку СУМ в Брукліні ім. Тараса Чупринки.

ОЛЕКСА ВОЛОШИН **ІВАН МАКАР**
голова **секретар**

.....

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ЮВІЛЕЮ ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ СЕРДЕЧНІ ҐРАТУЛЯЦІЇ ЗА ВИХОВНУ ПРАЦЮ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НА ЧУЖИНІ. БАЖАЄМО ПОСВЯТИ І ВИТРИВАЛОСТІ В БУДУЧОМУ.

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ. **ВІДДІЛ В НЬЮ-ЙОРКУ**

.....

З НАГОДИ 30-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ.ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
СКЛАДАЄ
ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД
УКРАЇНИ
ВІДДІЛ В АСТОРІЇ

Український Відділ Прихильників Антибільшовицького Блоку Народів (ПАБНА) в Нью-Йорку сердечно вітає Управу Осередку Спілки Української Молоді ім. ген.-хор. Т.Чупринки в Нью-Йорку і все членство з його славним Ювілеєм тридцятилітньої праці на так важливому і відомодальшому відтинку, яким є виховання молоді. Осередок СУМ-А на протязі 30-ти років завжди стояв в першій лінії фронту боротьби за душу української молоді. Своєю невиспущеною і жертовною працею заслужив собі лавровий вінок.

Одночасно бажаємо Управі Осередку багато сил, завзяття та успіхів в дальшій праці.

За Управу ПАБНА

п.г. Михайло Шлонтак
голова

п.г. Ярослав Дацик
секретар

.....

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ В НЬЮ-ЙОРКУ ЩИРОСЕРДЕЧНО ВІТАЄМО УПРАВУ ТА ВСЕ ЧЛЕНСТВО І БАЖАЄМО НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ В МАЙБУТНЬОМУ. СКЛАДАЄМО ВАМ ПРИЗНАННЯ ЗА ПРОРОБЛЕНУ ПРАЦЮ У ВІРІ, ЩО В МАЙБУТНЬОМУ БУДЕ ВОНА ЩЕ КРАЩОЮ.

Управа 293-го Відділу УНС Братства св. о. Миколая у Савт Бруклін, Н.-Й.

.....

СКЛАДАЄМО ЩИРИ ГРАТУЛЯЦІЇ З НАГОДИ 30-РІЧНОЇ ТЯЖКОЇ І ПЛОДОВИТОЇ ПРАЦІ НАД ВИХОВАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА БАЖАЄМО БАГАТО СИЛ, ВИТРИВАЛОСТІ І УСПІХІВ У ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ.

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
В ПАССЕЙКУ, Н.-Дж.

.....

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ В США
ЩИРО ВІТАЄ ЧЛЕНСТВО ОСЕРЕДКУ СУМ-А ІМ. ГЕН.-ХОРА ТАРАСА ЧУПРИНКИ З НАГОДИ ТРИДЦЯТИЛІТНЬОГО ІСНУВАННЯ ОСЕРЕДКУ І БАЖАЄ ЙОМУ ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ НАД ВИХОВАННЯМ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ЦІЙ КРАЇНІ У ВІРНОСТІ ІДЕАЛАМ ГАСЛА «БОГ І УКРАЇНА».

ВОЛОДИМИР САВЧАК
голова

ТАРАС КЕРНИЦЬКИЙ
секретар

**ГРАТУЛЯЦІЇ ТА НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
ВІД
адвоката Миколи ГАВРИЛКА**

NICHOLAS HAWRYLKO
ATTORNEY AND COUNSELOR AT LAW
34 EAST SEVENTH STREET
NEW YORK, N. Y. 10003
GRAMERCY 7-1726

**З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ОСЕРЕДКУ СУМ
ІМ.ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ
ВІТАЮ УПРАВУ ОСЕРЕДКУ І ВСЕ ЧЛЕНСТВО ТА
БАЖАЮ ДАЛЬШОГО РОСТУ НАД ВИХОВАННЯМ
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ!**

**ТЕОДОР ВОЛЯНИК — власник крамниці «ЕКО»
145 Друга Авеню у Нью-Йорку**

**ЩИРИЙ ПРИВІТ З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ
СУМ В НЬЮ-ЙОРКУ ТА ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ
БАЖАЄ**

**МАРІЯ КУШНІР — власниця
сальону краси — «СОНЯ»**

**ЩИРІ ВІТАННЯ У 30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ОСЕРЕДКУ СУМ В
НЬЮ-ЙОРКУ БАЖАЄ**

**СТЕПАН САНДОВИЧ — власник жіночої фризисрні при
164 Перша Авеню у Нью-Йорку. Тел.: (212) 677-1580.**

**Виконуємо різні зачіски, фарбування, стриження і найкращі тривалі
ондуляції волосся.**

ЩИРОСЕРДЕЧНІ ВІТАННЯ ДЛЯ ОСЕРЕДКУ СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЬЮ-ЙОРКУ З НАГОДИ ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАНЬ 30-РІЧЧЯ ТА ОБИЛЬНИХ УСПІХІВ В МАЙБУТНЬОМУ ВСІМ СУМІВЦЯМ!

**МАРІЯ І ВАСИЛЬ ЛАВРО З ЮНАКАМИ:
ВАСИЛЬКОМ І ЛЮБОМИРОМ**

З НАГОДИ ВІДЗНАЧУВАННЯ 30-ТИХ РОКОВИН ІСНУВАННЯ ОСЕРЕДКУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ ІМ. ГЕН.-ХОР. Т.ЧУПРИНКИ ВИСЛОВЛЮЄМО ПРИЗНАННЯ УПРАВІ ТА ВИХОВНИКАМ ЗА ЇХ ВЕЛИКИЙ ВКЛАД ПРАЦІ НАД ВИХОВАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

МИКОЛА І НАТАЛІЯ ХОМАНЧУКИ

**ЩИРОСЕРДЕЧНО ВІТАЄМО ОСЕРЕДОК
СУМ ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ**

АНАСТАЗІЯ І ІВАН БЕЗУБ'ЯКИ

**ВІТАЄМО ТА БАЖАЄМО ДАЛЬШИХ УСПІХІВ
У ВИХОВАННІ НАШОЇ МОЛОДІ.**

ОЛЬГА І ІВАН МАКАРІ

**ЩИРІ ВІТАННЯ З НАГОДИ ЮВІЛЕЙНИХ
ВІДЗНАЧЕНЬ ТА УСПІХІВ В МАЙБУТНЬОМУ**

МИХАЙЛО ЛУЧКІВ З РОДИНОЮ

**ЩИРИЙ ПРИВІТ ДЛЯ ВСЬОГО ЧЛЕНСТВА
БАЖАЄ**

РОДИНА КОНСЬКИХ

В осередку СУМА в Нью-Йорку

В зимовому сезоні праця управи і членства СУМА в Нью-Йорку стала активнішою. На юнацькі сходини приходять більше юнаків, мистецькі гуртки інтенсивніше вправляють, любителі гри в шахи змагаються до пізньої години, різьбарський курс юних сумівців, що ним керує інж. Черешньовський, здобуває все нові успіхи, а в неділі з сумівської домівки лунають звуки коляд. Це юнацтво і старші пригтовляються до «Ялинки» та коляди на цілі юнацтва СУМ-у і Визвольного Фонду.

Крім цієї щоденної праці Управа Осередку влаштовує більші імпрези для всього членства та ширшого громадянства. Разом з Відділом ООЧСУ зорганізовано тут недавно живу газету, на яку прийшли численні громадяни. Д-р С. Галамай подав короткий огляд міжнародніх подій, проф. М. Чировський говорив про найважливіші економічні події останнього часу, заторкуючи хворобливі явища в американо-американському господарському житті. Дуже цікавий короткий начерк історії найстаршого монашого чину Василя Великого подав Вєч. о. Ю. Катрій, ЧСВВ, парох української католицької церкви св. Юра. Закінчив програму газети поет і публіцист інж. Е. Маланюк.

13. грудня м. р. в день св. Андрія влаштував відділ старшого юнацтва Андріївський вечір згідно з нашими звичаями. Вже задалегідь перед цим вечером сумівки під проводом Ляриси Микуленко підготували веселу програму, що їм надзвичайно добре вдалася. Залю прибрано різними прикрасами, відповідно освітлено, а на стінах розмальовано образи таємної ворожби, що її влаштовували на Батьківщині в навечеря Андрія. На гарно прибраних столах була пригтовлена перекуска.

Після прийняття чаєм, що було доповнене співами і товариською гутіркою, прийшли «до слова» дві собаки,

що навипередки ловили пригтовані дівчатами бублики. Потім хлопці витягали зубами з посудини, наповненої водою, яблука та носами шукали в муці зачарованих монет, або стоячи навколійшки з закладеними за спину руками, з'їдали помазані мармолядою шматки хліба. Багато радості справила їзда на мітлі. Дівчата виливали віск, ворожили з карт і т. п. Самі юнаки і юначки поставили гарний скеч з сумівського життя та організували товариські ігри і забави.

19-го грудня м. р. виголосив на ширших сходах членства СУМА член Головної Управи І. Кобаса доповідь на тему: «Ми і наше довкілля». В ній порушив він багато проблем зорганізованої і незорганізованої молоді. Після доповіді відбулася дискусія.

В плянуванні ширшої програми не забуто і за дітей. Щоб показати українським дітям правдиву велич і вагтість св. Миколая, якого місце займають популярні в Америці карикатурні «Санта Кльос», що тільки служать комерційним потребам у передсвятчній метушні, Осередок СУМА влаштував 21. 12. м. р. зустріч св. Миколая з дітьми, молоддю і громадянством. Сценку відіграло юнацтво. Дитячій радості при роздачі подарунків не було кінца.

27. 12. м. р. відбулась друга жива газета влаштована Осередком СУМА та Відділом ООЧСУ. В ній взяли участь д-р С. Галамай (Огляд міжнародніх подій), А. Бедрій (Україна і Китай), ред. В. Давиденко (Черговий злочин Москви — нова русифікація в Україні) та письменник-гуморист І. Керницький (Фейлетони до Різдвяних свят і Нового Року).

З новим 1959 роком, а саме від 3. ц. р. при Осередку СУМА починає працювати школа українознавства, що матиме три відділи.

Г. П-и

